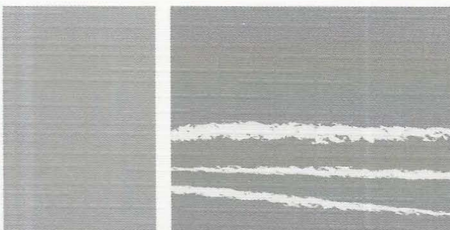
1362 furûğ Ferruhzâd Kuş Ölümlüdür Sen Uçmayı Hatırla Şiir 37

furûğ
Ferruhzâd

Farsçadan Çeviren: Levent Çeviker

2. BASIM

bütün şiirleri

Kuş Ölümlüdür Sen Uçmayı Hatırla

ŞİİR

Furûğ Ferruhzâd

Fars edebiyatının en ünlü kadın şairi olan Furûğ Ferruhzâd, 5 Ocak 1935'te Tahran'da doğdu. İlköğretimini tamamladıktan sonra Hüsrev-i Haver Lisesi'ne gitti. Klasik Fars şiiri ustalarını, özellikle Hâfız-ı Şirâzî'nin gazellerini örnek alarak kendi şiirlerini yazmaya bu yıllarda başladı.

Henüz on altı yaşındayken, kendisinden on beş yaş büyük olan akrabası Perviz Şâpur ile evlendi. Kısa süren bu evlilik ilişkisinden Kâmyar adında bir oğlu oldu. Doğum sonrası taşındıkları Ahvaz'ın tutucu yapısının da etkisiyle sorunlar yaşadığı eşinden 1954 yılında ayrıldı.

Bir yıl sonra, 1955 yılında, genç bir kadının beklenti, pişmanlık, yalnızlık, terk edilmişlik, kuşku ve yılgınlık gibi ruh hâllerini içeren *Esîr* (*Tutsak*) yayımlandı. Aynı yılın eylül ayında, evlilik sürecindeki sıkıntılar, doğum, boşanma ve çocuğundan mahrum edilme gibi sarsıcı olayların etkisiyle geçirdiği sinir krizi sonrasında intihara teşebbüs etti.

Yaşadığı travmatik olayları daha kolay atlatabilmek için Temmuz 1956'da Avrupa seyahatine çıktı. Tahran'a döndükten sonra aynı yıl film yapımcısı, senarist ve yönetmen İbrahim Gülistan'la tanıştı. Aşk ânları, aşk üzerine düşler, âşıkların yakınmaları ve esaret duygusunu işleyen şiirlerden oluşan ikinci kitabı *Dîvar* (*Duvar*) yayımlandı.

Furûğ'un *Duvar*'dan iki yıl sonra çıkan üçüncü kitabı *İsyan*, şairin içinde bulunduğu karmaşık ruh hâlini, çevresini kuşatan duvarlarla yüzleşmiş genç bir kadının kendini tutsaklıktan kurtarma kıvancını, öfke ve cesaretini imgeleyen şiirlerden oluşuyordu.

İsyan kitabının basımı sonrasında Furûğ sinemaya yöneldi. Montaj sürecinde görev aldığı, Ahvaz'daki petrol kuyusu kazısında meydana gelen bir patlamayı konu alan *Bir Ateş* filmi, 1962 yılında Venedik Film Festivali'nde altın madalyayla ödüllendirildi. Bu süreçte toplumsal etkinliklerini yoğunlaştıran şair, Tebriz'deki cüzzam hastanesinde görüp hissettiklerini içtenlikli bir sinema diliyle aktaran *Ev Karadır* adlı belgesel filmi çekti. Furûğ'un kendi yaşamından ve şiirlerinden izler taşıyan film 1963 yılında, Batı Almanya Film Festivali'nde "En İyi Belgesel Film" ödülünü kazandı.

1963 yılında İtalyan yazar Luigi Pirandello'nun *Altı Kişi Yazarını Arıyor* adlı tiyatro oyununda oyuncu olarak rol alan Furûğ, yıl boyunca dönemin önde gelen edebiyat dergilerinde şiirlerini yayımladı. 1964 ilkbaharında, bu şiirleri de içeren dördüncü şiir kitabı *Tevellud-i Dîger* (*Yeniden Doğuş*) yayımlandı. Kendine özgü söyleyiş tarzının damgasını vurduğu yapıt, edebiyat çevrelerinde yoğun ilgiye konu oldu. 1966 yılı ilkbaharında, film yapımcılığı ve yönetmenlik eğitimi almak üzere çalıştığı Gülistan Film şirketinin deste-

ğiyle Londra'ya gitti. Oradan Filın Senaristleri Festivali'ne katılmak üzere İtalya'ya geçti ve sonrasında Tahran'a döndü.

Furûğ 14 Şubat 1967'de, Tahran'da geçirdiği trafik kazasında, henüz otuz iki yaşındayken yaşama veda etti.

Ölümü edebiyat çevrelerini derinden sarstı. Ahmed Şamlu, Sohrab Sepehrî gibi önemli adlar başta olmak üzere çok sayıda yazar, genç kadın şairin kaybından duydukları üzüntüyü dile getiren şiirler, ağıtlar ve yazılar kaleme aldı.

Kişisel yazgısıyla ilgili kehanet kertesinde göndermeler içeren son şiirlerini bir araya getiren *İman Beyaverîm be Âgaz-ı Fasl-ı Serd* (*İnanalım Soğuk Mevsimin Başlangıcına*) adlı son kitabı, şairin trajik ölümünden yıllar sonra, 1974'de basıldı.

Furûğ, İran toplum yaşamı ve edebiyatındaki "ötekiler"in de sesiydi. Kadınların günlük yaşamda karşılaştıkları sorunları kâğıda döktü. Acı çekmeyi meşrulaştırmayı, bunun bir yazgı olarak kabul edilmesini reddetti. Kadınlara reva görülen hapsedilmiş yaşam tasavvuruna karşı bayrak açtı ve yasaklamalara, kısıtlamalara karşı durdu. Tahrip olan, kesintiye uğrayan aşklar ve parçalanmış birliktelikler, âşıklar ve mâşuklar, zalimler ile mazlumlar, kuş ile onu kafese hapsedenler onun şiirinde kendilerine geniş ölçekte yer buldu. Efendi ya da köle, avcı ya da av, erkek ya da kadın; her biri kendi hayâl kırıklığını ve ıstırabını onun şiirinde tecrübe etti.

Bütün bu şiirsel özelliklerle birlikte şiirinin içerdiği eşitlikçi ve özgürlükçü evrensel bildiri tüm dünyada geniş yankılar yaratmış; kadınların dünya ölçeğinde seslendiremediği çeşitli arzuları içtenlikli, cesur bir dille işleyen güçlü şiiri Furûğ'u zaman içinde çağın şiir söylenlerinden biri hâline getirmiştir.

Levent Çeviker

1981 yılında İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Fars Dili ve Edebiyatı bölümü mezunudur. Çeşitli yayınevlerinde farklı kademelerde görevler üstlenmiş olan Çeviker hâlen İstanbul'da yayın koordinatörlüğü ve editörlük yapmaktadır. Amatör olarak fotoğraf sanatıyla ilgilenen Çeviker'in İngilizce ve Farsçadan çevirileri yayımlanmaktadır.

Furûğ Ferruhzâd

Kuş Ölümlüdür Sen Uçmayı Hatırla

Bütün Şiirleri

Ayrıntı: 1362
Şiir Dizisi: 37

Kuş Ölümlüdür Sen Uçmayı Hatırla
Bütün Şiirleri
Furûğ Ferruhzâd

Kitabın Orjinal Adı
Esîr - Dîvar - İsyân - Tevellud-i Dîger -
İman Beyaverîm be Âgaz-ı Fasl-ı Serd

Farsçadan Çeviren
Levent Çeviker

Yayıma Hazırlayan
Levent Turhan Gümüş

Son Okuma
Tanya Varer

Uygulama
Hediye Gümen, Esin Tapan

Kapak Tasarımı
Petek Yılmaz

Kapak Düzeni
Gökçe Alper

Baskı
Ali Laçin - Barış Matbaa-Mücellit
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No. 286
Topkapı/Zeytinburnu - İstanbul - Tel. 0212 567 11 00
Sertifika No: 46277

Birinci Basım: *Kasım 2019*
İkinci Basım: *Mart 2020*
Baskı Adedi *2000*

ISBN 978-605-314-423-6
Sertifika No.: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Hocapaşa Mah. Dervişler Sok. Dirikoçlar İş Hanı
No: 1 Kat: 5 Sirkeci – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

 twitter.com/ayrintiyayinevi facebook.com/ayrintiyayinevi instagram.com/ayrintiyayinlari

Furûğ Ferruhzâd

Kuş Ölümlüdür Sen Uçmayı Hatırla

Bütün Şiirleri

Farsçadan Çeviren: Levent Çeviker

Çeviriye Dair Birkaç Not

Bir akademik makale iki dile hâkim bir çevirmen tarafından pekâlâ eksiksiz bir biçimde çevrilebilir. Bilim, siyaset, sosyal bilimler alanlarındaki birçok metin de başka bir dile, anlam kayıpları olabildiğince giderilerek çevrilebilir. Peki, yoğun duygu bulutlarının dizelere sığdırılmaya çalışıldığı şiirler başka bir dile çevrilebilir mi? Bu soru özellikle edebiyatçılar arasında çok tartışılmış, çok farklı yanıtlarla karşılanmıştır. En çok akılda kalanlardan biri Valéry'ye ait olanıdır; ünlü Fransız şairi, şiirin başka bir dile asla çevrilemeyeceğini söylüyordu. Bu kesin çizgili yargıya karşın biz kısa yaşam serüvenini beş kitaba sığdırmayı başarmış olan İranlı şair Furûğ Ferruhzâd'ın şiirlerini Türkçeye çevirmeye cesaret ettik; hem de tümünü.

Furûğ Ferruhzâd'ın şiirleri daha önce farklı zamanlarda Türkçeye aktarıldı. Çevirilerin önemli kısmı, farklı çevirmenlerin beğeni ve yaklaşımlarına göre seçip derlediği şiirleri içeren bütünlerden oluşuyordu. Bu çevirilerin önemli bölümünde bize göre Farsça asıllardaki uyak düzeninin gerektiği gibi karşılanmadığı ya da şiirsel ahengin kuruluşu ve anlamın aktarılışında açık eksiklikler göze çarpıyordu. Hepsinden önemlisi, zamanının

ötesinde yaşayan bu isyancı kadının hissiyatı bizce bir bölüm çeviriye olması gerektiği gibi yansıtılamamıştı.

Bütün şiirlerini kapsamayı öngören ya da yazı, söyleşi, anı gibi eklerle desteklenmiş bazı özel çalışmalar da son yirmi yıl içinde yayımlanmıştır.* Öte yandan, şairin bazı kitaplarının yakın yıllar içinde tek tek de yayımlanmaya başladığı görülmektedir.

Yine bu yıllar içinde, şairin en çok bilinen dizeleri çoğu durumda çevirilerden bağımsız biçimde popüler kültür akımlarının kodlarına göre yeniden yorumlanarak ilgili kültürel mecraların tüketimine sunulmuş, ağırlıklı olarak sosyal medyada paylaşılırken başkalaştırılmış, olduğundan farklı yerlere çekilmişti. Furûğ ve şiiri son derece romantikleştirilmiş, şairin portresi neredeyse "kaderin sillesini yemiş çaresiz, acılı bir anne"ye indirgenmiş, yaşam karşısındaki katı ve idealist duruşu özenle vurgulanmamıştı. Oysa çok iyi bilinmektedir ki Furûğ, yaşamda da şiirde de ne yapmak istediğini, bu yolda yürürken nelerle karşılaşacağını çok iyi bilen, direşken, oturmuş bir siyasal ve kültürel bilince sahip güçlü bir kadındı.

Furûğ, *Tutsak*, *Duvar* ve *İsyan* isimli ilk üç kitabındaki neredeyse tüm şiirleri *a-b-c-b* uyak düzeniyle kaleme almıştır. Şiirler Türkçeye çevrilirken bu düzenin mümkün olduğu kadar korunmasına gayret gösterdik.

---

* Belli sayıda şiirin eksikliğine karşın bütüne yakın nitelikte bir çeviri 1999 yılında yayımlanmıştı (*Furuğ-i Ferruhzad, Bütün Şiirleri*, Çev. Kutlukhan Eren, Şule Yayınları). Furûğ'un beş kitabını eksiksizce tek bir bütünde toplayan yeni bir çalışma da biz bu kitabı yayıma hazırlama sürecindeyken Nisan 2019'da yayımlanmıştır (*Rüzgâr Bizi Götürecek*, Çev. Makbule Aras Eivazi, YKY).

Bazı dizelerde uyağı korumak için eşanlamlı sözcüklerden yararlanıldı. Çok nadir de olsa, gerçek anlamı bozmamak koşuluyla dizelerin yerleri değiştirildi, birkaç şiirde bilinçli olarak zaman kipi Türkçeye uygun olacak biçimde düzenlendi.

Furûğ, *Yeniden Doğuş* ve *İnanalım Soğuk Mevsimin Başlangıcına* isimli iki kitabını ise serbest nazım şekliyle kaleme almıştır. Bu kitaplarda bulunan şiirler uyak kalıbından kurtulmuşsa da kelime seçimindeki özen, ifade ettiği anlam ve taşıdığı his, ilk üç kitabındaki şiirlere göre açık biçimde fazladır. *Yeniden Doğuş* ve özellikle son kitabı *İnanalım Soğuk Mevsimin Başlangıcına* içindeki şiirler çevrilirken şiirin Farsça aslına en yakın Türkçe kelime ve ifadelerin seçilmesine özen gösterdik. Şiirlerdeki zaman kipi, bazı yerlerde dikkati çeken bir ayrıksılık olarak göze çarpsa da bilinçli olarak neredeyse tamamen korundu. Dilsel zenginlikten ödün vermemek adına bazı dizeler basamak şeklinde, bazen de aslına uygun olarak kelimeler alt alta yazılarak düzenlendi.

Şiirlerin tamamında, okuyucuyu şekle değil duygulara çekmek adına noktalama işaretlerinden ve büyük/küçük harf geçişlerinden mümkün olduğu kadar geri duruldu. Farsça mantığından ve şairin şiir sistematiğinden uzaklaşmamak için Batı dillerinden Türkçeye giren kelimelerden kaçınıldı, Türkçe kelimelerin anlamı tam karşılayamadığını düşündüğümüz durumlarda ise Farsça ve Arapça kökenli kelimeler tercih edildi.

Çeviri için büyük oranda matbu kaynaklar esas alınmıştır. Bihruz Celâlî'nin geniş bir önsözle kaleme aldığı

Divân Eş'ar-ı Furûğ-i Ferruhzâd (Furûğ Ferruhzâd'ın Şiir Divanı, İntişârât-ı Morvârid, Tahran, 1374) adlı kitabından ağırlıklı olarak yararlanılırken Muhammed Hukukî'nin *Şi'r-i Zeman-ı Ma II – Furûğ-i Ferruhzâd* (Zamanımız Şiiri 2. cilt – Furûğ Ferruhzâd, Müessese-i İntişârât-ı Nigâh, Tahran, 1385) başlıklı çalışmasından da ayrıca yararlanıldı. Adı sayılan kitaplarda "meme", "sevişmek", "haz" gibi kelimeler yer yer sansürlenmişken, "Tanrı"ya atıfları içeren şiirler ise tamamen çıkartılmıştı. Eksik olan şiirlere çevrimiçi kaynaklardan ulaşım sağlanmış, farklı kaynaklar karşılaştırılarak özgün metnin sahihliği kontrol edilmiştir.

* * *

Bu çeviri zor koşullar altında, zor zamanlar içinde tamamlandı. Ayrıntı Yayınları'na, çeviriyi bitirebileceğime dair inancını ve anlayışını hiçbir zaman kaybetmeyen İlbay Kahraman'a, birlikte çalışmaktan onur duyduğum, yetkinlikleri ve deneyimleriyle bana bu süreçte kılavuzluk eden Emirhan Oğuz'a ve Levent Turhan Gümüş'e çok teşekkür ediyorum. Son olarak, üzerimde çok emeği bulunan değerli hocam Prof. Dr. Mehmet Kanar'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum; ne mutlu aydınlığından bir mum ışığı alabildimse...

Levent Çeviker
Ağustos 2019

Sunuş
"Ve bu benim, yalnız bir kadın..."

Fars edebiyatı tarihinin en ünlü kadın şairi olan Furûğ Ferruhzâd, 5 Ocak 1935'te (15 Deyınah 1313) Tahran'da yedi çocuklu bir ailenin dördüncü çocuğu olarak dünyaya gelir.

Çocukluğu oldukça sert mizaçlı, asker bir baba ile çocuksu, Furûğ'un tabiriyle iyiyi kötüden ayıramayacak kadar safdil, tüm dünyayı adeta güzellik bahçesi olarak gören bir annenin yanında geçer.

Gerçek bir masal âşığı olan Furûğ, masal anlatması için büyükbabasının peşini bir an olsun bırakmaz; onun anlattığı masallarla büyür.

Babası Albay Muhammed Ferruhzâd, çocuklarının eğitimiyle ilgili kendine özgü bir yönteme sahiptir. Zorluklara alışmaları için çocuklarını askeri battaniyelerin altında uyutur; gerçekte ihtiyaç olmadığı hâlde okulların tatil olduğu zamanlarda kendi paralarını kazanabilmeleri için onları çalışmaya sevk eder.

Furûğ ilköğretiminin ardından Hüsrev-i Haver Lisesi'ne gider. Şiire olan ilgisi bu yıllarda artar. Babasının sert mizacına karşın bir şiir âşığı da olmasının, edebiya-

ta düşkünlüğünün bunda payı vardır. Klasik Fars şiiri ustalarını, özellikle Hâfız-ı Şirâzî'nin gazellerini örnek alarak kendi şiirlerini yazmaya başlar.

Furûğ erişkinliğinin farkına varmaya başladığı bu dönemde, henüz on altı yaşındayken, kendisinden on beş yaş daha büyük olan, uzaktan akrabaları Perviz Şâpur'la evlenme kararı alır.

Furûğ'un annesinin teyze torunu olan Perviz, Ferruhzâdların evine çok sık gelip gitmekte; her geldiğinde şiirler okuyup masallar anlatmakta, hitabet yeteneğiyle dikkatleri üzerine çekmektedir. Bu ziyaretler sırasında Furûğ'la birbirine âşık olurlar. Aile başlangıçta evliliğe karşı çıksa da Furûğ'un babası daha sonraları yumuşar ve evlenmelerine onay verir. Perviz yoksul biridir, düğünde üzerine giyeceği bir takım elbisesi dahi yoktur. Her şeye karşın sonunda gösterişsiz bir düğünle evlenirler. Kardeşi Pûran, yıllar sonra bu alelacele evliliğin ailevi nedenler yüzünden gerçekleştiğini söyleyecektir. Pûran'a göre, başka bir kadınla ilişkisi olan ve çocukları ayak altında dolanan birer fazlalık olarak gören babaları bu nedenle çiftin evlenmesine rıza göstermiştir.

Furûğ'un sosyal yaşamını şekillendirmesinde, eleştirmenlik ve karikatüristlik yapan Şâpur'la yaptığı evliliğin de önemli katkısı olur. Evlendikten sonraki süreçte Furûğ kız sanat okuluna gider, dikiş dersleri alır. Bir süre de resim derslerine giderek resim tekniklerini öğrenir.

1954 yılında, daha sonra "Senin İçin Bir Şiir" isimli şiiriyle sesleneceği oğulları Kâmyar'ın doğumunun ardından çift Ahvaz'a taşınır. Çocuğu olduktan sonra neredeyse kabuk değiştirerek günlük sosyal ilişkilerini

farklılaştırıp geliştiren bu genç ve cesur kadın, küçük ve muhafazakâr bir şehir olan Ahvaz'a uyum sağlayamaz. Tavrı ve giyim kuşamı nedeniyle garipsenip ötekileştirildiği bu "eski kafalı" şehirde eşiyle de sorunlar yaşamaya başlar. Aynı yıl eşinden boşanır. Çocuğun velayeti babasına verilir. Evliliklerinin bozulmasındaki etkenlerden biri de Furûğ'un daha serbest ve modern bir yaşam sürmek istemesi, erkek arkadaşlarıyla olan samimiyetidir. Bir süre dönemin ünlü şairi Nadir Nadirpûr ile yakın arkadaşlıkları olur; Nadirpûr daha sonraları, bu ilişkinin bir aşk ilişkisi olduğunu itiraf edecektir.

Tutsak

Furûğ'un kırk dört şiirden oluşan ilk kitabı *Tutsak* 1955 yazının başlarında yayımlanır.

Bu kitaptaki şiirler incelikli, aşk dolu genç bir kadının sesidir. Şiirlerde felsefi hiçbir temaya ya da ayrıntılı sosyal tasvirlere rastlanmaz. Bu şiirlerde doğadan beslenen imgeler, sadece aşk ve aşkın ima ettiklerinin önemli olduğu –daha doğrusu şairin öyle içselleştirdiği– bir dünyanın parçası olarak görülür. Şiirlerde dile gelen ses, genç bir kadının beklenti, pişmanlık, neşe, vicdan azabı, yalnızlık, terk edilmişlik, şüphe ve yılgınlık gibi ruh hâllerini anlatır. Ancak asıl mesele, bir kadının bir erkeğe duyduğu, kalp ağrıtan ve erkeğin bütün ihtiyaçlarını karşılayan aşktır. Erkekler bedenin gururlu, hükmedici, anlayışsız, sadakatsiz fatihleridir. Şaire varlığını değersiz hissettiren de özverili aşklar sunan da yine erkeklerdir. *Tutsak*'taki şiirlerde erkekler güçlü göğüslere, her şeyi

saran kollara, kucağa yatırılan başlara ve öpülesi dudaklara sahiptir. Sevişmenin de genellikle kendi içinde bir sonu vardır. Şairi rasgele ilişkiler yaşayan biri gibi gören diğerleri, aşkın büyüsü ve anlamından bihaberdir ve kendilerini aşkın vericiliğine adamaya hazır değildirler. Çoğunlukla neşe ve umut barındırmasalar da *Tutsak* içindeki şiirler, aşkın değerini vurgulayarak betimleyen genç bir kadının canlılık, şehvet ve iyimserliğini dile getirir. Şiirler bir bütün olarak bakıldığında İslam dinine ve İran'daki egemen ideolojiye göndermede bulunmaz; ancak okur, şairin tekrar eden tutsaklık hissinin Müslüman İran'ın muhafazakâr iklimini yansıttığını fark eder. İran'ın baskıcı rejimi altında yaşayan genç bir kadının, bir şair olarak kadının ve genç bir annenin tecrübe ettiği karışık duygular şiirlerin temelini oluşturur. Şiirlerdeki otobiyografik ses, okurun ilgisini kişisel bir düzeye çeker. Bunun nedeni belki de, o topraklarda daha önceleri görülmemiş biçimde, dişil bir karakterin ağzından dile gelen açık sözlü anlatımdır. Kendini kültürel, siyasal ve ailesel yapı karşısında eleştirel bir bakışla tanımlayabilmiş olan şair, bu ilk kitaba koyduğu isimden de anlaşılacağı üzere, hapsedilmenin anlamını özümsemiş ve *Tutsak*'ı bu ruh hâli silsilesi üzerine inşa etmiştir.

Evlilik, doğum, boşanma, çocuğundan mahrum bırakılması gibi kısa zamanda üst üste gelen sarsıcı olaylar ve ortaya çıkan kısılıp kalmışlık hissi sonucunda bunalıma giren Furûğ, bir kutu ilaç alarak intihara teşebbüs eder. Hastaneye kaldırıldıktan sonra kendine geldiğinde bu konu hakkında kimseye tek kelime etmez. Tüm bu olaylardan ve içinde sıkışıp kaldığı ortamdan bir süre

uzak kalmak için Almanya ve İtalya seyahatine çıkar. Bu yolculuk, birlikte yaşadığı kişilerin insani zafiyetlerini anlamasına da yardımcı olacaktır.

Geri döndükten sonra yazar Sadık Çûbek, yakından tanıdığı Furûğ'u yapımcı, yönetmen ve senarist İbrahim Gülistan ile tanıştırır. Kısa zaman sonra Furûğ, Gülistan'ın asistanı olur; Gülistan ve eşiyle birlikte birçok davete katılır. Bu süre içinde Tahran'ın kuzeyinde, kirasını Gülistan'ın ödediği bir evde yaşar. İş ilişkileri aşk ilişkisine dönüşür. Bu ilişki, Furûğ'un 1967 yılındaki trajik ölümüne kadar devam edecektir.

Duvar

1956 yılında, Furûğ'un yirmi beş şiirden oluşan ikinci kitabı *Duvar* yayımlanır.

Tutsak'ta olduğu gibi bu kitaptaki şiirlerin de çoğu İran'ın mevcut düzenini dert edinir görünmeyen ya da içsel kanıtlara dayanan otobiyografik ayrıntıları temsil etmeyen şiirlerden oluşmaktadır. Aşk anları, aşk hakkında hayâller, âşıkların yakınmaları gibi öğeler *Duvar*'daki şiirlerin ana izleğini oluşturur. Ancak *Tutsak*'taki ifadelerin doğal bir devamı olarak *Duvar*'daki şiirler, ruh hâlleri ve şairin durumundaki İranlı bir kadın için doğal olan duygusal ifadelerin yansıması bakımından oldukça İran'a özgüdür. Bununla beraber, her iki kitabın isimlerinin vurguladığı şeyler arasında bir fark olduğu söylenebilir. Şair, *Tutsak*'ta durumunu bir birey olarak tasvir ederken, *Duvar*'da daha ziyade esaret duygusunu işler. *Duvar*'daki

çeşitli şiirlerde Furûğ kendi şairliğinden ve "kötü" namından bahsedecektir. "Hüzün Çiçeği" adlı şiirinde, "*sen*" derken, hem Kârûn Nehri'ni hem de oradaki, yani Ahvaz'daki ilk aşkını kasteder:

"nasıl ölür hatıran gönülde
hatıran, ilk aşkın hatırasıdır
senin hatıran bin bir gösterişli rengiyle
o güzel sonbahardır"

Furûğ *Duvar'ı*, "Ortak geçmişimizin anısına ve bu önemsiz hediyemin onun tükenmeyen nezaketine karşı minnettarlığımın bir simgesi olması ümidiyle" sözleriyle eski eşine ithaf etmiştir.

İsyan

Furûğ'un üçüncü kitabı *İsyan*, 1956 yazıyla 1958 ilkbaharı arasında Roma, Münih ve Tahran'da yazılan on yedi şiirden oluşur.

Bu kitaptaki şiirler, *Tutsak* ve *Duvar*'dakilerden önemli farklılıklar içermektedir. Birincisi; Eski Ahit, Kuran ve geleneksel İran edebiyatı kaynaklı birikimin yansıması olan söz örüntüsüdür. Bu, erken dönem şiirleriyle kendine has bir tarz yaratan şairin ilk eserlerinde çok belirgin değildir. İkincisi; şair zaman zaman kendi ölümüyle ilgili endişelerini dile getirir. Üçüncüsü; bir bütün olarak kitap, Ömer Hayyam'ı ve rubailerini anımsatır şekilde, şairin içinde bulunduğu bunaltıcı ruh hâli ile öfkeyi birleştirir. Örneğin, "Tanrı'nın İsyanı" adlı şiirde şair, kendisinin Tanrı olması durumunda neler yapacağını

anlatır: Güneşin karanlıkta kaybolmasına izin verir, dağları denize gömer, ormanları ateşe verir, mezardan çıkarılan bedenlerle ruhları bir araya getirir.

İsyan'da tutsak edildiği duygusundan kaynaklanan ruh hâlinden uzaklaştığını ve duvarlarla yüzleştiğini ortaya koyan Furûğ, monolog hâlinde Tanrı'ya seslenir, şeytanı konuşturur, insanlık adına söz alarak kendi dizelerini sıralar:

"ey Tanrı, ey ölüme bulanmış gizemli kahkaha
sana yabancıdır benim acılarım, feryatlarım
ben sana kâfir, sana münkir, sana âsi
sana inat bu şeytan benim tanrım"

Furûğ'un gitgide gelişen cesur ifade şeklinin, kelimeleri kullanmadaki artan becerisinin ürünü ve büyük şairliğinin yaklaşmakta olduğunun göstergesi olan *İsyan*, okurla 1958 yılı içinde buluşur.

İsyandan Sonra: *Ev Karadır*

İsyan kitabının basımından sonra Furûğ yavaş yavaş sinemayla da ilgilenmeye başlar. Bu durumun İbrahim Gülistan ile yakından ilgisi vardır. Gülistan ile birlikteliği Furûğ'u bambaşka ortamlara çeker, yeni insanlar tanımasını sağlar. Sinema çevresinden insanların olduğu toplantılara katılır, adı gitgide daha duyulur olur.

Furûğ'un montajında görev aldığı, Ahvaz'daki petrol kuyusu kazısında meydana gelen bir patlamayı konu alan *Bir Ateş* filmi, 1962 yılında Venedik Kısa Film Festivali'nde bir altın madalya, bir de bronz nişan kazanır.

Furûğ, belgesel film araştırmaları yapmak ve eğitim almak için 1959 yılında İngiltere'ye gider. 1960 yılında Kanada Ulusal Kurumu, İran'daki görücülük merasimi hakkında bir film yapılması işini Gülistan'ın firmasına sipariş eder. Furûğ bu filmde rol alır ve filmin hazırlanmasında önemli katkıları olur.

1962'de, cüzzam hastalığına odaklanan derneğin başkanlığını sürdüren Doktor Raci ile dostluk kurar ve zamanının büyük bir kısmını onunla geçirmeye başlar. Tebriz'deki cüzzam hastanesinde gördükleri onu fazlasıyla etkilemiştir. Yaşadığı tecrübeleri bir belgeselle topluma aktarmaya karar verir. Hastanede cüzzamlılarla birlikte kaldığı on iki gün boyunca çekmiş olduğu *Ev Karadır* filmi, 1963 yılında, Batı Almanya Film Festivali'nde "en iyi belgesel film" ödülünü alır.

Furûğ'un kendi yaşamından ve şiirlerinden izler taşıyan *Ev Karadır*, yaratıcılığının zirvesinde olan şairin etkileyici duyarlığını yansıtmakta, "norm dışı" görülerek toplum dışına itilmiş olan bu yalnız insanların yaşamını içtenlikle resmetmektedir. Çeliştiği sosyal yapıya karşı isyan bayrağını yükselten şair, bu film aracılığıyla konu odağındaki insanlarla empati kurmayı ve onlarla bütünleşmeyi başarmıştır. "Günahların şairi" olarak etiketlenmiş olan Furûğ, kendini toplumdaki masum günahkârlardan biri olarak görüyordu. İntihar eğilimine kapı aralayan bir depresyonla mücadele hâlindeki şair, kendi durumları üstünde en ufak bir etkileri bulunmayan cüzzam hastalarının yaşam çabalarını büyük takdirle karşılıyordu. Aynı zaman diliminde kendisi de yaşamıyla bir savaş içindeydi. Şiir tarzına çok benzeyen

bir estetik yapıdaki *Ev Karadır* filmi de tekil bir anlam üretme yaklaşımı üzerine oturtulmamış, herhangi bir sorunu tanımlayıp herhangi bir çözüm önerisi sunmamıştır. Kutuplaşmış perspektiflerin ve günümüz doğrularının ötesini işaret eden bir yapıya sahiptir. Dünyayı normal ve anormal, sağlıklı ve sağlıksız, güzel ve çirkin, mahpus ve özgür ikiliklerinin penceresinden betimlemeyi reddeden *Ev Karadır*'da anlatıcının sesi, birbiriyle çatışan hikâyeleri pürüzsüzce ifade etme amacı gütmez. Birbirinden farklı üç ses; hikâye anlatıcısı, şair ve bilimsel bakış açısı, bu üç farklı ses, birbirine başarıyla ayna tutar. Mağduriyet duygusu sergilemekten ısrarla kaçınan film, cüzzamı farklı perspektiflerle tanıtır. Kliniğin hastalarını cesurca, bireysel bir yöntemle irdeleyerek adlarını tüm açıklığıyla seyircinin önüne koyar. Bireysellik bir düşünce biçimi olarak benimsenirken topluluğun hikâyesinin özü de es geçilmez. Filmde hastaları müzik yaparken, cami ibadetlerine iştirak ederken veya makyaj yaparken görebiliriz. Furûğ, hastaların direnç ve metanetini adeta yüceltir. Bu yönüyle denebilir ki *Ev Karadır* insan ruhunun mücadeleci yapısının dikkat çekici bir tablosunu çizer. Her karenin kompozisyonu klinik sakinlerinin gururunu, onurunu ve güçlü benliklerini yansıtmaktadır.

Filmin ana ve en etkili mesajı yaşamda kalma mücadelesinin ta kendisidir; ancak bu durumun lirik bir tarafı da vardır. Film, izleyenleri heyecanlandırır. Anlatım dili tamamen direnc e, direnişe işaret etmekte; yaşamın zorluklarından üstte bir noktada durmaktadır. Aslında her şey insan uygarlığıyla, önyargının yakıcı yüzüyle ilgilidir. *Ev Karadır*, bir süre sonra gösterimden kaldırılır,

sonrasında yıllarca gün yüzü görmez. Kendisini yaratan kişiyle benzer yazgıyı paylaşsa da yasak ve engellemeleri aşarak "geleceğe kalmayı" başarır. 1997'de New York Film Festivali'nde gösterilen film uluslararası planda görünür olmasıyla birlikte sayısız çalışmaya konu olur.

Ev Karadır, Furûğ'un yaşamında bir başka değişiklik daha yapar; filmin hazırlanması için Meşhed'e gittiğinde küçük Hüseyin'le karşılaşır. Hüseyin, Meşhed cüzzamhanesinde cüzzamlı ana babasının yanında yaşayan küçük bir çocuktur. Furûğ, annesinin babasının rızasını alarak Hüseyin'i beraberinde Tahran'a getirir; onu, boşandıktan sonra bir daha göremediği oğlu Kâmyar'ın yerine koyarak İsfendiyar adını verir.

Furûğ sinema üzerine edindiği tecrübelerden sonra tiyatroya yönelir. 1963 yılında ünlü İtalyan yazar Luigi Pirandello'nun yazdığı *Altı Kişi Yazarını Arıyor* adlı oyuna katılır; başarılı bir oyunculuk sergiler.

Yeniden Doğuş

1964'ün ilkbaharında, Furûğ'un dördüncü şiir kitabı, deyim uygunsa ismiyle müsemma *Yeniden Doğuş* yayımlanır.

Bu kitap, şairin neredeyse altı yıllık bir dönemde yazdığı otuz beş şiirden oluşur. Şiirlerin çoğu daha önce *Endîşe ve Hüner* ve *Âreş* gibi dönemin çağdaş çizgideki dergilerinde yayımlanmıştır. Kitap, edebi çevrelerde yoğun ilgiyle karşılanır. Modernist eleştirmenler kitabı göklere çıkarırken, daha önce kıskanç bir üslupla Furûğ'un sıra dışı bir şair olmadığını savunanlar *Yeniden Doğuş*'un yayımlanmasıyla ikna olurlar. Bir anlamda şairinin "yeniden doğuşunu" da imleyen bu etkileyici kitap için bundan uygun bir isim seçilemeyeceği konusunda

çoğu hemfikirdir. *Yeniden Doğuş*, Furûğ'un hem şahsi hem de şiirsel olgunluğunun tam anlamıyla oturduğu, hayâl gücü genişliği ve özgün söyleyiş tarzının kendini kuvvetle hissettirdiği bir eserdir. Bu gelişim, kitaptaki birçok şiirde kendini açıkça belli eder.

Kitaptaki şiirler, şairin dilsel olgunluğunu ortaya koymanın yanında bambaşka bir değişimi daha gözler önüne sermektedir. İlk üç kitabında birkaç şiir hariç neredeyse bütün şiirlerini dörtlükler biçiminde yazan ve uyak düzeni gözeten Furûğ, *Yeniden Doğuş* ile serbest nazım yazımına geçmiş, bu sayede şiirsel tefekkürün en uç noktalarını ifade edebilir duruma gelmiştir:

"o günler geçti
o günler güneşte solan otlar gibi
güneşin altında soldu
ve akasyaların kokusuyla sarhoş o sokaklar
kayboldu
dönüşü olmayan yolların keşmekeşinde
yanaklarını sardunya yapraklarıyla boyayan o kız
âh...
şimdi yalnız bir kadın
şimdi yalnız bir kadın"

Furûğ'un dizginleyemediği, uçmaya hasret özgür ruhu toplumun muhafazakâr ruhuyla çatışınca üzerindeki baskı artar. "Kadın başıyla" *Yeniden Doğuş* ile estirdiği rüzgâr, birtakım gelenekçi, kalem sahibi eleştirmeni rahatsız eder. Edebiyat camiasının başlattığı cadı avı yaşamının çeşitli evrelerine sirayet eder. Yaşadığı toplumdan, ülkeden kendini bir ölçüde iradi olarak kendisi

soyutlar, büyük ölçüde de toplumun önemli kesimlerince dışlanır. *Yeniden Doğuş*'ta yalnızlaşmaya başlayan Furûğ, sonraki kitabında, *İnanalım Soğuk Mevsimin Başlangıcına* adlı eserine girecek olan şiirlerinde düşünsel olarak artık tamamen "*yalnız bir kadın*" olarak belirecektir.

İnanalım Soğuk Mevsimin Başlangıcına: Ölüm

Furûğ'un beşinci ve son kitabı *İnanalım Soğuk Mevsimin Başlangıcına* şairin ölümünden sonra, 1974 yılında basılır.

Sadece yedi şiirden oluşan bu kitap, şairin yeteneğinin artık doruk noktasında ifade bulduğu, kelimelerin geniş anlamda kemale erdiği, betimlemelerdeki ustalığın çarpıcı biçimde hissedildiği şiirleri barındırmaktadır. Özellikle kitaba adını veren "İnanalım Soğuk Mevsimin Başlangıcına" başlıklı şiirde şair, hissiyatını dizelere öylesine iyi öylesine güçlü yansıtmıştır ki okuyucu Furûğ'un duygu evrenine girmekte hiçbir zorlukla karşılaşmaz:

"ve bu benim
yalnız bir kadın
soğuk bir mevsimin eşiğinde
yeryüzünün kirlenmiş varlığını
gökyüzünün kederli ve yalın umutsuzluğunu
ve bu betondan ellerin güçsüzlüğünü
anlamanın
başlangıcında"

Kitapta yer alan "O Günler" ve "Yüreğim Bahçe İçin Yanıyor" adlı şiirlerde dili ustalıkla kullanarak şiirin temel harcını kendi yaşamöyküsü ile harmanlar. Kendini

aşk dizelerinin dışına atarak, deyim yerindeyse bedeninin dışına çıkarak kendini uzaktan, başka bir gözle tahlil eder. Annesine, babasına ve kardeşlerine dair ayrıntılara girer; sosyal yaşam ve siyasi irade üzerine eleştirilere yer verir. Kitaptaki şiirlerin bütününde genel anlamda bir kendini arayış havası hâkimdir.

Yaşamın Ayak İzlerini Takip Eden Şiir

Furûğ'un şiir kitaplarını sırayla ele aldığımızda, zamanın akışına bağlı olarak insani ve şiirsel kişiliğinin sıçramalı gelişimi gözler önüne serilir.

Kitaplarının isimleri de yaşamının evreleri ile birebir örtüşmektedir.

Tutsak, zincirlerini kırma hevesini; *Duvar*, içinde sıkışıp kaldığı yaşamı dile getirir. *İsyan*, mapusluklardan dert yanmayı bir kenara koyan şairin, olası sonuçları önsellikle kabul ederek baş kaldırmasını, kendi düzenini yaratma çabasını anlatır ve büyük değişimin izlerini barındırır.

Yeniden Doğuş, artık olgunluğa erişmiş şairin yaşamında açtığı yepyeni sayfadır.

İnanalım Soğuk Mevsimin Başlangıcına ise Furûğ'un daha ince ayrıntılara girdiği, neredeyse kehanet kertesinde kendi şahsi yazgısına eğildiği şiirlerden oluşur: Kış, bütün çiçeklenmenin ve yeşermenin sonudur.

Furûğ'un yaşadığı "dünya", kadınların her düzeyde arka planda bırakıldığı, erkek egemen bir dünyaydı. Bu dünyada; erkekler sürekli olarak değişen dinamiğin içinde kendini daha iyi tanımlama avantajına sahiptir, ayrı-

calıklıdır; din, felsefe ve edebiyat onlara çok sayıda rol modeli sunar. Buna karşılık aynı dünya kadınları kültürel ve tarihsel açıdan durağan ve bağımlı bir konuma hapsederek tanımlar. İşte Furûğ'un reddiyesi tam da bunadır. Onda tezahür eden "isyancı" tutum, bu erkek egemen dünyada kadının evrimleşen bilinçli olma hâlini yansıtır. Bilişsel açıdan kendini geliştirdikçe kadının farkındalığı artar. Onun içindir ki Furûğ'un eserlerindeki "kadın karakter" aşk ilişkilerine hapsedilemez.

Furûğ öte yandan İran edebiyatındaki "ötekilerin" de sesi olur. Kadınların günlük yaşamlarında karşılaştığı sorunları, öteki olarak dışlanmış, kıstırılmış, durağanlığa mahkûm edilmiş olmayı reddeden kadınlar adına birer birer kâğıda döker. Acı çekmeyi, bunun yazgısal kabul edilmesini reddeder, bu hâle karşı isyan bayrağını açarak yükseltir; yasaklamalara, kısıtlamalara karşı durur. Erkekler hakkında konuşmayı *bile* –sözü edilen dünyada bu pek zor bir iştir– kendine hak görür. İnsanların içinde saklamaksızın ağlar, göstere göstere güler; onlarla acılarını ve sevinçlerini paylaşır.

Furûğ'un şiirinde erkek de bilinemez gizemli yapısından kurtarılmış, insani özellikleriyle ve türlü çatışmalarıyla resmedilmiştir. Furûğ'un şiiri erkekler için de abartılmış korunak alanlarıyla ve eril yapıyla yüzleşmeyi içerir. "Adam" kavramını tam anlamıyla karşılamaya çalışan erkek, adeta kendinin eril bir siluetine dönüşür. Çatırdamış ilişkiler, başarısız olmuş aşklar ve parçalanmış birliktelikler, âşıklar ile mâşuklar, zalimler ile mazlumlar, kuş ile onu kafese hapsedenler Furûğ'un şiirini besleyen ve düşünce evrenini evrimleştiren konulardır. Efendi ya

da köle, avcı ya da av, erkek ya da kadın, her biri kendi hayâl kırıklığını ve ıstırabını tecrübe eder. Bazen de Furûğ, erkeği eril kalıplar ve klişelerden bağımsız olarak tasvir eder; onu açık seçik bir odak noktasına oturtur, ona yeni bir yaşam verir. Yüzyıllar boyunca "seven" rolünde konuşlandırılmış olan erkek, bu isyancı kadının şiirinde ve dünyasında nihayet "sevilen"e dönüşür ve "seven kadın" ona yönelik kadınca arzularını zaman zaman doğrudan dile getirmekten de çekinmez.

İlk üç kitap boyunca Furûğ'un kendini "günahkâr", "kötü şöhretli", "akılsız bir kadın" ve "anlaşılmaz" olarak adlandırmış olduğu görülür. Halkın ve kendisinin içselleştirilmiş değerler sistemi onu felce uğratmasa da rahatsız eder. İnzivaya çekilme ihtiyacı ile topluma yabancılaşır. Onu eleştirenler bir yana, destekçileri de ikircimde kalır. Kendisini bir "günahkâr" olarak tanımlayan Furûğ'un en sadık destekçilerinin bile onu bir günahkâr olarak görmeye başladığı zamanlar olur.

Furûğ'un şiirinde gerçekten yeni ve ilginç olan şeyin, seslendirilmeyen, kadınların seslendiremediği arzuları içtenlikli bir şekilde tasvir etme yeteneğinden çok daha fazlası olduğunu söylemek gerekir. Onu diğerlerinden ayıran en önemli etmen belki de gündelik deneyimlere dair rehberlik etme, eğitme, yönetme niyeti olmamasıdır. Onun şiirleri, sadece diliyle değil, tekniği, bakış açısı ve ayrıca konusuyla da yenilikçi şiirlerdir. Şairin iç dünyasını alışılmamış bir şekilde açığa vurmasıyla dikkat çekerler. Özgür olmaktan duyduğu heyecanın eşzamanlı tasviri ve buna bağlı endişe ve belirsizlikler pek çok okuru etkiler. Ölümünden yıllar sonra, ülkesindeki siya-

sal gelişmelerin de etkisiyle doğduğu topraklara zaman geçtikçe belki daha da yabancı kalan ama tam tersine, şiirinin işlediği eşitlikçi ve özgürlükçü evrensel değerler dolayısıyla Batı'da çağdaş bir söylen hâline gelen Furûğ'un sesinin günümüzde de hâlâ etkili olmasına şaşırmamak gerekir.

Furûğ daha uzun yaşasaydı, zamanın İran toplumuna yönelttiği bu öfkenin nedenleri daha iyi anlaşılabilir, kendi hakikatinden yola çıkarak bize şiirleriyle daha da çok şey söyleyebilirdi. Son dönem şiirleri bir gösterge olarak kabul edilirse eğer, Furûğ'un, ölümünden sonraki on yılda ülkesi İran'da olacakları önceden sezinlemiş olduğunu belirtmek bir abartı olmaz. Furûğ şiiri bu anlamda, bir öngörünün çok ötesinde, belki de olacaklara işaret eden, uyarmış olan bir anlatı olarak değerlendirilebilir.

"Işık Havsalası"nın Ardına Çekiliş

Furûğ Ferruhzâd, 1967 yılının 14 Şubat günü annesinin evinden stüdyoya gitmek için kendi aracıyla yola çıktı. Yolda ilerlerken bir anda önüne çıkan okul servisini fark etti. Servis aracına çarpmamak, çocuklara zarar vermemek için frene basarak direksiyonu yana kırdı. Araba yoldan çıktı.

Başını önce aracın direksiyonuna, açılan kapıdan dışarı fırlaması üzerine de kaldırıma çarpan Furûğ, oracıkta, henüz otuz iki yaşındayken yaşama veda etti.

Ölümü edebiyat çevrelerini derinden sarstı. Dönemin önde gelen yazarları ve sanatçı dostları, genç kadın şairin kaybından duydukları üzüntüyü dile getiren şiirler, ağıtlar ve yazılar kaleme aldı.

Farsçanın Hâfız'dan sonra dünya dillerine en çok çevrilen şairi Ahmed Şamlu, onu rüzgârın akışını ve aşk'ı yani ölümün kardeşi'ni kabul etmiş* şair olarak selamladı; bu genç isyancıdan kalanı aramak isteyenlerin dağın dergâhına, denizin ve otların eşiğine gitmeleri gerektiğini belirterek anısını ve şiirini yüceltti.

Çağdaşı Sohrâb Sepehrî'ye göreyse Furûğ, en âşıkane coşkuları hayatın aynasında tefsir eden, sevginin ağaç üslûbuyla konuşan, hiç'in sınırlarına kadar giderek ışık havsalasının ardına çekilen, geride kalanları yokluğuyla yalnız bırakmış** büyük bir şairdi.

Kadın yaşamını her düzeyde baskılayan sistemin ideolojik, kültürel ve siyasal kaynaklarına yönelik şiddetli bir direnci simgeleyen Furûğ şiiri sadece İranlı kadınları ve toplum kesimlerini etkilemekle kalmamış, içerdiği eşitlikçi ve özgürlükçü evrensel bildiriyle tüm dünyada geniş yankılar yaratmıştır.

Furûğ adı, şiirli anadilindeki anlamıyla günümüzde de ışıklı, çağdaş bir şiir söylen'i olarak yaşıyor.

Elinizdeki kitap, bu söylen'e şiirli Türkçemizden gönderilen saygı ve sevgi dolu bir selam olmayı arzulamaktadır.

Levent Çeviker
Eylül 2019

* Ahmed Şamlu, *Yüreğimin Kışlarında*, "Mersiye", Çev. Mehmet Kanar, Ayrıntı Yayınları, Ocak 2018, s. 290.
** Sohrâb Sepehrî, *Sekiz Kitap*, "Dost", Çev. Mehmet Kanar, Ayrıntı Yayınları, Eylül 2016, s. 258.

Kuş Ölümlüdür
Sen Uçmayı Hatırla

Tutsak

Esîr

(1955)

sevmek

bu gece gözlerinin göğünden
yıldız yağıyor üzerine şiirimin
kâğıtların zemheri beyazlığına
kıvılcım ekiyor ellerim

bu ateşli divâne şiirim
utanarak arzuların çatlaklarıyla
varlığını yakıyor bir kez daha
ebedî ateşlerin susuzluğuyla

evet, sevmenin başlangıcıdır bu
yolun sonu saklı olsa da
ben başka bir son düşünmüyorum
sevmek güzeldir zaten başlı başına

karanlıktan korkmak neden
gece elmas taneleriyle dolu
o geceden geriye ne kalır ki
rehavet veren yasemin kokusu

âh, izin ver kaybedeyim kendimi sende
hiçbir iz bulamasınlar benden
yanmış ruhun ve nemli âhın esip geçsin
teraneden ibaret bedenimin üzerinden

âh, izin ver şu açık, küçücük pencereden
uyurken sıcacık kanatlarında rüyaların
günlerle birlikte çıkayım yolculuğa
aşayım sınırlarını dünyaların

bilir misin hayattan ne istediğimi
sen olayım, sen, baştan aşağı sen
bin kere de gelsem hayata
yine sen, ille de sen

içimde saklı o deryayı
nasıl tutabilirim orada
bu korkunç tufanı keşke
anlatacak gücüm olsa sana

öylesine doluyum ki seninle
istiyorum ki gideyim çöllerin ortasına
vurayım başımı dağa taşa
çarpayım bedenimi denizlerin dalgasına

evet, sevmenin başlangıcıdır bu
yolun sonu saklı olsa da
ben başka bir son düşünmüyorum
sevmek güzeldir zaten başlı başına

Tahran, 1956 (1335)

öpücük

iki gözünde günah gülüyor
yüzünde ayın şavkı gülüyor
suskun dudaklarının üzerinde
masum bir alev gülüyor

utangaç, müphem bir istekle
ve mestane bakışlarla
baktım gözlerinin içine
dedi ki: bir netice elde etmeli aşkta

bir gölgenin üzerine bir gölge eğildi
sır saklayan gecenin kuytusunda
yanağın üzerinden bir nefes geçti
bir öpücük alevlendi iki dudağın arasında

Tahran, Eylül 1954 (Mihr 1333)

yabancı

yine bir kalp düştü ayaklarımın dibine
yine bir göz dalıp gitti yüzümde
yine bir savaşın kargaşasında
aşkım galip geldi soğuk bir kalbe

yine dudaklarımın çeşmesinden
suya kandı bir susamış, suya kandı
yine kucağımın yatağında
uykuya daldı bir gezgin, uykuya daldı

gözlerimi nazla gözlerine dikiyorum
ne istediğimi ben de bilmiyorum ondan
hemen divâne bir aşk istiyorum
geçtim makâmdan, maldan, itibardan

benden öpücük şarabını istiyor
ümitle dolmuş bu kalbe ben ne diyeyim
o alacağı zevke bakıyor ama bilmiyor
ben ebedî zevklerin peşindeyim

ben ondan aşkın sefasını istiyorum
feda edeyim benliğimi
o benden bir ten istiyor
yaksın yok etsin içindeki endişeyi

diyor, ey sıcak kucak
işvelerinle mest et beni; sana divâneyim
diyorum, ey yabancı
vazgeç benden; sana bigâneyim

âh gönül, âh ümit kadehi
sonunda kırıldın da kimse bilemedi sırrını
her yabancının elinde bir saz oldun da
çok yazık, kimse söylemedi şarkını

Tahran, Eylül 1954 (Mihr 1333)

geçmişten bir anı

o coşkun nehrin kıyısında bir şehir var
iç içe hurma ağaçlarıyla, ışıltılı geceleriyle
o coşkun nehrin kıyısında bir şehir var
ve kalbim tutsak, gururlu bir erkeğin ellerinde

o coşkun nehrin kıyısında bir şehir var
yıllarca ona ve bana kucak açmış
sahilde kumların üzerinde, hurmanın gölgesinde o
dudaklarımdan ve gözlerimden bûseler çalınış

o ay gördü yumuşattığımı
taş kalbini sevgimin büyüsüyle
o ay gördü arzu gözyaşlarının titrediğini
o rengi yabancı vahşi gözlerinde

mehtaplı gecelerin derinliklerinde yelken açtık
bir kayıkla ortasına sonsuz dalgaların
gece yarısının perişan sükûtunda açıldı
meclisimizin üzerine beyaz gözleri yıldızların

bir çocuk gibi eteğimde uyudu
şefkatle öptüm uykuya dalmış gözlerini
orada arzunun dalgasına kapıldı
çekip çıkardı akıp giden sudan eteğimi

bu yalnızlığın ve sessizliğin içindeyim şimdi
ey kalabalık ve gürültülü şehir, şimdi seni anıyorum
kalbim ona tutkun, ona iyi bak
ben onun hayâliyle gönlümü eğliyorum

Tahran, Ağustos 1954 (Şehriver 1333)

sonbahar

büyüleyici tabiatın çehresine
kapattım keder dolu gözlerimi
ateşli bakışlarım görmesin
bu hasret ve matemin resmini

sonbahar, ey toza toprağa karışmış misafir
neler gizledin eteğinin altında
ölmüş ve kurumuş yapraklardan başka
ne servet bıraktın bu dünyaya

derin karanlık günbatımlarından, sessizlikten
ne verdin şairin yüreğine kederden başka
soğuktan ve hüzünden başka ne lûtfettin
kucağındaki bu dertli cana

keder artıran sessizliğinin eteğinde
derin uykular azap veriyor
fikrimin müphem perdelerinde
o kayıp arzular raks ediyor

sonbahar, ey hayâllerde salınan şarkı
sonbahar, ey hüzünlü terane
sonbahar, ey solgun tebessüm
büyüleyici tabiatın çehresinde

Tahran, Eylül 1954 (Mihr 1333)

veda

yorgun, solgun ve bitkin
kendi viraneme gidiyorum
vallahi şehrinizden
perişan kalbimi götürüyorum

götürüyorum o uzak noktaya ki
arındırayım günahın renklerinden
temizleyeyim aşkın lekesinden
böylesi boş ve beyhude isteklerden

senden uzaklara götürüyorum
senden, ey imkânsız ümitlerin cilvesi
diri diri gömmeye götürüyorum ki
olmasın bir daha kavuşma hevesi

çığlıklar titriyor, gözyaşı raks ediyor
âh, bırak da senden kurtulayım
ey coşkun akan günah çeşmesi
en iyisi senden uzak durayım

yemin ederim ki sevinç goncasıydım
aşkın eli dalımdan kopardı beni
âh çekmelerin ateşi oldum, yazık
dudağım bir daha o dudakla birleşmedi

sonunda yol göründü bana, gidiyorum
dudaklarımda bir tebessüm içim kan ağlarken
ey hâsılı olmayan boş ümit
ben gidiyorum elçek gönlümden

Tahran, Eylül 1954 (Mihr 1333)

bir acı hikâye

ne gönlümü okşayacak bir ümit
ne bir haber ne bir tanıdık haberci
ne gözlerdeki fitneci bakışlar
ne titreyen sesin âhengi

ışığın, aşkın, acının ve karanlığın şehrinden
seher vakti gitti bir kadın sürükleyerek eteğini
kayıp, perişan bir kuş gibiydi
dermansız, yorgunca yuvasına gitti

senin için kim nerede döktü gözyaşı
kim nerede anladı dilinden
anlamadılar hiç bu garibin
ıstırap yüklü sesinden

bir göze dikti gözünü bulma ümidiyle
ümit ve arzunun sığınağını
çok yazık, ateş saçan o iki göz
onu günahın yamacına fırlattı

ona arzudan başka bir şey demediler
onun dışından başka bir şey görmediler
nereye gittiyse kulağına
kadını işret için yarattıklarını söylediler

bir gece birinin ayaklarına kapanıp inledi:
"gitme, bırak bu son nefeste
kalbim seni görmeye doysun"
kayboldu o kişi ve karıştı her şey birbirine

neden bu saçma aşka ümit bağladı
neden kucağını yastık yapıp uykuya daldı
neden kalbin divâne sırlarını
yabancı bir âşığın kulağına açtı

neden? o tertemiz bir şebnemdi
güneş çiçeğinin tuzağına düştü
seher vakti güneş doğduğunda
çiçeğin kurumuş ağzına kayıp öldü

kadehte heyecan veren şaraptı
aşka susamış dudakları yakardı
kendine bir yol buldu mu
kadehte mutluluktan alev alırdı

bir gece ansızın beklediği oldu
dudakları döküldü şehvetin yakıcı arzusuna
neden bu adam ona öfkeli
neden asılı kaldı kadehinin damlasında

artık o ve bu katı sessizlik
ne bir haber ne bir tanıdık haberci
ne gözlerdeki fitneci bakışlar
ne titreyen sesin âhengi

Ahvaz, Sonbahar 1954 (1333)

firar ve keder

gittim, beni bağışla ve vefasızdı deme
kaçmaktan başka çarem yoktu
bu ateşten ümitsiz acılarla yüklü aşk
beni günahların ve çılgınlıkların vadisine koştu

gittim, hasretinle dolu öpücüğünün yangısını
gözyaşlarımla ve dudaklarımla yıkamaya
bu şarkıda yarım kalmak için gittim
gittim söylenmeyenlerle onurumu kurtarmaya

gittim, ama neden gitti, utandı deme
aşkım, aşkıma karşılığın ve yanıp yakarışlarımız
karanlık ve suskunluğun perdesinden geçen sabah ışığı
gibi
dışarı sızmıştı bir anda sırrımız

gittim, bir damla ılık gözyaşı gibi kaybolmak için
hayatın gece renkli eteğinin orta yerine
gittim, belirsiz kapkara bir mezara
hayatın cenginden ve keşmekeşinden kurtulayım diye

ağlayan ve parlayan bir çift gözden kaçtım
acımasız kahkahaların tufanından kaçtım
vuslat yastığından ayrılığın şefkatsiz kucağına kaçtım
kırgın, vicdanın azarından kaçtım

ey yürek, kendi ateşinde kavrul
benden bir kıvılcım bekleme
serkeş bir kıvılcım olmak isterken
tutsak bir kuş oldum bir kafesin köşesinde

ruhumdaki karmaşa ile bir gece kendimden bihaber
sessizliğin eteğinde acı ile ağladım
yaptıklarımdan ve söylediklerimden pişmanım
anladım ki sana ve aşkına lâyık olamadım

Ahvaz, Eylül 1954 (Mihr 1333)

gecenin şeytanı

ninni ey benim küçük oğlum
gece oldu kapat artık gözlerini
kapat gözlerini bu kara şeytan
ellerinde kan, dudaklarında tebessümle geldi

koy başını yorgun dizlerime
onun ayak seslerini dinle
yaşlı nar ağacının beli kırıldı
ayağıyla onu ezdiğinde

âh, izin ver pencerelere
perdeler çekeyim baştan aşağı
kan ve ateşle dolu iki yüz gözü ile
yavaş yavaş pencereden uzatıyor başını

yaktı nefesinin aleviyle
suskun ovadaki çobanı
aman sessiz ol, bu kara sarhoş
dinliyor seni kapıya dayamış da kulağını

anımsarım o yaramaz çocuğu
yorgun annesini nasıl da üzdü
dün gece karanlığın içinden
gizlice gelip çocuğu götürdü

o nâralar atarak gelirken
pencerelerin camları titriyor
haykırıyor nerede o çocuk diye
dinle bak, pençeleri kapıyı tırmalıyor

hayır, git, uzak dur, kötüsün sen
uzaklaş, nefret ediyorum senden
nasıl çalabilirsin benden
onun yanında uyanıkken ben

ansızın evin sessizliği bozuldu
gecenin şeytanı bağırdı: âh
yeter be kadın korkmam senden
eteklerinde günah rengi var, günah

ben şeytanım ama sen benden daha şeytansın
eteği ayıba bulaşmış bir annesin
kaldır çocuğun başını dizinden
bu temiz çocuk orada mı dinlensin!

Ahvaz, Kış 1954 (1333)

isyan

dudaklarıma sessizlik mührü vurma
kalbimde söylenmemiş bir hikâye var
çöz ayaklarımdaki sıkı bağları
bu sevdadan perişan bir kalbim var

gel ey adam, ey bencil varlık
gel aç kafesin kilidini
bir ömür beni zindana kapattın
bari son anlarımda serbest bırak beni

ben o kuşum, o kuş ki uzun zamandan beri
kafasında uçmanın hayâli
şarkılarım ağıt oldu daralmış göğsümde
hasretlerle geçen ömrüm tükendi

dudaklarıma sessizlik mührü vurma
vurma ki söyleyeyim sırrımı
tüm insanlığın kulağına
ulaşmalı sesimin ateşli tınıları

gel, aç kapıları da uçayım
şiirin aydınlık gökyüzüne
eğer uçmayı bırakırsak
bir çiçek olmak isterim şiir bahçesinde

dudağımda tatlı bûselerin
tenimde senin kokun var
gözlerimde saklı kıvılcımların
kalbimde kanlı sızın var

ama ey adam, ey bencil varlık
ayıptır deme, deme bana ayıp senin bu şiirin
o perişan hâldekileri bilir misin hiç
içi çok dar bu kafesin

şiirin baştan sona günahtı deme
bu günahla ve utançla dolu bir kadeh ver
cennetin, hûrin, kevser suyun senin olsun
bana cehennemin dibinde bir yuva ver

kitap, yalnızlık, şiir, sessizlik
hayatımın zevki sarhoşluğudur
ne çıkar cennet yolunu bulamadıysam
kalbimde cennet bir sonsuzluktur

ayın usulca dans ettiği gecelerde
dilsiz ve suskun göğün ortasında
sen uykuda ben arzular sarhoşluğunda
mehtabı alıyorum kucağıma

meltem binlerce öpücük aldı benden
binlerce öpücük bağışladım güneşe
bu gardiyanı olduğun zindanda
bir gece temelden titredim tek bûseyle

mest eden bir lezzet veriyor bana bu hayâ
ey adam, bırak artık şöhretten bahsetmeyi
beni bağışlar bu yaradan
gönlünü divâneliğe kaptırmış bu şairi

gel, aç kapıları da uçayım
şiirin aydınlık göğüne
eğer uçmayı bırakırsak
bir çiçek olmak isterim şiir bahçesinde

Ahvaz, Sonbahar 1954 (1333)

şarap ve kan

bir yârim yok sırrımı açayım
inleyişlerimi kendi ezgimde sakladım
keder çengine bir mızrap vurdu Tanrı
vurduğunda kendi şarkımı haykırdım

dudaklarıma sessizlik kilidi vurdum
tanıdık bir anahtarla açın
çocuk kalbim cefa elinde dertli
parmak ucunuzla vefa ile okşayın

doldur kadehi ey kafes arkadaşı
onun kanıyla doldur kadehi
öyle sarhoş et ki beni
yine anlatayım onun efsunlu hikâyesini

gözlerinin rengini benden neden soruyorsun
gözlerinin rengi ne zaman elimi ayağımı bağladı
gözlerindeki isyankâr ateş
şu divâne gönlü kendine bağladı

bilmiyorum ne yaptı parmakların
zülüflerimin harmanının ortasında
ancak şunu biliyorum ki bu aşk
bu sebeple düştü saçlarıma

ateş olup kalbimi, canımı aldı
eşkıya olup inanç yolumu aldı
sabrın sınırı gitti elimden
elden ayakta düştüm derinanımı aldı

kayboldum aşkın çölünde
bahtım gibi kapkara bir gecede
kaçamadan birdenbire
yağdı günah yağmurları üzerime

sarhoşluğumuz uçtu gitti ey nefes yoldaşı
doldur tekrar şu kadehi
kan ver, o kendini beğenmişin yürek kanını
ver ki bitireyim bu hikâyeyi

Ahvaz, Kış 1954 (1333)

acı görüşme

yere vurup kırıyorsun
sonunda ümidin şişesini
çok mağrursun ve söndürüyorsun
şu gönlün ebedî ateşini

gördüm seni, ne görüşmeydi ama
bu nasıl bir görüşmeydi gönül yakıcı
kuşku yok unutmuşsun sözünü
öyleyse benimle işin ne

gördüm seni, ne görüşmeydi ama
ne bir bakış, ne de bir söz sıcak
ne arzuyla dolu ateşli bir nefes
ne bir sarılma ne de bir kucak

nasıl bir aşk bu kalbimdeki
bu aşktan ne kaldı bana
kaçıyorsun benden ama ben
yine de kapıldım bâtıl bir arzuya

susamış dudaklarım yine
yakıp kavuran aşkını arıyor
kalbim atıyor ve her atışta
aşkının hikâyesini anlatıyor

eğer beni senden ayıran kader ise
koparayım kaderden bağları bir şey yok çekinecek
korkarım ki bu aşk sonunda
beni toprağın otağına çekecek

bomboş ve sessiz yalnızlığımı
doldurdun hatıralarla ey adam
şiirim duygularımın alevi oldu
sen beni şair ettin ey adam

aşkın ateşi gözlerine bir ân
göründü ve bir serap oldu
beni üzgün ve perişan gördü
suya düşmüş bir resim oldu

içimde can atan bir arzuyla
can bahşeden dudaklarını öpmek
öpücük can verdi dudaklarımın üzerinde
gördüm seni ama çok acıydı böyle görüşmek

bir göğüs ki üzerine başımı koyayım
bir diz ki üzerinde ağlayayım
âh, ey aşk acısından anlamaz
seni ve kalbini kıskanırım

yere vurup kırıyorsun
sonunda ümidin şişesini
çok mağrursun ve söndürüyorsun
şu gönlün ebedî ateşini

Ahvaz, Kış 1954 (1333)

kayıp

bir adama vefa gösterdim ama o
tepti ümidimi sırt çevirdi aşka
ona ne verdimse helal olsun
karşılıksız sunduğum kalbimden başka

kalbim uçarı bir çocuk gibiydi
bilmiyorum ona nasıl boyun eğdirdi
o ki seviyorum diyendi
öyleyse niçin doldurdu kadehime keder zehrini

dudaklarımın tatlı ateşinden
içip bir yudum sarhoş olduysa da
hasretini çekmiyorum onun
verilmemiş çok fazla öpücük var daha

suskun bakışlarımda yine
söylenmemiş bir hikâye var
elbiselerimi giysem de yine
içimde saklı kalmış bir fitne var

yine saçlarımı okşayabilir bir el
aşkla ve tutkuyla
yine sırt çevrilebilir dünyaya
onu kucakladığımda

ümitle, arzuyla dolu gözler
yine peşimden koşuyor
yine binlerce belirsiz yakarışla
beni kendine çağırıyor

öyle bir şey var ki bende şarap gibi
bir gece yine onun arzularına döktüm
kederlerimin sığınağı dediği
sahip olduğum bu göğsüm

ona verdiklerim için üzgün değilim
hasret, ıstırap, matem yok
yeri dolmayan o gönül dışında
vallahi başka hiçbir eksiğim yok

kalbim nerede, götürüp getirmediği o kalp nerede
yağmaladı beni, yardım istiyorum
kan ağlayan bu kalpten ne fayda
özgür ve mutlu bir kalp istiyorum

artık istemiyorum aşkı
kalbi olmayan ne yapsın arzuyu
kalbim olsaydı da yine sızlanırdı:
ben yine de istiyorum onu

beni bırakıp terk eden
peki neden bu kalbi geri vermedi
yazık bana ki karşılıksız bağışladım
perişan hâldeki bu gâfil kalbi

Ahvaz, Aralık 1954 (Dey 1333)

unutulmuş

yazık, hatırası kalbimde kaldı geçmişin
yok bir sevgili beni yad edecek
gözüm yollarda kaldı da gelmedi
bir mektup yüreğimi şenlendirecek

bilmiyorum ne hata ettim
niçin benimle bağlarını kopardı
kalbinde bir yerim vardı madem
peki neden gözlerini gözlerime kapattı

nereye baksam o
dondu nemli gözlerimde
hasretli yangılı aşk acısı galip geliyor
kıvılcımlar saçan kalbimde

dedim, öyle uzaklaştırayım ki gözümün önünden
gönlümden de bir an önce gider
ölüm anlamalı hâlimden
yoksa bu öyle bir dert ki zor gider

dudaklarıma dokunan her dudakta
âh çekiyorum keşke o olsaydı
keşke beni öpen bu dudak
o vefasızınki olsaydı

beni şefkatle kucakladıklarında
soruyorum kendime onun kucağına ne oldu
nefesindeki alev sönüp gitmiş
o yakıp kavuran ateşe ne oldu

şiirler söyledim yüreğimden atmak için
aşkının ağır gamını kederini
şiirim tasviri oldu onun yüzünün
kime diyeyim şimdi aşkının eziyetini

çek şu tarağı saçımdan anne
sil sürmeyi gözlerimden
zindanımdan başka bir şey değil hayat
çıkar şu gömleği üzerimden

iki gözü de hayran olmadıkça bana
ne fayda bu güzellikten
kır şu aynayı âh anne
ne kalır yanıma süslenmekten

kapatın kapıları da anlatın
ben ondan başka herkesten uzaklaştım
neden diye sorarsa biri, korkum yok
ifşa edin, ben âşığım

bir haberci gelirse uzak yollardan
hemen sorun kimden haber getirir
eğer ondan değilse söyleyin o kadın
uzun zamandır bu evde değildir

Ahvaz, Kış 1954 (1333)

yolu gözleyen

kalbimde bir arzudur
ruhumu yakan, canımdan eksilten
hep o şehvet düşkününü
acıyla, gözyaşıyla feryat edip isteyen

ant olsun ki içimde yok bir şey
onu görmek arzusundan başka
yandım kederimden âh ne zaman
bendeki ıstırap dert olacak ona

gece karanlığının derinliklerinde
sis dönüştüğünde bir sır hâlesine
endişeyle gözlüyorum yolu
belki o kaybolmuş geri gelir diye

kapıya bir gölge düştüğünde
korkuyla kapıya koşuyorum
hızlıca geçtiğinde gölge
bir başka kapıya bakıyorum

şu yatağın ortasında bütün gece
kalbim o kaybolmuşu arıyor
tüm bu boş çaba yüzünden
aklım bana şaşkın diyor

solgun yürekli bahtsız kadın
sil aklından onu bir an için bile olsa
yol vererek hata ettin kalbine
gitti o vefasız âşığa

arayıp durduğun o kişi
nasıl hayâl eder seni
bırak bu yakarışları, ağlamaları
bırak onu, var bir başka sevgilisi

ancak anlattığı bu hikâye
kulağıma nasıl gelir ki ninni
ondaki bu sihirle hiçbir zaman
sönmeyecek bendeki hasret ateşi

açığa vurmak için gidiyorum
bu sırrın yakan cezbini
çıkaramam aklımdan asla
o şehvetine düşkün âdemi

mum, ey mum, ne gülüyorsun
sessiz ve karanlık gecemde
vallahi öldüm bu hasretten
niçin yanımda değil diye

Ahvaz, Kış 1954 (1333)

kırık ayna

senin ve kalbimi coşturan aşkının anısına dün
üzerime yeşil bir gömlek geçirdim
aynaya dikip gözlerimi baktım yine kendime
saçımın bağını ağır ağır gevşettim

kokular sürdüm saçlarımla göğsüme
cilveyle sürmeler çektim gözlerime
dağıttım tarakla zülüflerimi
bir ben kondurdum dudağımın köşesine

o an dedim kendime yok o, ne yazık
bu naza bu büyüye hayran olsun
üzerimde yeşil elbiseyi gördüğünde
gülerek desin yine ne güzel olmuşsun

o yok ki kara gözümün bebeğinde
bakıp kalsın ruhunun aksine
bu dağılmış saçlar bu gece neye yarar
elleri üzerinde gezinmedikçe

benim gözüm aynada, onun kulağı bende
dedim nasıl çözeceksin müşkül hâlimi
kederinden kırıldı, figan etti
ey kadın, nasıl anlatayım çektiğimi, kırdın kalbimi

Ahvaz, Kış 1954 (1333)

davet

biliyorum seni gözlerimin büyüsü yoldan çıkardı
deme boş yere bende demirden bir kalp var diye
bilmiyorsun, bilmiyorsun, bende bu büyüleyici
    gözlerden başka
adamı yere seren bir şarap var dudaklarımın kadehinde

niçin boş yere kaçmaya çalışıyorsun kollarımdan
bulamayacaksın bundan daha sıcak bir kucak asla
korkmuyorsun, korkmuyorsun adını yazmalarından
hüzünlü, sessiz bir gecede bir mezarın kara taşına

gel, dünya değmez bu kaçınmaya, uzak durmaya
yaşamak hülyasını feda et bir anlık mutluluğa
dudaklarını ver dudaklarıma doldur bu kadehi şarapla
öyle sarhoş edeyim ki seni neymiş sarhoşluk anla

biliyorum seni gözlerimin büyüsü yoldan çıkardı
baştan aşağı hastalıklı arzuların ıstırabıyla yanıyorsun
doğru değilse eğer o sır okuyan iki gözünü
niçin delicesine yanan gözlerimden kaçırıyorsun

Tahran, Bahar 1955 (1334)

yorgun

bitkinim aşk beklentisinden, endişesinden
ebedî bir dinginlik istiyorum
bir hasret daha eklemeyeyim gönlüme
o engin huzuru istiyorum

gönlümden geçerek söylüyorum
vazgeçeyim o inatçıdan daha iyi
o zehir dolu kadehten bir öpücük almak
onun yangınlı dudağından daha iyi

sarhoşken bir gece
onun aşk yatağında sabahladım diye
sandı ki ömrümün kalan gecelerini de
geçirmişim bir başkasının döşeğinde

cahilliğim yüzünden bir daha
kurban etmeyeceğim aşkına gururumu
ondan geçtiğimde belki bulurum
o kaybettiğim neşemi, mutluluğumu

o ki bana neşe verdi, mest etti
o ki bana ümit, mutluluk bağışladı
oturduğu her yerde hemen söyledi:
o temiz kalpli, sıradan bir kadındı

bu ikiyüzlülükten, sahtekârlıktan yanıyorum
çocukça bir dürüstlük istiyorum
ey ölüm, o sessiz dudaklarından
sonsuz bir öpücük istiyorum

git, gururunu bir kadının peşinden sürükle
ki o aşkını hiç saymadı
ıstırapla yanan şu bedenini
şefkatle göğsüne yaslamadı

yoluna serdiğim aşkı
başkalarının göğsünde bulamazsın
dudaklarına serptiğim öpücüklerden
daha sıcak bir ateş bulamazsın

seni ve senin o bakışlarını
yorgun gözlerim aramayacak artık
o hülyalı gözlerinin düşüncesi
uykularımı kaçırmayacak artık

bir anlık görme hevesiyle seni
artık peşinde derbeder değilim
peşinde ey beyhude ümit
artık deli divâne değilim

o sessiz odanın karanlığında
biçare ve intizar ile kalmayacağım
her an gözüm kapıda olmayacağım
ve o gizli âhları ağzıma almayacağım

ey kalbi saflıkla dolu kadın
erkekten vefa bekleme asla
o bilmez aşkın ne olduğunu
kalbinin sırrını ona söyleme asla

Ahvaz, Kış 1955 (1334)

geri dönüş

verdiğin o mektup ve o acı serzenişlerin yüzünden
uyku girmedi gece yarısına kadar gözüme
ey umudumun mayası, ey uzaktaki dayanağım
sakın şiirime gizlediklerim için gücenme

gücüm yetmedi belki de sessizlikte
gizlemeye küçük kalbimin duygularını
bırak da anlatsın şiirim sırrımı
bırak da açığa çıkarsın sakladıklarımı

geriye dönüp baktığımda aşkımı
kayıp bir güneş gibi getiriyorum hatırıma
inliyorum kalbim kana batmış hâlde
bu şiir, sevgilimin acısından başka bir şey vermedi bana

bu derdi nasıl saklayayım
böyle derinden kırgınken sana kalbim
ruhunu acıtan bu şiirler
feryatlarıdır acı çeken bir kalbin

kafes dedim, daha başka ne diyeyim
bilmezdim insanların iki yüzlü olduklarını
yazık ki bu sahtekâr, yalancı dünya
cilvesiyle, ışıltısıyla hayatımı çaldı

şimdi yorgunum hilekâr tuzaklardan
bir kez daha kafesin köşesine yöneldim
aç kapıyı, tüm hayatım boyunca
kafes tellerinin ardında iyi bir şey görmedim

ayaklarımı zincirlere vursunlar yine
hilelerle, fitnelerle yerimden etmesinler beni
arzuların renk renk demirden elleri
artık vurmasın ayaklarıma başka bir zinciri

Tahran, Bahar 1955 (1334)

hasta

göğsümün üzerinde uyumuş hasta bir çocuk
ateşler içinde yanan al yanaklarıyla
birbirine dolanmış saçlarıyla
gece yarısına kadar ıstırabı azalmamakta

titriyor durmadan ellerimin arasında
o sıska ve ateşli parmakları
ben yalvarıyorum Tanrı'ya
al benim canımı ama dindir onun acısını

bazen yalnızlığın dehşeti içinde
kendime sonu ne olacak diye soruyorum
gözyaşlarım süzülüyor yanağımdan
kendi feryadımda onun adını duyuyorum

ey seyre dalmış yıldızlar
şu hasta olan benim çocuğum
görüyorsunuz uyumadım sabaha kadar
bu gözler benim, açık tuttuğum

hatırlıyorum, benden bir öpücük istiyordu
iç eriten, tatlı gülüşüyle
ya da kahvaltısını bekliyordu
oturmuş, baygın gözleriyle

bazen sesi gelirdi kulağıma: "anne"
kalbim acıyla kavrulurdu
darmadağınık bir yatakta gördüm
ateşler içinde yanan bir çocuğu

o hastalığın azabıyla bitkin
gece sessiz, kucağımda ağlıyor
duvar saatinin tiktakları
acımın ve ıstırabımın üzerinde gülüyor

Tahran, 13 Mart 1955 (22 Esfend 1333)

misafir

bu gece benim eski hasretim
son bulacak sevgilinin üzerinde
kapat kapıyı, evde kimse yok de
bundan böyle kapıya kim gelirse

nerede tarak, saçlarımı, zülüflerimi
vahşi ve güzel bir şekilde süsleyeyim
diri, yumuşak ve zarif yanaklarımı
bir çiçek hülyasına benzetmeliyim

nerede sürme, çekeyim gözlerime
bakışlarıma gizem ve işve vereyim
kalbimdeki bu arzuları
kara gözlerimdeki cilveyle göstereyim

ne giyeyim ki geldiğinde yoldan
yansın, iyice artsın ateşi
ne diyeyim ki büyülesin onu
sihirli sözlerim açsın bana kalbini

âh, ey hizmetkâr kız
çiçekler saç başıma, göğsüme
hayran kalsın çiçeklerin cilvesine
benim geç gelen aşkım bu gece

girip kapıdan sessizce oturduğunda
gönül sazıma mızrap vuruyorum
susamış dudaklarımla yüzlerce arzulu öpücüğü
gül rengi dudaklarına sunuyorum

görmek istiyorsa pencereden beni ay
onun üzerinde mest ve saçılmış hâlde
öyle cilve yaparım ki kıskanır
buluttan perde çeker yüzünün önüne

bu aşk sahnesi bir rüya olana dek
tütsü ve buhûr dökeceğim ateşin üzerine
ardından sarhoş bir çingene gibi
kıvrılıp kalkacağım yerimden nazikçe

yorgun düşüp bayılana kadar
tüm gece alev gibi raks edeceğim
beni sıkıca bağrına bastığında
o sıcaklıkla kendimden geçeceğim

âh, sanki pencerelerin ardından
inceden bir ayak sesi geliyor
ey Tanrım, sakin ve sessizce o
evime doğru geliyor

Tahran, Bahar 1955 (1334)

benim sırrım

üzüntüden başka bir işim yok
kör talih, sevdiğim bir yabancı oldu
günahsız yere zincir vurdular ayağıma
bu dert yüklü zindanda bana yazık oldu

vay bu sır sorgulayan gözlere
arıyor gece gündüz gözlerimdeki sırrı
dinlemek için çıkmayan sesimi
belki kapıya dayar kulağını

bazen sorar neden bu keder
neden düşüncelerin böylesine karışmış
boşu boşuna saklama bu sırrı
bu dilsiz keder bakışlarında uykuya dalmış

bazen sızlanır başkalarının yanında
nerede o dünkü kız, yok şimdi
o gülen dudaklar benim neşe kaynağımdı
bu solgun, düşünceli kadın o değildi

bazen dener aşkın sihriyle
kalbime giden bir yol bulup beni büyülemeyi
bazen bağırır öfkeyle
sırların hisarından beni dışarı çekmeyi

bazen der: hani, ne oldu şimdi
o mest eden, büyüleyen bakışlarına
o mutluluk bahşeden sıcacık gülüşün
görünmüyor şimdi ateşli dudaklarında

ben perişan, ona dikiyorum gözlerimi
sessizce haykırıyorum: işte ben buyum
ben de bilmiyorum neden bu keder
fısıldıyorum: nasıl da güzel yok oldum

bir yoldaşım yok anlatayım ona
bu bendeki dayanılmaz sırrı
kuşku yok benden başka hiç kimse
atmamıştır azabın kollarına aslını

canıma çöken bu üzüntünün benim sebebi
kendim düştüm şimdi ağlamayacağım
ayaklarım zincire vurulmuş hâlde bağırıyorum
bu zincirlerle asla dost olmayacağım

âh, hevesle aradığım işte bu
benim sırrım, divâne bir kadının sırrı
bir varlığın sırrı ki bu olmasın aklında
bir zerre sevdanın adıyla sanı

bir varlığın sırrı ki yok başka bir şeyi
sana nefret kusan bir vücuttan
âh, bana acı veren budur işte
yoksa neden korkayım hışmından, kahrından

Ahvaz, Şubat 1955 (Esfend 1333)

kız ve bahar

tek başına pencerenin kenarına oturdu kız
ey baharın kızı, dedi, kıskanıyorum seni
kokunu, çiçeklerini, şarkılarını ve sarhoşluğunu
ne pahasına olursa olsun alacağım senden vallahi

bir ağacın genç dalındaki bir tomurcuk
nazla açıyor kapali gözlerini
gümüş renkli suyun kenarında yıkıyor bir tarla kuşu
o yorgun, güzel, narin kanatlarını

gülümsedi güneş ve o tebessüm dalgasından
günün çehresine gönül çelen bir aydınlık yayıldı
hafif bir dalga geldi ve bir meltem kulağına
bir sır söyledi ve dalga usulca ondan ayrıldı

gülümsedi bahçıvan, nihayet bahar geldi
artık ektiğim ağaçlar tomurcuk verdi
sordu bunları duyan kız, nedir bu bahardan bize kalan
ey, nice baharlar ki benim baharım değildi

güneş muradına teşne göğün öte yanında
oturmuştu sanki kanla dolu bir buhûrdana
geçiyordu gün ve garip düşüncelere dalmış kız
mahzun, oturmuştu pencerenin kenarına

Tahran, Bahar 1955 (1334)

metruk ev

biliyorum, şimdi o uzaktaki evden
uçup gitmiştir yaşama sevinci
biliyorum şimdi bir çocuk acıyla
tutmuştur anneden ayrılığın matemini

hayâlimde koşturur daima
soğuk ve boş bir yatağın resmi
bir elin umutsuzca işlediği
keder ve ıstırap dolu bir bedenin tasviri

görüyorum, oradaki sobanın yanında
güçsüz, titreyen bir gölgeyi
hayattan kolayca kopacakmış gibi duran
o kolların gölgesini

ötede uyumuş, üzgün bir çocuk
yorgun ve yaşlı bakıcının göğsünde
devrilmiş bir süt fincanı
çiçek desenli halının üzerinde

açık pencerenin gölgesi altında
çiçeklerin rengi sarıya dönmüş, solmuş
düşmüş perde kapının omuzları üzerine
saksının suyu bitmiş, kurumuş

soğuk, nursuz bakışlarıyla kedi
yürüyor ağır ağır, usulca
en son şûlesiyle mum
gitgide yaklaşıyor yok oluşa

biliyorum, şimdi o uzaktaki evden
uçup gitmiştir yaşama sevinci
biliyorum şimdi bir çocuk acıyla
tutmuştur anneden ayrılığın matemini

ancak ben, yorgun ve perişan da olsam
arzularımın yolunda ilerliyorum
şiirdir benim aşkım, yoldaşım
onu elde etmeye gidiyorum

Tahran, Bahar 1955 (1334)

bir gece

bir gece karanlıkların ötesinden
bir yıldız gibi kayıp geliyorum yanına
gezgin rüzgârların kanatlarında
bahtiyar, geliyorum seni aramaya

baştan ayağa ateş ve sarhoşluk
o güzelim yaz günleri gibi
senin için dolduruyorum eteğime
dağlardaki yabanî lâleleri

o mest eden anlarda artık
kaçan gözlerimi görmeyeceksin
çocuklarınki gibi suskun bu bakışı
kavganın içinde utanmış görmeyeceksin

bir gece adımı andığında
bir rüya âlemine çağıracağım seni
dans edeceğim hatıranın dalgaları üzerinde
vahşi denizkızları misali

bir gece bu susamış dudaklarım şevkle
ateşler salacak dudaklarına
gözlerim, bakışlarındaki umudu
mıhlayacak kaçkın bakışlarına

Zühre'den, o büyüleyici tanrıçadan
aşkın akidelerini öğreneceğim
karanlığın kalbinden çıkan bir ışık gibi
bir gece kulübeni aydınlatacağım

âh, ey gözü yolda kalmış şaşkın
evet, benim işte, geliyorum yanına
gezgin rüzgârların kanatlarında
bahtiyar, geliyorum seni aramaya

Ahvaz, Mayıs 1955 (Hordâd 1334)

tanrı ile

karanlığın hapishanesinin cenderesinden
bu dünyanın koyu bataklığından
duy benim yalvaran sesimi
âh yüce Tanrı, ey eşi olmayan

vücudumun etrafından aç
aç bir anlığına şu kara peçeyi
belki de göreceksin göğsümün derinliklerinde
bu günahın sebebini ve çürümeyi

bana verdiğin kalp, kalp değil
kanın içinde çırpınmakta, âh, kurtar onu
ya isteklerden yoksun bırak
ya da şefkate, vefaya bağla onu

bir tek sen biliyorsun
o ilk günahın esrarını
bir tek sen kâdirsin bağışlamaya
ruhumu, o ilk zevkin saflığını

âh, ey Tanrım, nasıl desem sana
bıkkınım bu bedenden, yorgunum
her gece senin huzuruna
sanki bir başka bedenle çıkıyorum

al ışıldayan gözlerimden
başkalarına vermeyeyim heyecanımı
bir lûtufta bulun ey Tanrım, öğret ona
başkalarının gözlerindeki kıvılcımdan korkmayı

bana öyle bir aşk ver ki
cennetinin meleklerine benzetsin beni
bana öyle bir yar ver ki
göreyim onda varlığının saf emaresini

bir gece sil hatırımdan
aşkın tasvirini ve tılsımlı süslerini
cefakârlığın intikamı olarak istiyorum
rakibi yeni bir aşkta fethetmeyi

âh, ey Tanrım, sen ki kudretli ellerinle
attın varlık âleminin temelini
yüzünü göster de sök götür kalbimden
günahın şevkini, güzele olan meylimi

razı olma, önemsiz bir kulun
âsi olsun, dönsün yüzünü senden başkasına
razı olma, gözyaşı selini
akıtsın, bir şarap kadehinin yanı başında

karanlığın hapishanesinin cenderesinden
bu dünyanın koyu bataklığından
duy benim yalvaran sesimi
âh yüce Tanrı, ey eşi olmayan

Ahvaz, Nisan 1955 (Ordibehişt 1334)

ey yıldızlar

ey gökyüzünün tepesinde oturmuş
bakışlarıyla işaretler eden yıldızlar
ey bulutların ardında oturmuş
dünyamızı seyreden yıldızlar

evet bu benim, gecenin sessizliğinin ortasında
aşk mektuplarını yırtıp parçalayan
ey yıldızlar eğer yardım ederseniz bana
dolduracağım eteğimi yıldızlarla, boşaltıp gamdan

vefanın kokusunu almamış bir kalbe
sonsuz sitemler, bahaneler hoş gelir
bu kendini beğenmiş musahiplere
kurnaz nazlar, işveler hoş gelir

ey yıldızlar, ne oldu da bakışlarımda
öldü o neşe, ezgi, teraneler
ey yıldızlar, ne oldu onun dudaklarında
tükendi o sıcacık âşıkane nağmeler

kadehim devrik, yatağım boş
mektuplarının üzerine yaslamışım başımı
yaslamışım ki şu satırların arasında
bulayım vefasından bir parçayı

şu yeryüzü sakinlerinin zulmünü, iki yüzünü
yoksa siz de mi biliyorsunuz, ey yıldızlar
bu yüzden mi saklandınız göğün göğsüne
ey yıldızlar, saf, güzel yıldızlar

varı yoğu her şeyi tepen ben
gönlünü hoş tutayım diye sundum aşkımı ona
lânet olsun bana eğer cefadan başka
gösterirsem bir vefa bundan böyle âşıklarıma

ey başlarını gecenin siyah kucağına koymuş
gözyaşlarına benzeyen yıldızlar
ey o sonsuz âlemden bu dünyaya
bir pencere açan yıldızlar

ey yıldızlar, ne oldu da istemedi beni?
o gitti ama gitmedi kalbimden sevdası
ey yıldızlar, yıldızlar, yıldızlar
nerede âşıkların bitimsiz dünyası

Ahvaz, Haziran 1955 (Tîrmah 1334)

yüzük

küçük kız gülerek sordu
nedir bu altın yüzüğün sırrı
sırrı ne ki böyle
sımsıkı kavramış parmağımı

parıldayan, böylesi ışıklar saçan
bu yüzüğün sırrı ne ola
"bu mutluluk, bu yaşam yüzüğü"
dedi adam şaşırarak ona

hep birlikte söylediler: kutlu olsun!
eyvah, dedi genç kız, yine
aldı beni bir şüphe
yıllar geçti ve bir gece

üzülerek baktı bir kadın altın yüzüğe
gördü parıldayan işlemelerini
kocasından göreceği vefanın ümidiyle
heder etmişti günlerini

perişan oldu kadın
iç çekti, üzüldü
ışıl ışıl parlayan bu yüzük, dedi
bir esaret halkası, kölelik yüzüğü

Tahran, Bahar 1955 (1334)

keder

bir kızın darmadağınık saçları gibi Kârûn
yeryüzünün çıplak omuzları üzerine düşüyor
güneş batmış ve gecenin kızgın nefesi
yürek gibi çarpan suların göğsünde esiyor

güneyin sahilleri uzakta şaşkın bakışlarımdan
ay ışığının koynunda aşkla mest olmuş
gece kanla dolu binlerce parlak gözle
günahsız âşıkların yatağına sokulmuş

sessizce uykuya dalmış sazlık ve yabancı bir kuş
durmaksızın karanlığın derinliklerinden feryat ediyor
mehtap koşuyor neler olduğunu görmek için
küçük kuş vahşetin pençesinde acaba neler çekiyor

nehrin kıyısına düşen gölgesi hurma ağaçlarının
titriyor şehvetli esintisiyle gece yarısının
kurbağaların belli belirsiz uğultusu
karışıyor sır dolu sessizliğiyle gece yarısının

gecenin güzelliğiyle gelen bu çekicilikte
uzak düşmüş hayâlin yaklaşıyor
kokun dalgalanıyor orada, suyun üzerinde
gözlerin bir parlıyor, bir sönüyor

çaresiz gönül, tüm ümitleriyle, arzularıyla
kırıldı ve aşkımın zindanı oldu senin elinde
ey aşkımın tufanında kırılan dal
gittin bu diyardan, gittin kendi nehrinde

Ahvaz, Yaz 1955 (1334)

sabır taşı

ilk gün kendi kendime dedim
onu bir daha hiç görmeyeceğim
ikinci gün yine dedim
ancak mütereddit ve kederliydim

üçüncü gün de geçti
hâlâ sözümün arkasındaydım
öldürse de beni zindanların karanlığı
yine kendimin gardiyanıydım

o divâne, âsi ben
içimde bir velvele başlatıyordu
yumrukluyordu duvarları
küçücük bir delik arıyordu

ilerliyordu içimde
mezarlıktaki bir ruh gibi
içime bir gölge düşüyordu
çölün üzerindeki bulut gibi

gece yarısı duyuyordum uykumda
ağlamalarının iniltisini
dinliyordum sesimde
sesinde akan dertleri

utançla soruyordum kendime
neden beyhude ağlıyorsun
ağlarken fısıldıyordu
seviyorum onu, bilmiyorum

sesi, o titrek sesi
uzak dünyalardan yükseliyor
ancak beni sarmaladığında
bir ölü mezarından kalkıyor

bir ölü ki bedeninden
şebboyların kışkırtıcı kokusu yayılıyordu
yavru bir ceylanın kalbi gibi
kalbim göğsümde titriyordu

karanlıkların içinden geliyordu
varlığı karanlığın zerrelerindendi
daha da yaklaştığında bana
kapkara bir uçurum çekiciliğindeydi

oturuyordum yatakta yorgun
mayışmış gözlerim rüyalarda
düşüncelerimin sandalı yavaş yavaş
geziniyordu dünyaların sınırlarında

yine toz içinde bir resim
o kısa, o vaat sunan gecede
o sessiz oda dopdolu
temelsiz saadetlerle

karanlıklar içindeki ellerim
ellerinin hissiyle çiçekleniyordu
benim derbederliğimin şekliydi
gözleri hüznün kokusunu salıyordu

kalplerimiz, ışık meyveleri
köklerimiz karanlıklarda
besliyorlardı birbirlerini
uzak bahçelerin baharlarıyla

oturuyordum yatakta yorgun
mayışmış gözlerim rüyalarda
düşüncelerimin sandalı yavaş yavaş
geziniyordu dünyaların sınırlarında

günler geçip gitti
artık ben kimim bilmiyorum
o başı dik, mağrur muyum ben
yoksa o tanıdık mağlup muyum?

sözümden dönersem eğer
bu keder öldürecek beni yine
bekliyorum onu belki bir gün
gelecek beni görmeye

Tahran, 1955 (1334)

uyku

gece
karanlık pencereler üzerine
iniyordu yavaş yavaş, kızgın bir kül misali

rüzgâr
evin avlusunda her an
evirip çeviriyordu gölgelerin şeklini

sarmaşıkların dalları
tıpkı bir duman gibi dalgalanıyordu üzerinde duvarın

efsunlu mehtap
usulca çam ağaçlarının arasında dolanıyordu
fersiz, solgun ışığıyla
sanki kapkaranlık bir mezarda
kendi avâre ruhunu arıyordu

yatağın kalbine süründüm
ıstıraptan ve sessizlikten yorgun
ey uyku, dedim, ey parmak uçları yeşil bahçelerin
anahtarı olan uyku
gözleri uysal balıkların karanlık havuzu olan uyku
aç omzundaki bohçayı ağlayan çocuğumun önüne
ve kendinle birlikte beni de götür
unutulmuş perilerin pespembe ülkesine

Tahran, 1954 (1333)

gecenin içinde bir ses

gece yarısı,
sessiz koridorun derinliklerinde
ayak sesleri yankılandı
içim bahar çiçekleri gibi
titreyen çiylerle dolup taştı
    dedim, bu kesin odur, işte geri geldi

fırlayıp yerimden
şevkle baktım kendime şaşkın aynadan
âh, aşkla titredi dudaklarım
karardı aynanın çehresi âhlarımdan
    belki de o bir hayâle bakıyordu

saçlarım dağınık, dudaklarım kuru
gecelikten dışarıda omuzlarım, çıplak
ama sessiz koridorun karanlığında
bu adımlar hep aceleci, hep koşarak
    nefesim kesildi göğsümde bir anda

sanki rüzgârın ruhu pencereden
gördü benim kederimi, yalnızlığımı
döktü dağılmış saçlarıma
akasyaların yakıcı rayihasını
    öfkeli ve bitkin, gittim kapıya

ayak sesleri göğsümde
içimin çölünde bir ney sesi sanki
ama sessiz koridorun karanlığında
kayıp gitti ayak sesleri
    rüzgâr hazin bir şarkı söyledi

Tahran, 1955 (1334)

denize ait

uzun, güneşli bir günde
seni bana kavuşturdular
engin maviliğinde denizin
tek başlarına şarkı söyleyen dalgalar

suyun rengindeydi gözlerin
suda gördüğümde seni
bu şekilsiz dünyanın gurbetinde
sanki rüyamda gördüm seni

senden bana sükût ve hayret
benden sana bakış ve şüphe
uzaktan bir kuş çağırıyor bizi
çağırıyor güneşin yemyeşil bahçelerine

öpüşmelerin harlı ateşi vardı içimizde
tuzlu kana susamıştık
çalkantılı sulardaki kayıkta
kokuların ve ışıkların oyuncağıydık

dibe çekme heyecanında deniz
vurdukça vuruyordu
dalgalar, sabırsız dalgalar
azgınca birbirleriyle buluşuyordu

ellerini uzattın sen
sonsuz bir akıntı gibi
bûselerin selamıyla dudakların
dudaklarımın üzerine devrildi

bir an tamamını gökyüzünün
billurdan bir hâle içinde gördüm
seni, kendimi ve yaşamı
bir ışık çemberinde gördüm

sanki cehennemin yakan rüzgârları
saçlarımın arasına dolandı
eriyen bir altın gibi
aşkın dudaklarıma damladı

o an uzaklarından denizin
sürünerek yaklaştı bize dalgalar
ben ne olduğunu anlamadan
seni usulca çekip aldılar

o zaman bir koku geliyor sandım
yine uyku çiçeklerinden
ya da hayâli ellerim vücudunu
oydu sudan mermerlerden

o zaman bir sır var sandım
denizin iniltisinde, velvelesinde
belki de beni çağırıyor kendine
denizin tanrısı kendi gurbetine

Tahran, 1954 (1333)

ürkek

ne istiyorum bilmem ey Tanrım
gece gündüz neyin peşindeyim
ne arıyor yorgun bakışlarım
niçin sönmüş yanan bu kalbim

kaçıyorum tüm tanıdıklardan
ıssız bir köşeye sığınıyorum
bakışlarım karanlıklara gömülmüş
hasta kalbimi dinliyorum

kaçıyorum tüm bu insanlardan
görünüşte yakın ve yoldaş olan
fakat içlerindeki hakaretlerle
eteğime yaftalar yapıştıran

bu insanlar dinlediklerinde şiirimi
yüzüme hoş kokulu çiçekler gibi açılacaklar
ama yalnız olduklarında benim için
adı kötüye çıkmış bir deli diyecekler

yüreğim, ey divâne yüreğim
yanıyorsun bu bîganelikle
bir daha başkaları için ağlama
vazgeç Tanrı'dan bu divânelikle

Tahran, Temmuz 1954 (Mordâd 1333)

tutsak

seni istiyorum ve biliyorum ki hiç
kucaklayamayacağım seni gönlümce
sen, o aydınlık ve tertemiz gökyüzüsün
ben tutsak bir kuşum bu kafesin köşesinde

soğuk ve karanlık parmaklıklar ardından
hasret dolu gözlerim bakıyor yüzüne hayranlıkla
bir elin uzanışını düşlüyorum
ve ansızın kanatlanmayı sana

bir gaflet anında düşlüyorum
bu sessiz zindandan kanatlanıp uçmayı
tebessümle bakarak gardiyanın gözlerine
senin yanında hayata yeniden başlamayı

düşünüyorum ve biliyorum ki hiç
gücüm yok bu kafesten kurtulmaya
gardiyan göz yumsa bile
nefesim yok kanatlanıp uçmaya

parmaklıkların ardında her aydınlık sabah
gülümser bir çocuğun gözleri yüzüme
şen bir şarkıya başladığımda
gelir bana dudaklarında bûseyle

ey gökyüzü bir gün
bu sessiz zindandan kanatlanır da uçarsam
o ağlayan çocuğun gözlerine bakarak nasıl derim
vazgeç benden, ben tutsak bir kuşum

bir mumum ben, gönlümdeki ateşle
bir viraneyi aydınlatırım
eğer sönmek istersem
bir yuvayı yıkar dağıtırım

Tahran, Temmuz 1954 (Mordâd 1333)

intikam

çöz bağlı saçlarımı
ben öğüt dinlemem öğüdü boş ver
boş bir ümide gönül vermek
söyle daha ne kadar sürer

çıkar üzerimden elbiseleri
iç dudaklarımın ateşli balını
kederli bir susuzluk içinde
geçireyim bütün akşamlarımı

beni ne kadar istediğini iyi biliyorum
ben de onun kalbine kök salıyorum
şarabı, ey beni bilmez
ona şarabı unutturuyorum

arsız gözlerinin penceresinden belki
kalbine bir aşk kıvılcımı vurur
ben genç ve güzel olsam da
benden daha gencini bulur

belki bir kadının muradından içti
nefeslerimin kokusunu ve sıcaklığını
kalbini ona verdi ve götürdü uzaklara
aşkımın güzelliğini ve isyanını

başka bir şey biliyorsan söyle
mektup ne oldu, neydi anlattığı
iyi biliyorum ki beni çıkardın aklından
onu bana yeğlediğinden dolayı

durma öyle gâfil, vâkur ve suskun
muradını arıyor bir kadın bu gece sende
adını aklına koyduğundan beri
teninin ve kucağının peşinde

bıraktığı aşk fırtınası
kalbinde inleyerek sönüyor
gömülüp kaybolurken yakaran ellerim
aşkının eteklerine sarılıyor

uzat ellerini, al kucağına
bu dudaklar, dudaklarının bu sıcaklığı ey adam
bu akıl, bu gönül yakıcılığı
bu yumuşaklık, bedeninin bu yumuşaklığı ey adam

Ahvaz, Sonbahar 1954 (1333)

hasret

korkuyorsun benden ama ben safım hâlâ
böyle sevgisiz ve zalim olduğuna inanmıyorum
kalbimi sevginle öylesine doldurdum ki
bundan böyle başka bir sevgili istemiyorum

gittin de seninle gitti benden ümit ve sevinç
artık senin aşkını nasıl arzulayayım
senin tek bir öpücüğünün sarhoşluğunu
bu karanlık ve acı sessizlikte artık nasıl arayayım

anımsa o kadını, o çılgın kadını bir gece
göğsünde uyudu aşkının sarhoşluğu ve nazıyla
arzu titredi kurumuş dudaklarında
gözlerinde güldü arzu utangaç bir edayla

susamış dudakları kavrulan dudaklarını öptü
şevk masalını anlattı sana bakışlarıyla
ayın sararmış bahçelerindeki o zavallı kollar
bir sarmaşık dalı gibi dolandı vücuduna

kulağına fısıldadığın tüm aşk masallarını
unutmadı hiç saklıyor kalbinde
yazık, ne kaldı o mucizevi geceden geriye
kurudu o dal, öldü o bahçe

gidip unutsan da beni
istiyorum seni hâlâ, candan seviyorum
ey adam, ey tılsımlı varlık, gel
seni yine ateşlerle dolu bağrıma basmak istiyorum

Tahran, Eylül 1954 (Mihr 1333)

hatıralar

yine hayâlinin suskun yüzünde
gülümsedi günahkâr gözlerin
yine ben kaldım ve gurbet eldeki kalbimde
varlığımı yakıp kavuran hasretin

yine kaldım bir avuç hevesle
yine kaldım bir avuç ümitle
gözlerinden kalbime yayılan
aşkın o yakıcı düşüncesiyle

yine yalnızlığımda hayâlin eli
senin mutlu suretini çizdi
dudaklarına sarhoşluk arzusu döktü
bakışlarında susamış tufanların izi

seni gördüğüm o gecenin hatırası
kalbimin kalbinle söylediği aşk masalları
gözlerim gördü o siyah gözlerdeki
aşktan deliye dönmüş teşne bakışları

dudaklarımda hasret kıvılcımları yakan
o veda öpücüğünün hatırası
vücudumu tepeden tırnağa kavuran
o renksiz ve sessiz tebessümün hatırası

bırakıp gittiğinde
dertli, ümitsiz bir aşk bıraktın kalbimde
yitik bir bakış gözyaşı perdesinde
donmuş bir hasret soğuk tebessümünde

âh, eğer gelirsen tekrar geri
bir daha kolay bırakmam seni
korkarım ki aşkın alevi
sonunda yakacak bedenini

Tahran, Temmuz 1954 (Mordâd 1333)

rüya

yine ben baş başa kaldım soğuk bir yalnızlıkla
ve geçip giden günlerin uzaktaki hatıralarıyla
hasret ve ıstırapla karışık bir aşkın anısı
yok olup gitti bir mezarın kuytusunda

umudumun kalıntıları üzerinde
sihirli bir el bir mumu alevlendirdi
bir ölü ateş saçan gözlerini
mezarın dibinden benim gözlerime dikti

feryat figan ettim ki bu oydu
bakışlarından içim ürperdi
dudaklarında bir tebessüm belirdi
ey sevdalım tanımadın mı beni?

derin bir üzüntüyle titredi kalbim
ne yazık ki öylesine divâneydim
ne yazık ki onu öldürdüm
ne yazık ki ona öylesine bigâneydim

bana kalbini verdi de acıdan başka
ne kaldı geriye benim aşkımdan ona
gözlerimi kör eden gururla
aldım onun kalbini ayaklarımın altına

ben ona keder ve acı verdim
ben onu kara toprağa verdim
âh ne yaptım ben Tanrım
ben onu mezarın kucağına sürükledim

suskun dudaklarıma bir çığlık dolandı
mumun alevi sarhoş gibi sallandı
gözlerim karanlıklar içinden gördü
o gözlerde bir damla gözyaşı

koştum pişman bir çocuk gibi
söyleyeyim diye delilik ettiğimi
kapandım ayaklarına alçalarak
belki bağışlayabilir diye beni

eteklerim mumu devirdi
gözlerim karanlığa gömüldü
bağırdım gitme diye, bekle
ama demedi bir şey, gitti

ne yazık ki öylesine divâneydim
ben onu kara toprağa verdim
ne yazık ki onu öldürdüm
ben onu mezarın kucağına sürükledim

Tahran, Temmuz 1954 (Mordâd 1333)

gece ve arzu

bekliyorum gelsin diye uykum
heyhat, açık gözlerime uyku girmiyor
kederli, dertli sesleniyorum
belki de naz ediyor, gelmiyor

gölgeler uykuya dönüştüğünde
düşmedi gözlerimin parlak tuzağına
söylüyorlar o bilinmeyen sırları
nabzımın tükenmiş atışlarında

yok oldu bu masum delikanlı
yok oldu bu kendinden geçme anları
yok oldu o gönül okşayan selamı
öpücüğü, bakışları ve kucağı

onu istiyorum bu yalnız gecede
buluşmayı kaybolmuş gözleriyle
kederle, güzelliğinin suskun kederiyle
dopdolu, baştan aşağı kendisiyle

onu istiyorum ki sarılıp basayım bağrıma
sarılayım karasevdalıma
dolanalım, sımsıkı dolanalım birbirimize
o güçlü ve sıcak kollara

boynumda ve saçlarımın arasında
dolansın rüzgârı nefeslerinin
iç, iç ki kavuşsun
acı ırmaklarım ile denizlerin

vahşi, kavurucu, susamış ve titreyen
itaatsiz ateşleri gibi ateş dansçısının
ben alevlendim, inlemeler alevlendi
küllerim kaldı üzerinde yatağın

gözlerinin aydın göğünde
yıldızların dileğini gördüm
kıvılcımlarla dolu öpücüklerinde
arzuların ateşli tadını buldum

onu istiyorum, ne yazık ki, istiyorum
onu istiyorum karanlığa, yalnızlığa
onu çağırıyorum gözyaşına, yorgunluğa
onu çağırıyorum sabra, dayanmaya

susamış dudaklar arıyor her an bakışlarını
gecenin, sonsuz gecenin ortasında
o belki de ağlayan şu kuştur
avâre bir yıldızın çatısında

Ahvaz, Kış 1953 (1332)

ürkek alev

yumuyorum ateşle dolu gözlerimi
gözlerinin içini görmesinler diye
kalbim kavrulup çarpmasın diye
bakışlarının tükenmiş aleviyle

yumuyorum ateşle dolu gözlerimi
utanç vadisinden geçip gidiyorum
sessiz kalbim feryat etmesin diye
yalnızlığa, ıssızlığa dönüyorum

ey yolcular ne arıyorsunuz ondan
bu soğuk günbatımında
o güneşin ürkek alevidir
boşuna koşuyorsunuz ardında

o mehtabın açan goncası
ışık dalgaları saçmalı
gece inmiş çayırlarda bir göz
onu günahın yatağına çağırmalı

o hoş kokan sessiz öpücüğü
zevk çığlıklarına karışmalı
o kadının tılsımlı saçlarına
aşkın ve tutkunun divâneliği akmalı

aldatıcı dudakların kadehinden
içilmeli öpücük şarabı
bir güzelin göğsüne
yaslamalı sarhoş başını

ey tutkulu arzu, onun peşinde
ömür ipliğini boşa örüyorsun
bir gün yorgun ve bitkin
bu beyhude çabaya güleceksin

ateşler saldım ümit.harmanına
hasret ve ümitsizlik ateşini
ey kalbi günah fitnecisi
fitneden şimdi kurtulursun belki

bağladım seni, bağladım ağır bir kedere
bir daha ondan tarafa uçama diye
ey yorgun, bitkin gönül kuşu
arkadaş ol onun kederiyle

Ahvaz, Kış 1953 (1332)

tanınmayan

itaatsizliğimin karmakarışık perdesinde
tanımadığım birinin tuhaf çehresi vardı
yana yakıla aradığım o çehre
ürktüğünden hiç bana dönüp bakmadı

bir gece yorgun bakışları bir adamın
kaydı benim yüzüme, yavaşladı ve kaldı orada
çözülmek istediğimde bakışlarının bağından
çırpındı kalbim, sürükledi yine beni kendi tarafına

ümitsiz ve yorgundum bu arayışlardan
gel, gel dedim nazlı bir gülümsemeyle
uzun bir yol, işret dolu bir gece vardı önümüzde
haykırdı akıl, nereye gidiyorsun dedi, nereye

yol uzundu, ve yazık ki yolun ortasında
o adam bağırdı yolun sonu nerede diye
baktığımda ona yorgun gözlerimle
koştuğunu gördüm ayağında zincirlerle

ayağındaki zincirler de neyin nesi Tanrım?
keder tohumları ekti bir el kalbimin tarlasına
gözyaşı aktı, ben mırıldandım gözyaşları arasında
gücü yetmedi ayağındaki zincirleri açmaya

gece olduğunda o keder dolu bakışlar
siliyordu yorgun gözlerimden uykunun izini
dudağımı yapıştırıp dudağına inledim gururla
ey yabancı adam iç bu şarabı

evet, iç ve hiçbir şey söyleme
kalbim yanan bir kor aşkının coşkusuyla
ne yazık ki kapalı ardımdaki yollar
zincirle bağlı senin ayağın da bir başkasına

kolları dolandı bedenime
dağıldı saçlarım onun omuzlarına
karanlık gecede bir öpüşme isteği çöküyordu
arzuya susadığı zamanlarda dudaklarıma

ansızın baktım ve gördüm perdeleri
o yabancı şekil artık yabancı değildi
basıp bağrıma dedim ki kendime: vah bana!
anladım Tanrım o yabancı kimdi
bir başkasına zincirle bağlı tanıdık biriydi

Tahran, Eylül 1954 (Mihr 1333)

saklı iz

âh, ey dudaklarımı
öpücüklerinin kıvılcımıyla yakan adam
sessiz gözlerimin derinliklerindeki boşluğu
bu divâneliğin sırrını okuyan adam

bilmiyorsun ki ben bu kalpte
aşkından bir iz saklıyorum
hiç bilmiyorsun ki ey gizli aşkım
yakan ateşini canımda taşıyorum

o kadın delidir ki dudaklarından
hemencecik öpücük verebilir diyorlar
evet ama dudaklarından öptüğümde
ölmüş dudaklarım can buluyorlar

ne derlerse desinler bana fark etmez
bu benim, bir insan, seni arzuyla arıyorum
bir inzivayı ve kucağını istiyorum
bir inzivayı ve kadehin dudaklarını istiyorum

seni başka gözlerden uzak tuttuğum bir an
sana bir şarap kadehi vereyim
güllerden yapılmış bir yatak istiyorum
ki seni orada bir gece mest edeyim

âh, ey dudaklarımı
öpücüklerinin kıvılcımıyla yakan adam
sonu olmayan bir kitap bu ve sen
ondan kısacık bir sayfa okuyan adam

Tahran, 16 Mart 1955 (25 Esfend 1333)

hercai

bırak benim peşimi ki azap dolu kalbim
güvenilmez, zayıf ve günahkâr
göğsümün köşesinde divâne bir yürek
yüreğimin köşesinde yüzlerce heves var

senin temiz kalbin, benim ise kirli eteğim
ben günahsız halvetlerin emsaliyim
sen benim öpücük şarabımla sarhoş
ben ise şarap kadehiyle mestim

gözlerimin yüz dili var
sarhoşlar meclisine sâkiyim ben
ne vakte dek bahsedeyim aşk acısından
eğer öpücük istiyorsan dudağımın bahçesinden

ay ışığına benzer aşkın
aydınlatıyor bir bataklığı habersizce
bağışlayıcı yağmur yağmakta
günahkâr kalbimin taşlık arazisine

ben ebediyetimin karanlığı ve çürümüşlüğü
sen ise ümidin parlayan güneşi
canıma mutluluk bahşeden ışık
parıldaman için geç şimdi

geç geldim gitti iffetim elden
geç geldin günahlara girdim
zillet ve kötü şöhret fırtınasında
soldum, mum gibi eridim

Tahran, Ağustos 1954 (Şehriver 1333)

Duvar

Dîvar

(1956)

günah

günah işledim, zevkli mi zevkli bir günah
titreyen ve şehvetli bir bedenin yanında
tanrım ne bileyim ne yaptım ben
o karanlık ve sessiz kuytuda

o karanlık ve sessiz kuytuda
baktım sır dolu gözlerine
istek dolu gözlerinin yakarışıyla
kalbim dermansızca titredi göğsümde

o karanlık ve sessiz kuytuda
perişan, yanında oturdum
dudağı şevk döktü dudaklarıma
divâne yüreğimin kederinden kurtuldum

bir aşk masalı fısıldadım kulağına
seni istiyorum ey sevgili
seni istiyorum ey koynu can veren
seni ey divâne âşığım, seni

arzu alevlendi gözlerinde
kırmızı şarap dans etti kadehte
yumuşak yatağın ortasında bedenim
mestane titredi göğsü üzerinde

günah işledim, zevkli mi zevkli bir günah
sıcacık ateşli bir kucakta
günah işledim yakıp kavuran
kin tutmuş demirden kollar arasında

rüya

mutluluk veren sıcacık ümitlerle
uykulu, mahmur bakışlarla
masal okuyordu küçük kız
gece yarısı, yalnızlığın koynunda

elbette bir gün uzak yollardan
mağrur bir şehzade geliyordu
rüzgâr gibi koşan atın nalları
şehrin taş döşeli sokaklarına vuruyordu

parlıyordu güneş
tacı üzerinden güzelliğinin
altın elbisesinin kumaşı
saklamış göğsünü ardına inci dizisinin

rüzgâr beraberinde
savurup duruyordu şapkasındaki tüyleri
ya da o parlak alnındaki
siyah saçlarının buklelerini

insanlar fısıldıyordu birbirlerinin kulaklarına:
“âh... bu gurur, bu görkem, bu kudretle o
yok dünyada bir eşi
asil bir şehzade sanki”

kızlar pencerelerin ardından başlarını kaldırır
utançtan kızarmış yanaklarıyla kaçamak bakarlardı
heyecanla dolan yürekleri titrerdi
tek bir hayâlin şevkiyle atardı:

“belki de bana talip olacak”

gelgelelim güzel şehzadenin bakışları
görmüyordu hiçbirinin âşık bakışlarını
o hoş kokulu bu bahçeden
koparmıyordu tek bir yeşil yaprağı

işte böyle sakin ve telaşsız
sevinçle kendi yoluna gidiyordu
rüzgâr gibi koşan atın nalları
şehrin taş döşeli sokaklarına vuruyordu
onun maksadı güzel sevgilisinin evine varmaktı

insanlar birbirlerine fısıldayarak soruyordu:
“peki bu şanslı kız kimdi?”

Ansızın yankılandı kapının sesi evin içinde
Kapıya doğru uçtum sanki mutluluktan
o... evet, o

"âh, ey şehzade, ey rüyalarımdaki sevgili
gece yarılarında rüyamda görüyordum geldiğini"

bıyık altından, hafifçe, bir çocuk gibi gülümsüyordu
şevkle karışık sıcacık bir bakışla
bakışlarımın önünü kesiyordu:

"ey gözleri güzellikler şehrinin aydınlık yoluna giden
ey bakışları şarap kadehine dökülen
âh, koş ey dudakları sahraların kan kırmızı lâlelerine benzeyen
yol çok uzak
ama bu yolun sonunda aydınlık bir köşk var, bekleyen"

atıyorum ayağımı atın üzengisine sessizce
sürünüyorum o göğsün ve kucağın gölgesinde
geçiyorum kendimden
sakin ve telaşsız yine

rüzgâr gibi koşan atın nalları
şehrin taş döşeli sokaklarına vuruyordu
güneş güzelliğinin
tacı üzerinden parlıyordu

bu kasvetli şehirden onunla birlikte ayrılıyorum
insanlar şaşkın bakışlarla mırıldanıyorlar
"şanslı kız" diyorlar

acının şarkısı

içimdesin ve bir o kadar da benden ayrısın
benimlesin ama başka tarafta bakışların
benim için bir şey kalmadı konuşacak
sen oturmuşsun sıcak muhabbetine bir başkasının

kedere boğulmuş kalbim çırpınıyor göğsümde
hem varlığında huzursuz hem yokluğunda
yazıklar olsun benden habersiz bu diyardan
alıp başını gittiğin o zamana

nereye gidersen git gölgenim senin
baş koydum ben yoluna senin
senin gibisini görmedim cihanda
senin yerini doldurabilsin

hem mutluluğum hem kederimsin ne tuhaf
senden sana sığınmak istiyorum
ben kendinden habersiz azgın bir dalgayım
ayın cezbelerine tutsak düşüyorum

senden kopmamı söylüyorsun ne yazık
vefa bağı kopabilir mi hiç?
kendimden geçerim de vazgeçmem senden
âşıkların sözü bozulabilir mi hiç?

Seni gördüm bir gece rüyamda, sarhoşum
eyvah, yoksa rüyalarda mı göreceğim seni?
arzuyla sarhoş bir gonca değilsin ki
uzanıp dalından koparayım seni

gecemin karanlığında kıvılcımlar çakıyor
gözlerinin masmavi ateşi
kapatma yolları, belki şevkle bulurum
saklı hüznünün küçük evini

kayıp

o divâneliğin ardından, ne yazık
uslandığıma inanmıyorum
sanki "o" öldü de içimde ben böyle
yorgun, sessiz ve bomboşum

daima soruyorum aynaya üzgün
ben kimim artık, gözünde neyim
ama aynada görüyorum ki, eyvah
önceden olduğum gölge bile değilim

o Hintli rakkaseler gibi nazla
dans ediyorum üzerinde kendi mezarımın
yazık ki bu viraneyi hasretle
kendi ışığımı vererek aydınlattım

aramıyorum gündüz şehrinin yolunu
şüphesiz bir mezarın dibinde uyuyorum
içimde bir cevher var ama korkudan
bataklıkların dibinde saklıyorum

gidiyorum... ama sormuyorum kendime
yol nerede, menzil nerede, amaç nedir
bûseler sunuyorum ama bilmiyorum
bu divâne gönlün tapıncağı kimdir

"o" içimde öldüğünde her neyi varsa
ansızın değişti gözümde durumu
sanki gece iki soğuk eliyle
kavradı takatsiz ruhumu

âh... evet... bu benim, ama ne fayda
"o" içimdeydi benim, artık yok, gitti
bağırıyorum deliler gibi
"o" içimde olan kimdi, kimdi?

keder düşkünü

keşke sonbahar gibi olsaydım
keşke sonbahar gibi olsaydım
keşke sonbahar gibi sessiz, hüzün verici olsaydım
arzularımın yaprakları teker teker sararsaydı
gözlerimdeki güneş soğusaydı

göğsümün göğü acıyla dolsaydı
apansız bir keder tufanı ruhuma pençelerini geçirseydi
gözyaşlarım yağmur olsaydı
ve boyasaydı eteğimi

âh, ne güzel olurdu sonbahar olsaydım
vahşi, coşkulu ve rengârenk olsaydım
bir şair gözlerimin içinde ilâhi bir şiir okusaydı
yanı başımdaki âşıkların kalbi
gizli bir dert ateşinin kıvılcımıyla tutuşsaydı

nağmelerim...
kanadı kırık bir meltemin sesi gibi
yorgun gönüllere gam kokusu dökseydi
önüm
gençlik kışının acı çehresi
arkam
bir yıldırım aşkının yaz kargaşası
içim
kederin, acının ve kötü düşüncelerin konağı

keşke sonbahar gibi olsaydım
keşke sonbahar gibi olsaydım

kurban

bu gece senin yüce huzurunda
perişanım ilham vesvesesiyle
ruhum sıkıldı bu telaştan, uğraşıdan
ey şiir, ey kana susamış ilâhe

çok uzundur o ilâhi şarkıyı
sevgiyle kulağıma okumadın
kana susadın yine biliyorum ama
artık değilim senin kurbanın

haberin yok bencilliğinin
kuluna neler ettiğinden
sevgini onun kalbine ektiğinde
kopardın sahip olduğu her şeyden

ne yazık ki yüzüne güldüğümde
elinden geldiğince bana azap verdin
gözyaşlarım şakayıkların kan kırmızı rengini aldı
sen onları kadehe koyup içtin

neyim varsa ayaklarına serdiğimde
attın beni namus tuzaklarına
âh, kimdir bu ümidimin aynasını
taşlara çalan tanrıça?

günaha bulaşmış bûselerimin kokusunda
senin ateşli rüyalarını gördüm
tatlı bir kederin nağmeleriyle
senin sessizlik mabedinde raks ettim

ama maalesef dolmadı kadehim
üzüntüden başka bir şeyle
yazık, ey solgun bakışlı ümit
benim çiçeklerle dolu tacım nerede?

söyle haydi, bu yaşlı gözler dışında
ne kaldı benden alacağın
ey şiir, ey kana susamış ilâhe
artık değilim senin kurbanın

arzu

Pûran Mînû'ya

keşke sessiz bir nehrin kıyısında
bitkilerin gizemli kokusu olsam
sen oradan geçerken
seni tepeden tırnağa sarsam

keşke divâne gönlünün ezgilerini
geceleri ney gibi üflesem
uyuyarak rüzgârın tahtırevanında
evinin kapısından geçsem

keşke bahar güneşinin ışığı gibi
seher vakti pencerede parlasam
titreyen ipek perdenin ardından
gözlerinin rengine baksam

keşke senin ışıklar saçan meclisinde
bir şarap kadehinin tebessümü olsam
keşke bir gece yarısı dertlere gömülüp
baygın ve sarhoş sızıp kalsam

keşke kalbim resminle, gülüşünle
bir ayna gibi aydınlansa
ellerinin sıcaklığı
sabahları bedenimi okşasa

keşke hazan yaprağı gibi dansımı
ay gece yarısı izlese
ortasında evinin bahçesinin
heyecanım ortalığı velveleye verse

keşke hatırası gibi hoş bir kadının
ıstırap dolu kalbine süzülsem
ansızın kendi güzelliği karşısında
kamaşan gözlerini görsem

keşke yalnızlığının yatağında
bedenim günah mumlarını yaksa
senin zâhit köklerin ve benim hasretim
bu tatlı günahkârlıkla yansa

keşke yaşamın yemyeşil dallarından
bana elem çiçekleri dersen
ey hayat kaynağım, keşke şiirimde
sırrımın alevini görebilsen

yıkanma

o güzel havada soyundum
yıkanmak için suyunda pınarın
sessiz gece içime kuruntu veriyordu
içimdeki derdi söyleyeyim diye kulağına pınarın

serindi su ve parlayan dalgalar
inleyerek etrafımda coşkuyla geçip gittiler
yumuşacık, billur gibi elleriyle sanki
bedenimi kendilerine çektiler

bir rüzgâr esti uzaklardan ve hemen
kucak dolusu çiçek döktü saçlarıma
yaban nanelerinin keskin ve hoş kokusu
rüzgârın nefesiyle doldu burnuma

kapadım gözlerimi sessizce, neşe ile
attım bedenimi yumuşacık, taptaze otlara
sevgilisinin kucağında uyumuş bir kadın gibi
teslim ettim kendimi pınarın kollarına

baldırlarımın üzerinde suyun titrek dudakları
öpücükler konduruyor sabırsız, ateşli ve arzulu
bir anda iç içe geçti hoşnut ve sarhoş
bedenimle o pınarın günahkâr ruhu

aşkın şafağı

gönül sayfam gibi gökyüzü
ay ışığının cilveleriyle ışıltılı
kaçıyorum bu gece tatlı uykudan
çünkü senin hayâlin uykudan daha alımlı

vahşi söğüdün gölgelerine bakarak
yatağımın sessizliğinde debeleniyorum
yine arzuladığım nağmelerin peşinde
başımı defterime yaslıyorum

yüzlerce şarkı dans ediyor
billur gibi narin sesimde
bilinmedik rüyamsı bir lezzet akıyor
tıpkı kan gibi damarımın içinde

âh... sanki kalbimin mezarından
ayın uyurgezer ruhu geçti
ya da bu metruk yolda bir meltem
yasemin kokusuyla yıkadı eteğimi

öpücüklerinin dudağımdaki alevi
sımsıcak arzu lâlesi gibi çiçekleniyor
hayâlimde ışıl ışıl bir yıldız
esrar hâlesinin arasında parıldıyor

sinemde bir yabancı
arpın tellerine dokunuyor
âhenkli nağmeleriyle birlikte
sanki bir tütsü kokusu geliyor

âh... inanmıyorum seninle
böylesi bir beraberliğe
o baştan çıkaran gözlerini
bana sımsıcak çevireceğine

şüphesiz o rüya âleminden
Zühre bana aşk bakışını attı
yazıyorum defterime:
"sen çok yaşa ey aşkın şafağı"

leylâ'nın mezarı

sonunda açıldı sır perdeleri
ey âşina göz sonunda tanıdın beni
ben senin hayâllerinin değişmez geliniyim
niçin kaçayım artık senden bir gölge gibi

gözlerimdir seni şaşkına çeviren
kimdi Leylâ? neydi kara gözlerinin hikâyesi?
sanma sakın benim gözlerim
Leylâ'nın acımasız siyah gözleri gibi

Leylâ'nın gözlerinde açsa da gece
benim gözlerimde aşkın ateşten çiçeği açar
sessiz dudaklarımın tomurcukları üzerinden kayan
aşkın tatlı kıvrımlarının nice hikâyesi var

bir seraba kapılmışsın, görmüyorsun
geri dön... bu dudaklarım, kadehidir bûselerin
tuzağından kaçış yolu olsaydı eğer
böyle esiri olur muyduk öpüşmelerin

evet... neden demeyeyim sana ey âşina göz
ben senin hayâllerinin değişmez geliniyim
ben vefasız Leylâ'nın sessiz ve soğuk mezarına
ayağıyla hafifçe basan o kadınım

itiraf

senden saklamak için yine
bu perişan gönlün sırrını
çekiyorum nazlı bakışlar üzerine
kirpiklerin yumuşak ve ağır hicabını

gönül yakıcı arzulara tutsak
Tanrı'dan medet umuyorum
dindar olarak karşında
imandan ve tövbeden bahsediyorum

âh, asla zannetme ki kalbimin
dilimle yoldaş olup aynı şeyi söylediğini
yalandı her ne söylediysem, yalan
nasıl söylerdim sana kalbimden geçeni

sen benim için şarkı söylüyorsun
sözlerinde saklı bir cazibe var
sanki uyuyorum da senin sözlerinde
bir başka dünyanın alâmeti var

belki duymuşsundur kadınlar
"hayır" derken kalben "evet" derler
zayıflıklarını açık etmezler
esrarlı, hilekâr ve sessizdirler

âh, ben de kadınım, bir kadın ki
sen arzusuyla kanat çırpıyor kalbi
ey güzel hayâl seviyorum seni
ey imkânsız ümit seviyorum seni

bir günün anısı

uyumuştuk biz, güneş ışınları
usulca tüm vücudumuzda geziniyordu
ışığın elleri verândanın çinileri üzerinde
gölgelerimizi alelacele çiziyordu

ufkun renkli dalgaları bitimsizdi
günün kokusuyla dolmuştu gökyüzü
ipekten bulutlar sanki etrafımıza
lacivert bir perde gibi düşmüştü

sessiz ve yorgun bir "seni seviyorum"
dudaklarım üzerinden yine sürünüp geçti
ama gün ortasındaki sessizlikte
cılız sesim sanki kaybolup gitti

inledim; güneş... ey güneş!
vurma bir daha üzerine şu solgun çiçeğin
kurumuştu dudağımız ama o aldattı bizi
hayatın çölündeki bir serap misali

saklı hüznünün gölgeleri
ansızın süzüldü çehresine
güneş savurdu pençesini saçlarıma
gökyüzü kaydı onun gözlerine

âh... keşke o an bitmeseydi hiç
kederler içinde rezil rüsva kaldık
keşke güneşle bir olsaydık
keşke ufuklarla aynı renkte olsaydık

dalga

gözlerimde bir dalga gibisin sen
sabırsız, âsi ve coşkun
her an sürüklüyor seni rüzgârı
aldatıcı binlerce arzunun

dalgasın sen
dalgasın sen ve senin mekânın hasret deryası
yarının karışık renkli ufukları
gözlerinin sisli bakışları

kendinle çatışıyorsun sürekli
asla sakin durmuyorsun
kendinden kaçıyorsun sürekli
sen o karmakarışık mavi bulutsun

ne olurdu Tanrım
ne olurdu uzaklarda bir sahil olsaydım?
bir gece açsaydım kollarımı
seni kaçırsaydım... seni kaçırsaydım!

tutku

hatırlar mısın, gülerek sordun bana
bu uzak yoldan sana ne hediye getirdiğimi
yüzüme bak da vereyim cevabı
bir tutkunun kurumuş gözyaşlarını arzulu gözlerdeki

hediyem ne ey hayat kaynağım?
bir yürek, imkânsız bir aşkın hasretiyle yanan
uzak, hayâli bir perdede kaybolan bakışların
ateşli bir beden, vuslat isteğiyle yanıp tutuşan

hediyem ne ey yaşam pınarım?
içsel bir tutkuyla dolu gözler
ümit ve arzuyla dolu sıcak dudaklar
güneyin güneşinden daha yakıcı öpücükler

köşe bucak, çarşı pazar derbeder oldum
sana yaraşan bir hediye uğruna
gizli tutkusuyla alev alev yanan şu bedeni
dedim ki sonunda hediye edeyim sana

aynaya baktığımda bir de ne göreyim!
yüzümdeki çekicilik azalmış senin gidişinle
güneşin eteğine sarıldım ki bana
ateş, aydınlık, yakıcılık bahşetsin diye

şimdi bu benim... bu can yakan ateş benim
ey hüzün düşkünü divâne kalbimin ümidi
aç kollarını da göstereyim sana
bu uzak yoldan sana ne hediye getirdiğimi

yalnızlığın acısı

Sanatçı dostum Mihri Rahşâ'ya

camların ardında kar yağıyor
camların ardında kar yağıyor
göğsümün sessizliğinde bir el
acının tohumlarını ekiyor

ey kar benim sonumu böyle görünce
sonunda senin de beyazladı saçın
gönlüme yağarsın, çok yazık
mezarımın üzerine yağmazsın

cılız bir fidan gibi titriyor
ruhum soğuğuyla yalnızlığın
kalbimin karanlığında sürünüyor
korkusu yalnızlık dünyasının

aşk, ey buz tutmuş güneş
artık sıcaklığını sunmuyorsun
kalbim ümitsiz bir çöl
yorgunum, aşktan da yorgun

şiir, ey büyücü şeytan
tutku goncaların da kurudu
bu dertli uykunun sonunda
uyandı ruhum, uyandı

ondan önce neye yöneldiysem
gördüğüm büyülü bir serapmış
peşinden koştuğum o şey
vay bana, bir rüyaymış

ey Tanrım... bir an olsun yüzüme
aç cehennemin kapılarını
ne kadar saklayayım daha kalbimde
cehennemin sıcak arzularını

nice güneşler gördüm
günbatımında solup gittiler peş peşe
benim batmayan güneşim
ne yazık ki soldu güneyde

ondan sonra artık ne arayayım?
ondan sonra artık ne bekleyeyim?
soğuk gözyaşları saçayım
sıcak bir mezarda dinleneyim

camların ardında kar yağıyor
camların ardında kar yağıyor
göğsümün sessizliğinde bir el
acının tohumlarını ekiyor

gece masalı

elinde meşalesi olan bir bekçi gibi
salınıyordu gece yarısı uykulu şehrin ortasında
belli belirsiz ışıklarıyla evler
bir bir veda bûsesinin telaşında

oluklar uğuldamaya başlamıştı karanlıkta
yağmurun cazibeli darbelerinin coşkusu içinde
bekçi fenerinin cılız ışığı sürünüyordu
uzak sokakların taş döşeli yollarının üzerinde

güzel bir el usulca açıyor kapıyı
çakıyor sokakta ateşli bir gözün şimşekleri
sokak sessiz ve karanlıkta yankılanmıyor
duvarın ardındaki kişinin ayak sesleri

çıplak ve mis kokulu rüzgâr yetişiyor yoldan
yağmur dehlizde birleştiriyor ıslak bedenleri
evin sessizliğinde yankılanıyor nefesleri
arzulu iniltileri titrek ve hayâli

gözler gecenin karanlığında dikilmiş yola
"kim bunun sevgilisi?" diye haykırıyor akan sular
dallar fısıldayarak birbirlerinin kulağına
"çok yazık... sevgilisi yok yanında" diyorlar

sokak sessiz ve karanlıkta yankılanmıyor
duvarın ardındaki kişinin ayak sesleri
gökyüzünde kederli bir gönül
süzülüyor usulca dumanlı bir bulut misali

eyvah, o gözleri kime gülümsüyor?
dudakları hangi dudakta öpücük arıyor?
elleri kimin saçlarının buklelerini okşuyor?
kiminle halvete çekilmiş mestane masallar anlatıyor?

neyin peşinde koşuyorum karanlıklarda?
peki neden yine gözüm yollarda?
hangi aşk ölümsüzdür erkeklerin kalbinde?
hayır... bir daha asla dönmeyecek bana!

yok oluyor bir beden dehlizin karanlığında
çarpıyor kapıyı rüzgâr sert bir sesle
bir ölü sanki mezarının çukurunda
gülüyor zayıf, nafile bir ümitle

kırık heves

bir ateşti, söndü
bir zincirdi, koptu
gönül kurtulunca senin bağlarından
elemin büyülü kadehi kırıldı

seninle bir olmaya geldim
ama gördüm ki sen o yapraksız dalsın
ama gördüm ki sen ümidimin yüzündeki
ölü bir gülümseyişsin

âh ne güzel
mezarının başında dans etmek
ey tutkulu aşk

âh ne güzel
vazgeçmek senden
ey ölüme bulaşmış yakıcı öpücük

âh ne güzel
senden kopup bir başkasıyla birleşmek
kalbin elemine kapat kapıyı
işte orası cennettir
vallahi, bulutun gölgesi ve tarlanın eşiğidir orası

en iyisi hiç düşünme
beni ve ruhumu yakan acıları
ben bu dertten kurtulamam
ben bir kıvılcımla alev almam

hüzün çiçeği

mutluyum ateşinle yandığım için
mutluyum hayâlinle ağladığım için
sana kavuştuktan sonra yine böyle
mutluyum ölümsüz aşkına ağladığım için

sandın ki senden kopunca
olmayacaksın artık aklımda
ama ne diyeyim sana
ruhumda kıvılcım yok bu ateşten başka

geceleri hurmalıkların kenarında
Kârûn duyduğu azapla inliyor
hasret feryatlarım sanki
yorgun dalgalardan duyuluyor

gece, bir an olsun otur kıyısına
âşikâr hüznümü görmen için
gece, bir an olsun bak gölgene
kararsız ruhumu görmen için

sabah rüzgârının serin dudaklarıyla
şarkılar söylüyorum senin için ben
her gece sarayının göğünde
parlayan o yıldızım ben

dert değil sağlam bir duvar çekmişse de çöller
birbirimizin bedenleri arasına
ben yalnız başıma kanat çırpan o güvercinim
denizlerin sonsuzluğunda

mutluyum kuru bir dal gibi yine
kahrının alevlerinde yanıyorum
sanki hâlâ o ateşli bedenim
şehrinin güneşiyle yanıyorum

nasıl ölür hatıran gönülde
hatıran, ilk aşkın hatırasıdır
senin hatıran bin bir gösterişli rengiyle
o güzel sonbahardır

bırak bu kara cübbeli yobazlar
her yerde bana rezil desinler
adımı ayıba karıştırsınlar
şeytanın mahlûklarıdır bunlar

ama ben o hüzün çiçeğiyim
hatıranın dallarında açıyorum
geceleri seni yalnızlığın köşelerinde
tanıdık hatıranda arıyorum

cevap

lûtfunun kıyısına varamasak da
gülüyor yüzümüze Tanrı'nın bakışları
kötülük hırkası giymiş zâhitler gibi
Tanrı'dan gizli içmedik zira şarabı

alnın günah ateşiyle kararması
iyidir riyakâr namazın mührüyle kararmasından
adını anmamak daha iyidir Allah'ın
aldatmak için milleti "Allah, Allah" diye sayıklamaktan

ne olmuş yani kalabalık içinde şeyh bir gece
cennetin kapısını yüzümüze sevinçle kapatmışsa
lûtfu ve samimiyetiyle açar O
hamurumuzu elem ile yoğurdu adeta

ayıplama tufanı silmedi dudaklarımızdan
gülümsememizi
deniz ortasındaki bir dağ gibiyiz
gönüldür doğruluğun yegâne cevheri
bu yüzden olayların dalgasında yalnız direniriz

biz ki zâhitlerin ayıplamalarını işitmişiz
biz ki takva elbisesini yırtmışız
çünkü o elbisenin içinde yok yalandan başka bir şey
böyle yolculardan hakikat yolunu kaçırmışız

gönlümüzde alevlenen o ateş
şeyhin eteğine düşseydi
aşk ateşiyle yanan bize bir daha
rezil günahkârlar der miydi

bırak ayıp desin insanlar
kulaklarında bizim ebedî aşk masalımız
"gönlü aşk ile dirilen ölmez asla
âlem defterine yazılıdır bizim sonramız"

duvar

soğuk zamanlar geçti alelacele
yabanî gözlerinin sessizliği içinde
duvarlar çekilirken etrafıma
kaçıyorum senden sapa caddelerde

ayın tozu içinde çölleri göreyim diye
bedenimi ışık pınarlarının suyunda yıkayayım diye
sıcak yaz sabahının renkli sisinde
dolduruyorum eteğimi kır çiçekleriyle

köy kulübesinin damından horozların sesini duyayım
diye
kaçıyorum senden kırların eteklerinde
sertçe basarak otların üzerine
ya da otların soğuk çiylerini içeyim diye

kaçıyorum senden terk edilmiş bir kıyıda
kapkara bulutta kaybolmuş kayaların üzerinden
deniz tufanlarının dönüp duran dansını izleyeyim diye

uzak bir günbatımında
yabanî kırlangıçlar gibi alıyorum kanatlarımın altına
ovaları, dağları, semaları
dinliyorum kuru çalıların arasından
kır kuşlarının mutluluk şarkılarını

kaçıyorum senden
arzu şehrinin yolunu senden uzakta açayım diye
ve şehrin içinde...
rüyalar kasrının ağır, altın kilidini

ama gözlerinin sessiz feryadı
yolları gözümde karartıyor
yine gizemli karanlığında
etrafıma duvar örüyor

sonunda bir gün...
şüpheli gözlerinin büyüsünden kaçıyorum
yayılıyorum rüyalardaki
rengârenk çiçeklerin kokusu gibi
akşam melteminin buklelerine sürünüyorum
güneşin kıyısına gidiyorum
sonsuz dinginliğiyle uyuyan bir dünyada

altın rengi bulutun yatağına süzülüyorum yavaşça
ışığın elleri âhenkli izler bırakıyor kutlu gökyüzüne

ben oradan sarhoş ve özgür
yollarını gözüme karartan
büyülü gözlerinin dünyasına dikiyorum gözlerimi
yine gizemli karanlığında
etrafima duvar ören
büyülü gözlerinin dünyasına dikiyorum gözlerimi

mücadele

gece gökyüzünde, ay gibi, sır dolu
ipek kozasını örüyor sakince etrafına
o uçmaktan yorgun düşen bir kuş
konuyor fikrimin kuru dalına

dallar zevkten titriyor
damarlarında sessizce kaynıyor
uzak bir hatıranın kanı
yabanî bir lâle gibi yaşam baş kaldırıyor

mezarların arasından
yerden soğuk bir esintinin eli
bir hışımla süpürüyor kuru yaprakları
âh...
göğsümün sağlam duvarına sanki
indiriyor yumruklarını bir yabancı
"aç kapıyı... bu o
aç kapıyı... bu o"

kendi kendime yavaşça:
yine bir rüya
o da böyle karışık ve bulanık
uykunun acı ilacından olmalı
olmazsa uyanıklık yarasına merhem koyarım
kaparım yorgun göz kapaklarımı
ama göğsümün sağlam duvarına sanki
indiriyor yumruklarını bir yabancı
"aç kapıyı... bu o
aç kapıyı... bu o"

o uzak diyardan elini eteğini çekmiş
sabırsızlıkla çölleri kat etmiş
günlerce güneş altında raks etmiş
gece yarıları suskun bir çiçek gibi
mehtaplı sahilin sessizliğinde yeşermiş
"aç kapıyı... bu o"

göklerde senin peşinde dolaşmış
yolda yorgun ve bitap
yaseminlerin aşk kokusunu koklamış
içten bir telaş içinde gelip geçen her rüzgâr
yorgun kanatlarını sevgiyle öpmüş
"aç kapıyı... bu o
aç kapıyı... bu o"

gözlerime hasret gözyaşları doluyor
karanlığın rengi âhlarımın rengini kaplıyor
lâkin ben öfkeyle söylüyorum:
yine bir rüya
o da böyle karışık ve bulanık
uykunun acı ilacından olmalı
olmazsa uyanıklık yarasına merhem koyarım
kaparım yorgun göz kapaklarımı

kahır

rakibimin karşısında otururken
neden hâlâ bana bakıyorsun?
o aldatmalardan sonra hayret
sen de beni aldatıyorsun

âh Tanrım, o gece gözlerimle gördüm
kadehini bir başkasınınkine vurdun
Hâfız'ın falı gibi açıldı ortaya
Sen kendi talihini bir başkasına sundun

git... git... ona git, ne diye üzüleyim
sen güneşsin, o yeryüzü, ben sema
onu aydınlat çünkü oturmuşum ben
işveyle yıldızların omzuna

onu aydınlat, çünkü ağlıyor
yine de durumuna kalbim
bu olanlar olgunlaştırsın aşkını
bedenin onundur, kalbin ise benim

sen ki bana örtüler örttün
nasıl oldu da erişemedin sırrıma?
bedeninden vazgeçtim çünkü dünyada
cevap verecek bir beden yok arzularıma

sana böyle koştuysam eğer
kavuşmak için değil sana, aşkın kendisi içindir
ışıksız gecelerimin karanlığında
aşkın hayâli senin hayâlinden daha güzeldir

onun yanındasın şimdi
sen, şarap ve ona kavuşma şansı!
geçen geçti, o masal eskidi
senin bedenin ile onun bitimsiz aşkı kaldı

susamış

bir çiçektim
titreyen yaprakların damarlarında dolanan
efsunlu bir kokuydum
karanlık bir gecede yeşerdim
susamış hâlde, Kârûn'un kıyısında

bedenimin üzerinde sadece
güneşin çiyden şarabı kayıyordu
ya da
sönük bakışlarıyla
yemyeşil daldan açmamış goncayı koparan bir ele
sitem eden bir adamın yakıcı dudağı

bedenim, güzelliğin çığlığı
sessizliğimde şarkılar söyleyen dudakların yalnızlığı
gözlerim masalsı ve uzak bir ülkenin uğursuz
rüyasında şaşkın
esen rüzgâr kulağıma fısıldadı:
"onun güneşi bir başka mutlunun renginde"

sonunda Kârûn'un kıyılarından bihaber
yola koyuldum
nice solmuş çiçek gördüm yolda
gözleri keder çölünün kuru pınarı
bir damla suya muhtaç
acımasızca güldüm onlara

kuşku sisinin ardından ortaya çıkınca gece
rüyalar şehrinin tek ışığı olan ben
orada sıcak, arzulu, sert bir toprakta yeşerdim
gece yarısı soğuk damarlarımda kaynadı şiirin kanı
yok oldu dertlerimin rengi
çiçeklerin yaprakları arasında

karanlık göğün yüzüme açmasını bekledim
gümüş renkli sabahın gözlerini
içeyim diye güneşin nurlar saçan dudağından
binlerce ateşli ve tatlı bûsenin yakıcı balını

ancak ne yazık ki
görmedim rüyalar şehrinin göğünde
bir gün ışığı

ayaklarımın altında inliyor kuru çalılar kederle
"şehrimizin güneşinin yüzü ne yazık ki çok karanlık"
artık hiçbir umudun kalmadığını iyi biliyorum
hiçbir umudun...

kayboldu karanlık gür bir ormanda
bir ışık damarı gibi âşina sesim
dökmedi kapkara gökyüzü tek bir damla gözyaşı
yorgun bir bulutun gözünden üzerime benim

ben solgun bir çiçeğim
gözlerim keder çölünün kuru pınarı
güneşin tek bir öpücüğüne muhtaç
bir damla suya muhtaç

korku

gece karanlık, yol uzun, ben şaşkın
yoluma fener tutuyor
fenerinin sabırsız ışığına bakışlarım
korkular içinde koşuyor

ne oldu bize, kim ne biliyor?
yatağında yemyeşil çayırların
dudakları sanki astı boynuma
elmaslarını yakıcı öpücüklerin

ne oldu bize, kim ne biliyor?
ben o oldum... o denizlerin coşkusu
ben sıcak arzuların yabanî otu
o ovalardaki rüzgârın uğultusu

ben onun kollarında susuz
bir ot gibi şevkle yeşerdim
titreyen tomurcukların kokusunu
çiçek açmış gecenin kadehinden içtim

yıldız yağmuru boşaldı saçlarıma
suskunluk ağacının yegâne dalından
çayırların yemyeşil yatağında
ben kaldım geriye kucaklaşmanın yangınından

korkuyorum bu pervasız rüzgârdan
bedenime böyle asılırsa diye
korkuyorum bedenimden
ezilmiş ot kokusu yükselirse diye

gölgeler dünyası

gece vakti, ıslak caddenin üzerinde gölgelerimiz
sanki bizden kaçıyordu
bizden uzakta, yokuşun aşağısında
mehtabın uğursuz tozunda kayıyordu

soğuk ve sert asma dallarının üzerinde
gölgelerimiz usulca birbirine yaklaşıyordu

gece
ıslak caddede
sessizliğinde hoş kokulu toprağın
sabırsızca birbirine sarılıyordu gölgelerimiz
dün geceki çiy şarabından sarhoş çiçekler gibi
firardalardı sanki bizden duydukları acıyla
hiç söylemediğimiz şarkıları
yüreklerimizin sessizliğinde
öfkeyle söylediğimiz şarkıları
şevkle
fısıldayarak söylüyorlardı

lâkin gölgelerden uzakta
âşıkların hikâyelerinden
bir ayrılıp bir birleşmelerinden habersiz
yorgun varlıklarımız kendi durağanlıklarında
şekil veriyorlar hayata

gece
ıslak caddede
kaç defa söyledim kendi kendime:
"acaba hayat gölgelerimizin içini mi renklendiriyor
yoksa biz gölgelerimizin gölgesi miyiz?"

karanlığın dalgalarında etrafımda gezinip duran
ey şaşkın ruhlar
gölgem nerede?
"yalnızlık korkusunun ışıkları parlıyor billur sesimin
suskunluğunda"
gölgem nerede?
gölgem nerede?

İstemiyorum
bir an olsun gölgemi kendimden ayırmak
istemiyorum
tozlar arasında benden uzağa gitmesini
ya da
yorgun ve bitkin
gelip geçenlerin ayağının altına düşmesini

niçin yolunu ararken
karşılaşmak zorunda
kapalı kapıların dudaklarıyla?

niçin çarpmak zorunda bedenini
evlerin kapılarına, duvarlarına?

niçin ümitsizlikle ayak basmak zorunda
soğuk ve yabancı diyarlara?

âh... ey güneş
gölgemi ne diye uzaklaştırırsın benden?
sorarım sana
karanlık üzüntü müdür
yoksa mutluluk mu?
beden zindan mıdır
    yoksa özgürlüğün vadisi mi?
gecenin karanlığı nedir?

gece
kara ruhun gölgesi
kimdir?

ne diyor o?
ne diyor o?
yorgun, bitkin, şaşkın
koşuyorum yolunda sonsuz soruların

İsyan

İsyân

(1958)

kulluğa isyan

gizemli bir sorunun gölgesi var dudaklarımda
bitimsiz bir acının yangısı var kalbimde
bu âsi ruhun derbederlik sırrını
bugün ortaya çıkaracağım seninle

kaçıyor olsak da kendi dergâhımızdan
ben burada kul, sen orada Tanrı'sın
benim karanlık maceram senin maceran değil
başından da sonundan da ayrısın

gece vakti usulca sallanıyor beşikler
insanların eziyetli göçlerinden uzakta
benim gizemli elim sallanan bir kayık gibi
kürek çekiyor fırtınaların arzusuyla

gördüğüm yüzler hepten yabancı
evler yıldızların gözyaşları üzerinde
zindanın korkunçluğu ve zincirin ışıltısı
Tanrı'nın lûtfettiği benzersiz bir hikâye

toprağın soğuk bağrı ve mezarın lekeleri
her selam bir vedanın karanlık gölgesi
bomboş eller ve göğün uzaklarında
hastalıklı güneşin ateşli sarı rengi

sonsuz bir arayış ve dilsiz bir telaş
karanlık bir cadde ve üzerinde yorgun ayaklar
Tûr'un doruklarında ne bir ateş izi
ne de bu kapalı kapının ardında bir cevap var

âh... ağlamalarımı yollar ulaştırır mı ki sana
çaldığında taşa kendini beğenmişlik kadehini
kalırsan biraz benle, zillete düşen benle
içersin şiirimin dudağından var olmanın derdini

yıllarca sönük kaldım ama bugün
yükseliyorum alev gibi harmanını yakmaya
ya bu sabırsız coşkuyu sustur
ya da ben başka bir yol öğreteyim sana

biliyorum kaçıyoruz dergâhımızdan ama
ben burada kul, sen orada Tanrı'sın
benim karanlık maceram senin maceran değil
başından da sonundan da ayrısın

neyim ben, bir zevk gecesinin mahsulü
bu yola bir yabancı çekiyor beni
vaktiyle bir beden bir diğerine dolandı
dünyaya geldim ben istemezken gelmeyi

ne zaman özgür bıraktın beni ki gözlerimi açayım
sadece kendim için bir kalp seçeyim
annelik adını istediğime vereyim
kendi yolumda özgürce yürüyeyim

ben dünyaya geldim, senin dünyana
iki ateşli bedenin kavuşması sonucunda
daha önce ne zaman tanıştık birbirimizle
ben dünyaya geldim, ben olmadan daha

günler geçti ve bir siyahlık döktü gözlerime
bitmeyen kör gecelerin karanlığı
günler geçti ve o ninni sesleri öldü
senin sesin doldurdu kulaklarımı

rengârenk kanatlı güvercinler gibi bir çocuk
gidip başka göklerde kanat çırptı
kaygı dölü beynimde kendiliğinden kımıldadı
davetsiz bir misafir kapımı çaldı

koşuyordum serap dolu çöllerde
oturuyordum sarhoş bir çeşmenin kenarında
kırıyordum gizem dallarını ama
kırdıkça bir dal yeşeriyordu çalının vücudunda

uzaklaştıkça yolum ovalardan
endişe sularında yüzüyorum
sürükleniyorum başıboş dalgaların kalbinde
karanlığın bağını ayaklarımdan çözüyorum

sonunda bir gün usulca sordum kendime
neyim ben, başlangıcı nereden buluyorum?
eğer tepeden tırnağa yaşamın sıcak ışığıysam
hangi gizemin göğünden parlıyorum?

sabah akşam böyle şeyler düşünüyorum
kim ekti bu düşünce tohumlarını içime?
elimde çeng ve ben mağrur çengî
yoksa bu çengî biri mi yerleştirdi eteğime?

olmasaydım ya da başka bir dünyada olsaydım
düşünmeye gücüm olur muydu yine?
yine bulabilir miydim yolu
gizem dolu bu dünyanın bilmecelerinde?

bu gizemli cevabın peşinde koşarak
karanlık ve dolambaçlı yola baş koydum
yolun sonuna gölgen düşünce anladım ki
baştan aşağı bir hiçim ben, hiç, yokum

yolun sonuna düşerdi gölgen ve elinde
boyunlara dolanmış bir ip vardı
çekiyordu insanları yaşamın bataklık yoluna
bu dünya tasvirinde gözleri şaşkındı

çekiyorsun insanları yola ve diyorsun
“cehennem ateşi küfre düşenlerin nasibi olsun
her kim ki şeytanı benim yerime koyar
cehennem ateşi onun canını yaksın kavursun”

kendimi bir aynada gördüm içinde değildim
düşer üzerine her zaman senin bir resmin
bazen kudretinin resmi, yani adaletsizliğinin
bazen de kendini beğenmiş gözlerinin

sürü içinde avâre bir koyun
kurda yol açan ki çobandır
çobandır bu oyundan zevk alan
kafayı çekmiş bir köşede keyifle sızmış olandır

çekiyorsun insanları yola ve diyorsun
"cehennem ateşi küfre düşenlerin nasibi olsun
her kim ki şeytanı benim yerime koyar
cehennem ateşi onun canını yaksın kavursun"

sendin o şeytanı lânetli yaratan
onu âsi yapıp aramıza salan
o sendin, o sendin ki bir ateşten
şeytan gibi bir şey yapıp yolumuza koyan

dünya var oldukça süre verdin ona
lânetli parmaklarının uçlarıyla ateşler yaksın diye
sakin yatakta vahşi bir zevk olsun diye
susuzlukla yanan dudaklarda bir öpücük olsun diye

güzel olan ne varsa acımadan verdin ona
şiir oldu, çığlık oldu, aşk ve gençlik oldu
çiçeklerin kokusu oldu ovalara saçıldı
dünyanın rengi, hayatın hilesi oldu

rakkaselerin eteklerinde dalga oldu
mey ateşi oldu başı eğiklerin içinde, coşku verdi
şarapçıların canına öyle bir şevk kattı ki
her viraneden "şerefe" sesleri yükseldi

şarkı oldu, çalgıcının parmaklarına dolandı
titreyiş oldu, gümüş renkli göğüslere düştü
gülüş oldu, ay yüzlülerin dişlerini ortaya çıkardı
sâkinin aksi oldu, kadehlerde tersten göründü

bu karanlık gecelerde sesinin büyüsü
çölde yolunu kaybetmişlerin kılavuzu oldu
mihrapların ortasında ayak sesi raks etti
gözlerinin parıltısı o yolda yürüyenlerin ışığı oldu

güzel olan ne varsa acımadan verdin ona
güzelliğine düşkünlerin yoluna serdin
o öfke ve intikam çığlıklarıyla
doldurdun içini mineli kubbemizin

gözlerimiz o efsunlu tasvirle dolu
secde eden düşkünleriz biz yolunda
senin Semûd kavminin karanlık hikâyesi
kan kırmızı oluyor durmadan bakışlarımızda

O galip gelene kadar bekledin
sonra kuru otlara çevirdin onları tufanınla
öfkeli fırtınaların indi Lût kavminin üzerine
yaktın onları, tutuşturdun yakıcı kıvılcımlarınla

vay böyle oyuna, böyle acılı oyuna!
ne diye bizi böyle oyuncak ediyorsun?
elindeki tespihin ipinde dönüp duruyoruz
fırıl fırıl döndürüyor, bize yok yere saldırıyorsun

gözlerimiz hayatın o iki gözüne düşünce
hata denilen bu belirsiz şeyle tanıştık
hatayı sen yarattın, o sıçrayıp saldırdı bize
sonunda hatanın kendisi olduk

bizimle olsaydın sen, lûtfun bizimle olsaydı
hiç şeytanı sever de gider miydik onun yolundan
bu itaatsiz ve baş kaldıran ruhta
olur muydu bir işaret ya da ayak sesi ondan

sen beni ve bizi durmadan çekiyorsun çukura
neler yapabileceğini göstermek için
ben ve biz kudretinin tecellisi olduğumuzdan
başımızın üzerinde soğuk, demir bir çekiçsin

kimdir bu dergâhlardan kovulan şeytan?
bizim sessiz sarayımızda misafir kalmakta
onun yakıcı ulu varlığına bir el
dünya zevklerinin kokusunu saçmakta

kim ki o senin olmasını istediğin şeyden başka
karanlık bir ruh, karanlık bir can, karanlık bir basiret
o gülmeyen dudaklarda karanlık bir tebessüm
karanlık bir başlangıç, ey Tanrı, karanlık bir nihayet

bu varlığın acı mayasına meyli ne zamandan beri
bir işte ne zaman sordun onun fikrini
eğer bıraksaydın onu kendi başına
hiçbir zaman görmezdin bu dünyada onun izini

nice gece rüyalarıma girdi o
yaşla dolmuş kan çanağı olmuştu gözleri
ağlarken gördüm ki dudaklarında
renkten ve büyüden yoksundu inlemeleri

bu rezil adı taşımanın utancıyla
bir köşe arıyordu kurtulmak için kendinden
rengi kirliydi bedeninin, ağlıyordu
bir kudret istiyordu uzaklaşmak için benliğinden

nice gece konuşmuştu benimle
sanki kulaklarım dolmuştu iniltilerle
tüküreyim böyle ıstırap dolu hayatın içine, dedi şeytan
tüküreyim böyle nefretle dolu hayatın içine

beni yaratan o ve o her an insanların kulağına
böyleydi de bu yüzden şöyle oldu diyor
ben düzenbaz şeytansam eğer günahım ne?
olduğumdan başka bir şey olmamı o istemiyor

yanıyor cehennemi yiyecek bir şeyler arzusuyla
bir avcı verdi elime tuzağı bana boyun eğdirdi
binlerce yem düşsün diye tuzağa
ve birden âlemi benim adım ile inletti

yanıyor cehennemi yiyecek bir şeyler arzusuyla
onun azap melekleri bekliyor ayakta
ateşten mızraklar ve dumandan çadırlar
susamakta sayısız kurbanının canına

zakkum ağacının acı meyvesi
daha olgunlaşmadan düşmüş dallara
cehennemin kaynar suyunun karıştığı o şaraptan
değmemiş bir kıvılcım kimsenin vicdanına

cehenneminde yoktu acılı çığlıklar
beyhude yanıp parlıyordu cehennemi
bu beyhudeliği değiştirmek için bana
insanları aldatmanın usulünü öğretti

neyim ben ki ayaklarıma
karanlık bir günün kara yazgısı dolanmış
ey müritlerim, ey yolunu kaybetmişler
yolumuzu o seçmiş, pek de güzel ölçüp tartmış

ey müritlerim, ey yolunu kaybetmişler
onu aradığımız yol, bir yol değil
ne zamana kadar uğraşacaksınız bulmak için
onun yolu bizzat biziz, başka yol mevcut değil

ey müritlerim, ey lânetlediği bizler
ey müritlerim, ey inim inim inlettiği bizler
ey tüm adaletsizliğini gösterdiği bizler
ey baştan aşağıya mutlulukla gülümsettiği bizler

biz deniz değiliz, kendi dalgamızı oluşturalım
biz fırtına değiliz, kendi öfkemizi doğuralım
biz ki onun gözünden boş yere düştük
kendi gözümüz olalım diye neden uğraşalım

biz ses değiliz, kendiliğinden titreyelim
biz kucak değiliz, kendiliğinden yanalım
biz biz değiliz ki günah bizim olsun
biz O değiliz ki kendisinden korkalım

biz tuzağına düşmezsek eğer
tuzağını yeni bir aldatmacayla kuracak
alev alev yanan cehennemi için O
daima yeni yemler bulacak

ey müritlerim, ey yolunu kaybetmişler
ben de hoşnut değilim bu utanılası addan
her ne kadar beni uyutmaya uğraşsa da
ben şeytanım, ne yazık ki hiçbir zaman uyumam

nice geceler onunla bu karanlıkta
gözyaşı döktüm, aralıksız gözyaşı döktüm
nice geceler şeytanın dudaklarını
o konuşmaktan yorulunca usulca öptüm

nice geceler o kırış kırış yüzünü
okşadı benim ellerim
nice geceler yükselince onun sesi
hemen secdeye çöktü dizlerim

nice geceler o kırmızı pelerininden
bir anlığına kurtulmak istiyordu
huzur bulsun istiyordu ruhu
Tanrı'nın değil, alçak dünyanın olmak istiyordu

bu bencillikten ne geçti eline Tanrım?
biz ki zavallı, perişan düşenleriz
biz senin izinden başka hiçbir yerde
bir el izi, bir sihir izi görmeyiz

bu zelil dünyayı sen kurdun ve biliyorsun
bir serap, bir aldatmacadan başka bir şey değil
ellerinde oynadığın oyuncaklarız biz
imansızlığımız, isyanımız tuhaf bir şey değil

şükredin dedin, şükrettik ama
daha ne zamana kadar şükredeceğiz
kesiyorsun yolları ve gülüyorsun yolda gidene
neredesin, senin olduğun yolu nerede bulacağız

biz ki mum gibi ellerinde şekil alıyoruz
o hâlde nedir bu kıyamet günü hikâyesi?
o hâlde ne diye cehennem ateşi arzusuyla yanıyoruz
nedir bu acı azap, bu pişmanlığın eziyeti?

bir cehennem olmuş bu dünya bizleri alev alev yakan
baştan aşağı ateş, tepeden tırnağa dertli feryatlar
boynumuzda tasma ayaklarımızda pranga
bedenlerin tozundan yükseliyor yoğun dumanlar

kurunun yanında yaş da yanıyor ateşte
zâhitlik hırkasını giyen de meyhanede içen de
vicdansız meyhaneci de sarhoş şarapçı da
parlak sâki de göklerin pîri de

bir cehennem olmuş bu dünya bizleri alev alev yakan
orada da bir cehennem bizleri beklemekte
biz korumasızız ve o taş kalpli cehennem zebanisi
her zaman her yerde yanımızda olduğunu söylemekte

unutmayın ki o mübarek fikirli, o mübarek pîrin
kara talihi yüzünden adı şeytan oldu
o ki senin işine ve adaletine hayrandı
O'ndan başkasını bilmedim deyip durdu

bu benim, o âsi kulum ki ismimi
bu sözlerin süsleriyle bezedi ellerin
vay bana, vay bu başkaldırmama, isyanıma
söylesem de söylemesem de oradadır yerim

yine de kıyamet günü naçiz bendenize
kusur bulursun bir gün kâfirlik ettim diye
teraziye koyarım günahlarımı yine de
yoldan çıkmış ve isyankâr olduğumu söyleyesin diye

bir küfe ağzına kadar dolu günahlarımla
peki ya diğer küfe? sorarım sana ey Tanrı
nedir senin ölçün bu gizemli tartıda?
kalbinin dediği mi yoksa çöldeki kara taşlar mı?

ne kolaydır senin için o korkunç günde
yüz yüzeyken kendin hakkında konuşmak
her an insanların kopardığın saygınlıklarını
hemen terazinde aramak

bir kitapta ya da rüyamda bilmiyorum
o yüce huzurunun bir resmini gördüm
sen yargıçlık yapıyordun, ne yazık ki
terazinde ikiyüzlülüğü, riyâyı gördüm

öfkelen ama feryadımı esirgeme benden
ben ki yarın toprak olacağım neden esirgiyorsun
sonumun ne olacağını iyi biliyorum ben
Tanrım sen açsın ve beni çaresiz bir av görüyorsun

sen açsın ve cehennem orada muradına amade
zehirli yılanlar ağaçlarında
nefeslerinden gökler kararmış, zehirli
şarabı acı, suyu kirli ve yakmakta

o kalın, sağlam duvarların ardında
ateşlerin sonuncu çukuru cehennemin dibi
kendisi açtı onu, alsın diye ansızın
o acınası ve kaybetmiş bedenlerimizi

keşke vermeseydin bu bedeni bize
madem ki verdin, bari bedenimiz bizim olsaydı
tattık bu erguvan renkli şarabı
yokluk, o an, sarhoşluğumuzun mahmurluk zamanıydı

biz kulların, insancıklar yıllarca
sazının binlerce nağmesi ile oynadık
sonunda ateşinin öfkesi ile yanıyoruz
adaletinin ne olduğunu iyi anladık

biz kara bahtlılar adil derdik senin için
şefkat ipeği ile örtmüşsün yüzünü
gizemli bir hikâye yarattın cennetten
veresiye verdin nakit aldın insanların ömrünü

varlıklarına alışanlar kendilerinden kaçındılar
yıllarca seccadeye yüz sürdüler
senden bir isim dudaklarında, dünyada ve rüyada
ne bir şarap kadehi ne de hûrilerden bir yüz gördüler

hem bugünkü kadehlerini kırıyorsun
hem de yarınlarınınkilere kinle gülüyorsun
mezarlara girdiler de ey rahmet yağmuru
yüzyıllar geçti ama üzerlerine yağmıyorsun

bu gül rengi şaraba ne diye haram diyorsun
cennette şarap akan ırmaklar var
nefsine hâkim olanlara sonunda orada
göklerdeki hûrilerden bir hûri hediye var

her birimizi büyülerle aldatıyorsun
bizleri durmadan denizlere çekiyorsun
cennet bahçesinin düşsel mumunu bazen
bu zindanın karanlıklarında yakıyorsun

bu ne olduğu belirsiz dünyada
bıraktık kendimizi yakıcı bir kadehe
ey Tanrım, yine senin parmağın var bu işte
niçin diyorsun, yanlış iş yapıyorsunuz diye?

cennet çeşmelerinin kenarında
istemiyoruz o altın rengi rüyayı
sedir ve tûba gölgesinde o güzeller olsun
sana bahşettik bu tanrılık makâmını

Hâfiz, deniz gibi, dünya gibi bir pîr idi
bir arpaya sattı bu cennet bağını
ben kimim ki bir kadehe ondan geçeyim
vur uğursuz adım üzerine çirkinlik damgasını

nedir bu güzel kokulu, renkli hikâye
nedir bu büyücünün sihirli rüyası
kimdir bu hûriler, bu ışık salkımları
incecik ipekten giysileri alımlı

yumuşacık baldırları üzerinde, ellerinde testi
titremekte etekleri rüyamsı dalgalarla
huzur dolu bir dergâh kapısında salınıyorlar
uyuyor göğüsleri mercanların kucağında

sular gözyaşlarından daha temiz
nehirler taptaze yeşilliklerin üzerinden akmakta
parlak yakut taneleri gibi meyveler
kâh toplanmış kâh durmakta dallarda

her yer yeşil, baştan aşağı lûtuf ve güzellik
gönül hazinesinin haydutları ve meclisin sâkileri
sonsuz güzellikleri ve cennet gözleri
kâh onlara kâh hûrilere meyilli

duvarları dalgalı mermerden kasırlar
ayakları elmas parçalarından tahtlar
yeşil ipekten kanatlara benzeyen perdeler
keskin yasemin kokuları yayılan semalar

biz burada, şarabın ve sevgilinin yanında
adlarımız çıkmış rezil şarapçılara
bağışlıyorsun sen sevgiliyi ve şarabı
günahsız inanan insanları o dünyada

yolunda o yakıcı ve acı günah
canımızda kavuşma telaşı vardı
birden başka bir isim aldı cennette
cennette ey Tanrı, kendisi bir sevaptı

neyimiz varsa sen verdin ki bizzat dedin:
"öfkem fırtınadır ve denizdir sevgim
kimi istersem gönlünü karartırım
kimi istersem namuslu ederim"

öyleyse kazancımız ne bu saçma işten
yol bulalım diye fildişi odacıklarda
ya sürüyorsun uzaklara ya çağırıyorsun yanına
yap istediğini, ey Tanrı, arkamızı dönmüyoruz
buyruğuna

nesin sen, ey tüm varlığımızın kaynağı
nesin sen, oyundaki sıcak bir elden başkası değilsin
başkaları çiçekle uğraşırken sen çiçek olup bitiyorsun
ortaya şaşkın bir kulun çıkması için

nesin sen, ey tüm varlığımızın kaynağı
arayışımızda yolumuzdaki bir engelden başka
bazen alıyorsun bizi haşmetli pençelerine
bazen de gelip gülüyorsun suratımıza

nesin sen, kendi adının ve azametinin kulu mu?
dünya aynasındaki yüzün gözleri mi?
sürekli döndürüyorsun bu aynayı ki
daha iyi görsün bitmeyen cilvelerini

serap gibi gözlerindeki kıvılcım, bir büyülü renk
uğursuz gecelerin şırası, bir mezarın karanlığı
belki de uyuyan o yaşlı yarasa öfkesinden
kana susamıştır ve düşman bilir ışığı

kendini beğenmişsin sen, ey Tanrı, kendini beğenmiş
küfür ediyorum, diken yap, toprağa çevir beni
binlerce kez rezil rüsva et beni ama
eğer tanrıysan gir kalbime arındır beni

bir an olsun bırak bizi kendimiz olalım
ondan sonra yak bizi, hepimiz yanalım
daha sonra da gözyaşı, gülücük ya da feryat
bir fırsat ver yol azığımızı hazırlayalım

tanrılığa isyan

gece vakti usulca sallanıyor beşikler
insanların eziyetli göçlerinden uzakta
yine elim sallanan bir kayık gibi
kürek çekiyor fırtınaların arzusuyla

gördüğüm yüzler hepten yabancı
evler yıldızların gözyaşları üzerinde
zindanın korkunçluğu ve zincirin ışıltısı
Tanrı'nın lûtfettiği benzersiz bir hikâye

toprağın soğuk bağrı ve mezarın lekeleri
her selam bir vedanın karanlık gölgesi
bomboş eller ve göğün uzaklarında
hastalıklı güneşin ateşli sarı rengi

sonsuz bir arayış ve dilsiz bir telaş
karanlık bir cadde ve üzerinde yorgun ayaklar
Tur'un doruklarında ne bir ateşin izi
ne de bu kapalı kapının ardından bir cevap var

karanlığın gözlerinde şaşkın oturuyorum
bir an olsun bu kalıptan ayrılsam
bir feryat gibi dünyanın kalbine dolansam
birkaç gün de olsa Tanrı'ya başkaldırsam

Tanrı olsaydım eğer, ey Tanrım, bu tanrılıkta
bu dünyada benim başka bir adım olurdu
sırtımı dönerdim bu murassâ tahta
sarayım kalbi solmuşların dergâhı olurdu

Tanrı olsaydım eğer, ey Tanrım, bir an için
kaçardım kendimden, uzaklara kaçardım
bu yaşlı dünyanın yıkık dökük sokaklarında
hırkam ve ışıktan âsam olmadan dolanırdım

kendimden korkutup kalplere gölge düşürmezdim
âsilere cehennem vaadinde bulunmazdım
ya irem bağının yolunu kısaltırdım
ya da bu dünyada yeni bir cennet yaratırdım

Tanrı olsaydım eğer, bu isyan ateşi
yakar mıydı hiç beni baştan aşağı
bedenim ansızın başını çıkarırdı zindandan
önden gidip de aydınlatırdı dünyamı

haykırma gücü verirdim gönüllere
kendim haykırırdım gönüllerin içine
varlığım yayılırdı varlık içine
her an hatırlardım tanrılığı utanç içinde

hiç huzur bulmayan yumruklarım
boş yere vururdu duvarlara
öylesine vururdum ki dünyanın tepesine
ölürdü duvarların içinde yaşayan kim varsa

taşırdım evimi düşkünlerin arasına
kendim açardım sırlarımı onlara
otururdum şarap içenlerle birlikte
nâralar atardım gece yarısı sokaklarda

yanardı şarabın mumu sabaha kadar halvetimde
sarhoş olup görürdüm işlerimi
yırtardım üzerimdeki perhiz elbisesini
temizlerdim şarap kadehinde bedenimi

özgür bırakırdım bu perişan insanları
cehennem korkusundan bir an olsun kurtulsunlar diye
bir yudum içsinler bu varlık şarabından
süslesinler kendilerini sarhoşluğun ziynetiyle

gecelerdeki çeng nağmeleriydim ben
gönüllerdeki aşk kıvılcımlarıydım ben
bu yıkık tapınağın mescidi ile meyhanesini
inletirdim ışıldayan adımlarımla ben

şuh bakışlardaki vuslat habercisiydim ben
kadehin dudaklarında sevgi selamıydım ben
sarhoşluk gecelerinde öpücük şarabıydım ben
tepeden tırnağa aşktım, arzuydum ben

ara sıra sarayımda kulak verirdim ben
zavallı insanlarımın feryatlarına
olabilir miyim dertlerine bir deva
ya da ne istiyorlar tanrılarından acaba

Tanrı olsaydım eğer, ilk iş adımı temizlerdim
bu yücelik parça parça olmuş elbiselerimdendi
kılıcımın aşkı ve kitabımın sarhoşluğu
toprağımın badesiydi, evet, toprağımın badesiydi

ne yazık, o an geldi de dudaklarım
sustu tamamen, çıkmadı tek kelime
uzun bir süre veda etmek istiyorum sana
bir daha selam vermeyecekmişcesine

bu ululuklar yakışmadı bu düşküne
ben neredeyim ve bu zelil bedenden ayrılmak nerede
ben neredeyim ve bu dünyadan, uğursuz ölüm yerinden
ansızın uçup gitmek, kurtulmak nerede

pencereden yastığıma dökülüyor gece
karanlığın gözlerinde şaşkın oturuyorum
âh, arşın duvarlarının ardına kadar
karanlıktan başka bir şey görmüyorum

ey tanrı, ey ölüme bulanmış gizemli kahkaha
sana yabancıdır benim acılarım, feryatlarım
ben sana kâfir, sana münkir, sana âsi
sana inat bu şeytan benim tanrım

Tahran, 16 Eylül 1957 (25 Şehriver 1336)

tanrı'nın isyanı

Tanrı olsaydım eğer seslenirdim meleklere bir gece
güneş sikkesini karanlığın potasına atsınlar diye
seslenirdim dünya bahçesinin hizmetkârlarına öfkeyle
ayın sarı yaprağını gecelerin dalından koparsınlar diye

gece yarısı yüce huzurumun perdelerinde
öfkeyle coşmuş pençelerim altüst ederdi cihanı
binlerce yıllık suskunluğun ardından yorgun ellerim
denizlerin açık ağzına dökerdi dağları

çözerdim prangaları binlerce ateşli yıldızın ayaklarından
yayardım ateşin kanını ormanların sönük damarlarına
yırtardım duman perdelerini ki rüzgârın coşkusuyla
mestane dans etsin ateşin kızı ormanların kucağında

gece rüzgârının efsunlu neyine üflerdim
susamış yılanlar gibi yataklarından kalksınlar
bir ömür ıslak bir göğsün üzerinde akmaktan yorgun
ırmaklar
geceleyin gökyüzünün karanlık çukuruna aksınlar

rüzgârlara usulca derdim ki ateşli nehirlere
güllerin kokusuyla mest olmuş kayıkları salsınlar
açardım mezarları ki avâre binlerce ruh
bedenlerinin kalesine yeniden saklansınlar

Tanrı olsaydım eğer seslenirdim meleklere bir gece
Kevser suyunu cehennemin kazanında kaynatsınlar
ellerinde yanan meşalelerle o muhafazakâr sürüsünü
cennetin yemyeşil çayırlarından dışarı atsınlar

gece yarısı, zâhitlikten yorgun, iblisin yatağında
yeni bir yanlışın yamacında sığınak arardım
tanrılığın altın tacı karşılığında
karanlık ve ıstıraplı bir kucağı yeğ tutardım

Roma, 2 Eylül 1956

senin için bir şiir

Oğlum Kâmyar'a, gelecek günlerin ümidiyle...

bu şiiri sana söylüyorum
yazın kurak bir günbatımında
çıkılan bu uğursuz yolun ortalarında
bu sonsuz kederin köhne mezarında

bu son ninnidir
ayak ucunda beşiğinin
bu feryadımın acı sesi
yankılansın göğünde gençliğinin

bırak derbeder gölgemi
gölgenden uzaklaşsın, ayrılsın
bir gün kavuşursak eğer
aramızda Tanrı'dan başkası olmasın

yaslamışım kapkara bir kapıya
acıyla kırışmış alnımı
kapıyı açmak ümidiyle sürtüyorum
incecik üşüyen parmaklarımı

gülerek boş kinayelerle
ayıpladığınız kişi bendim
varlığımın sesi olayım dedim
ama ne yazık, ne acı ki "kadın" idim

günahsız gözlerin kaydığında
başlangıcı olmayan bu karışık kitaba
zamanın köklenmiş isyanının yeşerdiğini
göreceksin kalbindeki her avazda

burada hep sönüktür yıldızlar
burada hep ağlıyor melekler
burada sümbül tomurcukları
çöl dikenlerinden daha değersizler

burada oturmuş her yolun başına
yalanın, namusun, riyakârlığın şeytanı
karanlık gökyüzünde görmüyorum
uyanıklığın parlak sabahından bir ışığı

bırak gözlerim dolup taşsın
çiy taneleriyle yeniden
geçtim kendimden kaldırınca perdeyi
hazreti Meryemlerin temiz yüzünden

iyi anılmanın kıyısından kopmuşum
içimde yıldız tufanı
öfke kıvılcımlarımın uçuştuğu yer
yazık ki zindanın karanlık havası

yaslamışım kapkara bir kapıya
acıyla kırışmış alnımı
kapıyı açmak ümidiyle sürtüyorum
incecik üşüyen parmaklarımı

bu gösterişçi sofu güruhuyla
biliyorum, baş etmek kolay değildir
bizim şehrimiz, tatlı küçüğüm
nicedir şeytanın evidir

gün gelir, gözlerin hasretle
kayarsa bu hüzün dolu teraneye
ararsın beni sözlerimin içinde
o benim annemdi, dersin kendine

Tahran, 29 Temmuz 1957 (7 Mordâd 1336)

anlamsız

kederli yuvalarındaki gözlerin
soğuk ve suskun
uyumuşlardı
senden önce söylenmemişleri
bakışların diliyle söylemişlerdi

benden ve bende gizli kalmış her şeyden
korkuyordun
kaçıyordun
hatırlıyorum, bir gün bu yolda
sabırsızca
beni peşinden sürüklüyordun
sürüklüyordun

son defa
son defa
görüşmenin son acı veren anında
baştan başa anlamsız gördüm dünyayı
rüzgâr uğuldadı
ve ben
sonbahar yapraklarının
hışırtılarını dinledim

yine çağırdın
yine uzaklaştırdın
yine fildişinden bir tahta oturttun beni
yine dalgaların arzusuna kaptırdın beni

kederli, uğursuz bir ipek içinde
yaşadıysan da kalbimde yıllarca
âh, hiç bilemedim aşktan
neydin sen
kimdin sen

Tahran, 4 Ekim 1957 (12 Mihr 1336)

geç

yorgun günün gözünden süzüldü
uykunun koyu ve belirsiz bir rüyası
şimdi yeniden bu yoldan
yalnızca eve doğru koşmalı

siyah gölgen işte böyle
kaldıkça yanı başında
orada bir gözün
seni bekleyeceğini aslâ sanma

evin mezar gibi oturmuş
bir bulutun üzerine ağaç tozlarından
dün gibi bir taç koymuş başına
yağmurun gümüş tellerinden

karanlık ve sessiz köşelerden
açılınca yüzüne bir kapı
sessiz ve gizemli binlerce selam
açarlar sana doğru yorgun kanatlarını

atıyor sanki karanlığın kalbi
o kederli küçük odada
gece kara bir yılan gibi süzülüp gitti
renkli, narin perdeler ardında

duvarın bağrındaki saat
vurmalardan, sesten yoksun
sessiz ve sakin varlığıyla
kendisi de bir parçası boşluğun

eski çerçevelerde, resimler
bu fani, gülünç yüzler
solmuşlar geçen zamanla
belki bir zamanlar yaşamışlar

kocaman bir göz gibi ayna
izliyor telaşı bir kenara oturmuş
bakışlarının camı üzerine
gecenin âsi ruhunu oturtmuş

sen, yaşlı bir kuş gibi yorgun
yatağın sıcaklığına yöneliyorsun
titreyen, kapalı gözkapaklarınla
defterin göğsüne başını yaslıyorsun

geçmişte ölenlerin ruhları
ağlıyorlar sanki yanı başında
onlar da bu yatakta uyumuşlardı
senden önce, geçmiş zamanda

onların binlerce sessiz kıpırtısı
onların binlerce güçsüz iniltisi
kaynayan kabarcıklar gibi
bataklığın buruşmuş yüzündeki

dolmuş yaşlı çam ağacı
uğursuz sesleriyle kargaların
dans ediyor açık pencerelerde
ipeksi kokusu yağmurların

derdinle mücadele edersen
yazık olacağını düşünüyorsun
yeni bir şiir yazmak için
o elem çiçeğini kokluyorsun

Münih, 10 Haziran 1957

ses

orada, dağın tepesinde
koşmaktan yorgun ayaklarım
diyorum ki kendime, şu diğer tepede
işitecek sesimi Tanrıın

kara bulutlara doğru kanat çırptı
umutla parıldayan bakışlarım
gönülden haykırdım ey Tanrım
ben onu seviyorum, seviyorum

sesin karanlığın derinliklerine gitti
bozdu uğursuz uykularını yıldızların
toz toprak içinde ve güçsüzce çaldı
altından kapısını gökyüzü kasrının

binlerce küçük elleriyle melekler
o ağır ve sağlam sürgüyü çektiler
sabırsız sesimin tufanından
titreyerek bir buluta süründüler

sütunlar yılan gibi kıvrım kıvrım
ağaçlar yeşil siste yüzüyor
sesim bedenini yolun tozuyla
kevser havuzunun içinde yıkıyor

rüyalarla dolu bir uykudaydı Tanrı
bakışları gizli gözkapaklarının ardında
sesim gidip dertli dertli inledi
yatak odasının perdeleri arasında

fakat o gümüş gözkapakları
ne yazık ki seher vaktine dek kapalıydı
sahildeki balıkların sağır kulakları gibi
gözlerinin üzerine oturmuşlardı

yüzlerce kez umutsuzca yükseldi o ses
ki başkaldırsın, ona saldırsın
öfke dolu pençesiyle istiyordu o ses
uykusunun ipek örgüsünü parçalasın

baş ağrısıyla haykırıyordu o ses
ne zaman bozulur bu altın rengi rüya
ben burada muhtaçken bir lokma sevgiye
sen orada tanrılık tahtında dalmışsın uykuya

meğer ne kadar da yükselebilirmiş
dert ve tasa dolu o ses
geri döndüğünde bir sabah
diğer seslerden cılızdı bendeki o ses

fakat burada göklerine doğru
hâlâ umut dolu gözlerimle bakıyorum
ey Tanrım tanıyorsun bu sesi sen
ben onu seviyorum, seviyorum

billur düş

Hafifçe yaslandık birbirimizin kollarına
ruhumuzdaki tazelik aşkın mehtabındandı
başlarımız meyve ve yaprakla dolu ağır bir dal gibi
suskun, aşk mihrabının huzurundaydı

beyaz bir bulut dalgası gibi senin yanında
takıyorum saçlarıma beyaz sümbülteber
damlıyor durmadan nazik kirpiklerimden
ellerinin yaprakları üzerine o beyaz çiyler

sanki yanımızda Tanrı'nın melekleri
küçücük elleriyle arp çalıyorlar
öd ağacının kokusu, üzerlik çığlığı ve duman bulutunda
mihrabı kendi saflıklarıyla boyuyorlar

mumların ışığında yüksek alnın
sakin ve itaatkâr, parlak bir deniz gibi
gümüş kenarlarıyla siluetin oturmuştu
göz kapaklarının altında, aydınlık bir düş sanki

ben şiirler söyleyen sesine susamışım
kulaklarımda o gönül okşayan sesin güzel kelâmı
kendinden geçerek dinleyen çocuklar gibi
gizemlerle dolu eski masalları

açtığında gözlerini gökyüzünde
rengârenk gökkuşağının billur kanatları
mihrabın aydınlık kalbi çarpıyordu göğsümde
ben yanıyordum o duraksama ânının ateşinde

evet, dedim sessizce sabah meltemi gibi
titrek ve kararsız estim sana
ama sen hiçtin ve gördüm ki hâlâ
gönlümde yok hiçbir şey sana arzudan başka

Münih, 9 Haziran 1957

karanlık

ne diye kaçıyorsun benden?
ne acelesi var yola koyulmanın?
böyle bir karanlık gecede
sen nereye sığınacaksın?

o fildişi odanın mermer basamakları
çok uzak bize ne yazık ki
ânı yakalamaya bak
kördür yarının gözleri

uzaktan her ne görünüyorsa
ışık değil o sondaki
orada parlayan nokta
çöl kurtlarının gözüdür belki

şarap beklemekte kadehi
ne zamana kadar baş koymak seccadeye?
o burada gizlice
parlıyor şarabın içinde

sarılırsak birbirimize
biz iki yalnız avâre, benzeriz dalgalara
ulaşırız aradığın sığınağa
o büyülü ânın doruklarında

Tahran, 30 Ekim 1957 (8 Âbân 1336)

düğüm

Yarın gelmeyecek olsa
sonsuza kadar senin yanında kalırdım
aşk şarkımı sonsuza kadar
aşkının güneşinde mırıldanırdım

odanın pencerelerinin ardında
o gece kapkara, soğuk bir göz vardı
gözlerinin dehlizinden karanlıkta
sanki ruhunun derinliklerine inen bir yol vardı

kaymıştı aynanın buğusunda
resmimiz, âhenksiz ve kırık
buğday saplarının rengindeydi saçların
benim saçlarım, zifiri siyah ve kıvırcık

göğsümün içinde bir sır yanıyordu
içimden seninle konuşmak geliyordu
ama sesim düğümlenmiş, kısılmıştı
gölgede hiçbir ot yeşermiyordu

uçtu oradan yorgun bakışlarım
perişan bedenimin etrafında döndü
altın renkli bir çerçevenin kenarında
İsâ'nın gözleri kederime güldü

odanın darmadağınık hâlini gördüm
ayaklarımın dibine düşmüş kitabın
saçlarıma taktığım firketeler orada
düşmüş üzerine yatağının

balıkların billur evinden
artık su sesi gelmiyor
yaşlı kedin ne düşünüyor da
gözüne hiç uyku girmiyor

baygın gözlerim bir kez daha
dilsiz ve yorgun sana baktı
konuşmak istiyordum seninle
ama yüzüne karşı sessiz kaldı

o zaman yıldızların beyaz gözyaşları
ışıldadılar gecenin kirpiklerinde
baktım ki ellerin bir bulut gibi
uzandılar şaşkın yüzüme

gördüm ki nefeslerinin sıcak kanadı
sürtünüyordu üşümüş boynuma
sanki yolunu kaybetmiş bir meltem esiyordu
hüznümün yabanî otları arasında

serpiyordu gönlüme bir el
sükûtun kurşununu, suskunluğun tohumunu
ben bu zorlu keşmekeşten yorgun
gittim unutulmuşluğun şehrine doğru

çok çektim yarınların kahrını
yolculuk, dedim, acı bir masaldı
hayatıma ansızın yayılıveren
o mis kokulu altın zamanlardı

o gece içtim dudaklarından
doğanın coşkulu şarkısını
o gece saçtın aşkımın arzusuna
öpüşmelerimizin sonsuzluk damlasını

Münih, 12 Temmuz 1957

geri dönüş

sonunda bitti caddenin çizgileri
tozlu bir yoldan geldim
bakışlarım benden önde gidiyordu
sıcacık bir selamlama vardı dudaklarımda benim

öğle sıcağında kaynayan şehir
sokaklar güneşin sıcağıyla yanıyordu
ayaklarım taş döşemelerde
ilerliyordu sessizce, çok titriyordu

başka bir renkteydi evler
toz toprak içinde, karanlık ve kasvetli
başörtülerinin içinde yüzler
ayakları zincirlenmiş ruhlar gibiydi

dereler kurumuş, kör bir göz gibi
ne su var ne de izi
şarkı söyleyen bir adam geçti yoldan
kulaklarıma doldu onun teranesi

eski caminin bilindik kubbeleri
çatlamış kâselere benziyordu
müminin biri minarenin tepesinde
hazin bir sesle ezan okuyordu

köpeklerin peşinden koşturuyordu
ellerinde taşla çıplak ayaklı çocuklar
bir kadın güldü başörtüsünün ardından
birdenbire kapattı kapıyı rüzgâr

taşlıkların karanlık ağzından
nemli bir mezar kokusu geliyordu
kör bir adam gidiyordu bastonunu vurarak
uzaktan bir tanıdık geliyordu

bir kapı açıldı orada sessizce
bir el beni kendisine çağırdı
bir damla gözyaşı aktı bulutun gözünden
bir el beni kendinden uzaklaştırdı

duvarda yaşlı bir sarmaşık
titrek bir çeşme gibi dalgalanıyordu
gür yapraklarının üzerinde
yaşlılığın yeşili ve zamanın tozu

arayan bakışlarım
nerede onun bulunduğu yer, diye sordu
ancak gördüm ki benim küçük odam
onun çocukluk sesinden yoksundu

tozlu aynanın ortasında
onun bedeni bitiverdi bir gül gibi
kadifeden gözleri dalgalandı
âh, hayâllerinde görüyordu beni

yaslandım duvarın göğsüne
"sen misin Kâmi?" dedim sessizce
ancak baktım ki o acı geçmişten
adından başka bir şey kalmamıştı geriye

sonunda bitti caddenin çizgileri
tozlu bir yoldan geldim
susayan için yol yoktu çeşmeye
yazık ki arzularımın mezarıydı şehrim

Tahran, 16 Eylül 1957 (25 Şehriver 1336)

uzak bir yoldan

gözüm senin yolunda, senin elinde
artık ne bir haber senden ne varlığının izi
ne yoldaki ay ışığının ümidi
ne kalpteki gizli sırların gölgesi

tutuştu çöller ama görmedi
nemli öpücüklerini bahar yağmurlarının
karanlığın eteğinde kaybolmuş bir cadde
uzağında süvarilerin ayak vuruşlarının

kollarında kendinden geçmişlerden başka
bağlanmazsın kimseye sen
ama açınca kollarını halka gibi
iyi bilirim, unutmuş olursun sen

kim o bakışlarının ışıltısıyla seni
yakıp yol ayrımına savuran
ya da o büyülü, sessiz halvette
günah lambasını eliyle yakan

bana gönül vermediğinden ateş gibi
vücudunu susuzluktan yakmıştım
ben Zühre'nin masalsı okulunda
büyücülüğün usulünü öğrenmiştim

sana açtım kucağımı sahiller gibi
kalbimde sevgilin olma isteği
âh, baştan bilemedim hiç
bir gün sana azap vereceğimi

bundan sonra hiç istemiyorum
ne selam, ne haber, ne de bir iz senden
kendi yoluma gidip, sana yol açıyorum
çünkü artık o değilsin sen, o değilsin sen

Münih, 8 Ocak 1957

yolcu

davetsiz bir misafir
her kapıdan kovulmuş, çok çaresiz
gece yarısı geldi yoldan, yorgun, toz toprak içinde
koydu başını renkli minderlerin üzerine
ki ben yıllar önce
sabahlara kadar, yumuşacık ipek ipliklerle işlerdim
onları
hayâllerimdeki binlerce rüyamsı nakşı
usulca düştüğünde ağır ve yanan göz kapaklarım
yeşil otlar biterdi tatlı rüyalarımın gölünde

gökyüzünün ovasından ışık tozları havalanıyordu sanki
güneş çiçekleri asılırdı mis kokan saçlarıma
ılık rüzgârın elleri
bir yüzüğü usulca kaydırırdı gümüş parmağıma

şimdi o davetsiz misafir
her kapıdan kovulmuş, çok çaresiz
yumuyor sıcak, uykulu gözlerini
âh, başa çıkmam gerek küçümseyici zehrinin acısıyla
soruyordu şarap kadehlerinin sarhoşu:
tatlı dudaklarının meyhanesinde şarap kaldı mı hiç
ya da
bu güzel kokulu, sakin kulübede
yorgun bir yolcu için
uyuyacak yer var mı?

Roma, 23 Ağustos 1956

delilik

yolunu kaybetmiş kalbim
ne yapacak gelen baharla
ne yapacak renge bürünen arzuları
bedenimin siyah ve kuru dallarında

yolunu kaybetmiş kalbim
ne yapacak getiren esintiyi
yabanî güvercinlerin aşk kokusunu
avâre ıtırların nefesini

dudaklarım şiirlerden yanıyor
gönlüm aşkla yanıyor
tenim heyecandan parçalanıyor
bedenim gençlikle yanıyor

kendi içimde dalgalanıyorum durmadan
gidiyorum, gidiyorum uzak yerlere
güneşin yaktığı çalılar
oturmuşlar yolumun üzerinde

açan goncaların utancıyla doluyum
kim benim sevgilim ey aydınlık bahar
bu baharda öpmezse beni şayet
değildir benim sevgilim ey aydınlık bahar

çiy dolmuş yorgun ova
böyle kendine kimi çağırıyor?
ey çimenler, susun bir an, susun
benim sevgilim onun kim olduğunu biliyor

gökyüzü kaçıyor kendinden
artık cihana sığmıyor
âh, sanki tüm bu mavilik
göğün gönlüne sığmıyor

o baharda unutacak
kışın soğuğunu ve karanlığını
tekrar koyacak saçlarıma
nane çiçeklerinin yanan tacını

ey bahar, ey büyücü bahar
ben tepeden tırnağa onun hayâli oldum
kendimden geçip sana deli oldum
şiir oldum, çığlık oldum, arzu oldum

ateşli bir yılan gibi sürünüyorum
üzerinde soğuk, taze, nemli otların
âh, bụ coşkuyla, bu isyanla
yolunu kaybetmiş kalbim, ne yapsın?

Tahran, Şubat 1958 (Esfend 1336)

sonraları

benim de ölümüm gelip çatacak bir gün
ışık dalgalarıyla parlayan bir baharda
uzak ve puslu bir kışta
yahut feryat figanın olmadığı bir sonbaharda

benim de ölümüm gelip çatacak bir gün
bu acı, tatlı günlerin birinde
diğer günler gibi anlamsız bir günde
geçmişin ve bugünün gölgesinde

karanlık dehlizler gibi gözlerim
soğuk mermerler gibi yanaklarım
ansızın bir uyku alıp götürecek beni
acının çığlığından kurtulacağım

yavaşça kayardı ellerim defterime
şiirin büyüsünden azâde
hatırlarım bir zamanlar
alevlenirdi şiirin kanı ellerimde

toprak her an çağırmakta beni kendine
yoldan gelip yetişirler gömülmeme
âh, belki âşıklarım gece yarısı
çiçek bırakırlar hüzünlü kabrime

benden sonra bir kenara çekilir ansızın
karanlık perdeleri dünyamın
yabancı gözler gezinir
üzerinde defterimin, kâğıtlarımın

ufacık odama ayak basar bir yabancı
benden sonra, anarak beni
durur aynanın önünde
bir saç teli, bir tarak, bir el izi

kendimden kurtuluyorum, geride bırakıyorum
arta kalan her şey yok oluyor
bir teknenin yelkeni gibi ruhum
uzak ufuklarda görünmez oluyor

birbiri ardına aceleyle geçer
günler, haftalar, aylar
gözlerin bir mektup beklentisiyle
yollara bakarak dalar

lâkin benim soğuk bedenimi artık
ele geçirdi toprak, bastı bağrına
sensiz, kalp atışlarından uzakta
kalbim çürüyor orada, toprağın altında

daha sonraları yağmur ve rüzgâr
silecek adımı yavaşça taşın yüzünden
mezarım isimsiz kalacak yol kenarında
kurtulup ar, namus söylentilerinden

Münih, Kış 1957

hayat

âh, ey hayat, şimdiye kadar
tüm anlamsızlığına rağmen
ne bağlarımı koparmayı düşünüyorum
ne de kaçmak istiyorum senden

topraktan cismimin tüm zerreleri
senden, ey sıcak şiir, yanmakta
pırıl pırıl göklere benziyor
tamamen dolu günün şarabıyla

yabangülleri binlerce filiziyle
söylüyorlar senin şarkını
bahçeye esen her rüzgârla
ulaştırıyorlar ona selamını

uykulardaki o rüyalarda değil
aradım seni ben sende
indim ellerinin derinliklerine
doldum, doldum güzelliklerle

doldum karamsar şarkılarla
doldum neşeli şarkılarla
arzunun binlerce kıvılcımıyla
ümidin binlerce kıvılcımıyla

yazık oldu o günlere
sana öfkeyle düşman gibi baktım
boş sandım tılsımını
heder ettim seni, senden uzak kaldım

bilmezdim yerinde kalmış olduğunu
ve ben akıp giden sular gibi gidiyorum
yok oluşun uğursuz tozunda kaybolmuş
ölümün karanlık yolunu kat ediyorum

âh, ey hayat bir aynayım ben
gözlerim senin bakışlarınla dolu
şayet ölüm baksaydı bana
aynamın yüzü siyah olurdu

âşığım, seher yıldızına âşık
başıboş dolaşan bulutlara âşık
yağmurlu günlere âşık
senin adının geçtiği her şeye âşık

susamış bedenimle emiyorum
senle olduğumuz anların alev alev kanını
seni işte böyle arzuluyorum

Tahran, Bahar 1958 (1337)

güzelliğin şarkısı

omuzların senin
sert ve gururlu kayalar gibi
o yokuşta saçlarımın dalgası
gösteriş peşinde nurdan çağlayanlar gibi

omuzların senin
büyük bir kalenin duvarları gibi
üzerindeki saçlarımın dansı
rüzgârın elindeki söğüt dallarının dansı gibi

omuzların senin
demirden kale
kanın ve yaşamın görkemli cilvesi
bakır bir buhûrdan renginde

arzu mabedinin sessizliğinde
uyumuşum sabırsızca bedeninin yanında
yılanların yangılı ısırışları gibi
öpücüklerimin yerleri omuzlarında

omuzların senin
görkemli, yakıcı güneşin curcunasında
ışıldıyordu dağların zirveleri gibi
sıcak ve parlak ter damlalarının altında

omuzların senin
yalvaran gözlerimin kıblegâhı
omuzların senin
ibadetimin mühür taşı

Yeniden Doğuş

Tevellud-i Dîger

(1964)

o günler

o günler geçti
o güzel günler
o dopdolu, esenlik dolu günler
o pul pul gökler
o kiraz dolu dallar
yeşil sarmaşıkların sarıp sarmaladığı
    birbirine yaslanmış o evler
haylaz uçurtmaların havalandığı o çatılar
akasya kokusuyla sarhoş o sokaklar

o günler geçti
o günler, gözkapaklarımın arasından

şarkılarım, hava baloncukları gibi coşar, kaynardı
her nereye kaysa gözlerim
    taze sütü içer gibi içerdi onları
sanki gözbebeklerimde
her sabah ihtiyar güneşle birlikte
yabancı kırları aramaya giden
geceleri karanlığın ormanına dalan
mutluluğun yerinde duramayan tavşanı vardı

o günler geçti
o sessiz, karlı günler

sıcak odada, pencerenin arkasından
seyre dalardım hep dışarıyı
tüy gibi yumuşak
    bembeyaz kar tanelerim
        yağardı usul usul
eski, tahta merdivenin üzerine
gevşek çamaşır iplerinin üzerine
ihtiyar çamların saçları üzerine
ve ben yarını düşünürdüm, âh

yarın
    kaygan, beyaz bir boşluktu

büyükannemin çarşafının hışırtısıyla
ve onun kapı pervazında beliren muğlak gölgesiyle
    -ki ansızın ışığın soğuk hissiyatına bırakırdı
        kendini-
ve pencerenin renkli camlarında
güvercinlerin baş döndüren uçuşmalarıyla başlardı
yarın...

uyku verirdi ocağın sıcağı
aceleyle ve korkusuzca, annemin bakışlarından uzakta
hatalarımı silerdim eski ödevlerimden
kar dindiğinde
donmuş bahçede dolanırdım
kurumuş yaseminlerin saksılarının dibine
ölmüş serçelerimi gömerdim

o günler geçti
o coşkun, şaşkınlık veren günler
o uykuyla uyanıklık arasındaki günler
her gölgenin bir gizem taşıdığı o günler
ağzı kapalı her kutu bir hazine saklardı
sandık odasının her köşesi
    öğle sessizliğinde
        sanki başka bir dünya olurdu

herkes karanlıktan korkmazdı
gözlerimde yiğitlik vardı

o günler geçti
o bayram günleri
o güneş ve çiçek bekleyişleri
o buram buram koku
kır nergislerinin utangaç ve suskun toplantılarında
    kışın son sabahında
        şehri ziyaret ederdi
seyyar satıcıların sesleri
yeşil lekelerle uzayıp giden caddede
pazarın baş döndüren kokuları içinde yüzerdi
balık ve kahvenin keskin kokusu içinde pazar
ayaklar altında genişlerdi
    uzardı
        yolun her anına karışırdı
ve dönüp dururdu oyuncak bebeklerin gözleri ardında

anneydi pazar
akışkan renklerin oylumlarına aceleyle
    hediye paketleriyle
        dolu filelerle gidip gelirdi
yağmurdu pazar
yağardı
    yağardı
        yağardı

o günler geçti
o şaşkınlık günleri bedenin sırlarındaki
o sakınma dolu tanışma günleri
    mavi damarların güzelliğiyle
duvarın ardından uzanırdı bir el
    elinde çiçek olan bir diğer ele
ve küçük mürekkep lekeleri
    bu perişan, ıstıraplı, korkak elin üzerinde
ve aşk
    utangaç bir selamla kendini anlatırdı

biz, öğlenlerin sisli sıcağında
    tozlu sokaklarda aşkımızı haykırırdık
biz, kıskanç çiçeklerin yalın dilinden anlardık
biz, kalplerimizi masum sevgilerin bağına götürürdük
ve ağaçlara ödünç verirdik
ve dolaşırdı ellerimizde top öpücük haberleriyle
ve aşktı taş döşeli avlunun karanlığındaki o belirsiz his
ansızın
    kucaklardı bizi
ve kendine çekerdi bizi
alev alev yanan nefeslerin
    kalp çarpıntılarının
        kaçamak gülüşlerin kalabalığında

o günler geçti
o günler güneşte solan otlar gibi
    güneşin altında soldu
ve akasyaların kokusuyla sarhoş o sokaklar
    kayboldu
dönüşü olmayan yolların keşmekeşinde
yanaklarını sardunya çiçekleriyle boyayan o kız
âh...
şimdi yalnız bir kadın
şimdi yalnız bir kadın

geçici

daha ne kadar gitmek gerek
bir diyardan başka bir diyara?
yapamam, arayamam sürekli
aşkı ve bir başka sevgiliyi

biz keşke o iki kırlangıç olsaydık
bir bahardan bir başka bahara
ömrümüz boyunca uçan

âh, şimdi geç artık
üzerime çökmüş sanki
ağır, kara bir bulut

öpüşlerinle buluştuğumda
dudaklarımın üzerinde
geçici bir ıtır can veriyor sanırdım

öylesine bulanmış ki gamlı aşkım
bitip tükenme korkusuyla
tüm yaşamım titriyor sana baktığımda

bir pencereden
hazan sarısı yapraklarla dolu biricik ağacıma bakar gibi

akan suyun üzerindeki
karışık bir tasvire bakar gibi

gece ve gündüz
gece ve gündüz
gece ve gündüz

bırak
unutayım

nesin sen bir andan
gözlerimi bilinç vadisine açan
bir andan başka?

bırak
unutayım

güneş batıyor

bak
gözlerimin derinliklerindeki gam
nasıl da eriyor damla damla
nasıl esir düşüyor güneşin eline
itaatsiz, siyah gölgem

bak
tüm varlığım yok oluyor
kendine çekiyor beni bir kıvılcım
doruklara sürüklüyor beni
beni tuzağa çekiyor

bak
gökyüzüm baştan başa
parlak yıldızlarla doluyor

sen uzaklardan
çok uzaklardan geldin
ıtırlar
    nurlar diyarından
oturtmuşsun beni bir kayığa
fildişlerinden
    bulutlardan
        billurlardan
götür beni ey sevgili ümidim
beni şiirler ve coşkular şehrine götür

yıldızlarla dolu bir yola sürüklüyorsun beni
yıldızlardan daha yükseğe oturtuyorsun
bak
ben yıldızdan yandım
yıldızların ateşiyle dolup taştım
saf, kırmızı balıklar gibi
yıldız topluyorum gecenin havuzlarından

bundan önce dünyamız ne kadar da uzaktı
gökyüzünün bu siyah odalarına
şimdi kulağıma geliyor yine sesin
    meleklerin karlı kanatlarının sesi
bak
nereye ulaştım ben
samanyoluna
    ebediyete
        sonsuzluğa

şimdi doruklara geldim
beni şarabın dalgalarıyla yıka
beni ipeksi öpüşünle sarmala
bitmek bilmeyen gecelerde iste beni
beni artık bırakma
beni bu yıldızlardan ayırma

bak
yolumuzun üzerinde gecenin mumu
nasıl da eriyor damla damla
siyah bir sürahi gözlerim
senin sıcak ninnilerinle
ağzına kadar uyku şarabı doluyor
şiirimin beşiğinin içine bak

sen doğuyorsun
güneş batıyor

toprağın üzerinde

hiç istemedim
gökyüzünün serabında bir yıldız olmayı
ya da
seçilmiş bir ruh gibi
meleklerin suskun arkadaşlığını

hiç ayrılmadım yeryüzünden
hiç tanışmadım yıldızlarla
duruyorum toprağın üzerinde
bitki sapına benzeyen bedenimle
emiyorum yaşamak için
rüzgârı
    güneşi
        suyu

arzularla yüklü
dertlerle yüklü
duruyorum toprağın üzerinde
övsün diye beni yıldızlar
okşasın diye beni rüzgârlar

pencereden bakıyorum
bir şarkının yankısından başka bir şey değilim
ölümsüz değilim

bir şarkının yankısından başka bir şey arıyor değilim
gamın katıksız sükûtundan
daha saf olan zevkin iniltisinde
bir yuva arıyor değilim
zambak bedenimin üzerine düşen
çiy düşmüş bir bedende

hayat evimin duvarına
aşkın kara yazısıyla
hatıraları yazmışlar
geçip giden insanlar:
ok saplanmış bir kalp
devrilmiş bir mum
solgun, sessiz noktalar
deliliğin karmaşık harfleri üzerindeki

dudağıma değen her dudak
bir yıldızı dölledi
hatıralar nehri üzerinde oturan gecemde
niçin yıldız arzulayayım?

bu benim şarkım
beğenilen, takdir edilen
bundan önce yoktu
bundan önce ...

yolculuk şiiri

gece boyu içimden bir ses şöyle dedi:
"onu gördüğün için bu yaman perişanlık
sabah vakti parlak yıldızlarla gider o,
gider, yakala onu"

senin kokunla geçmişim dünyadan
sahtekâr yarınlardan habersiz
nazik kirpiklerimin üzerine dökülürdü
    altın tozuna benzeyen bakışların
bedenim ellerinin dokunuşuyla kor
saçların nefesinle dağılmış
aşktan çiçeklenir söylerdim:
"bir sevgiliye gönül verenler
düşünmesinler bile onu üzmeyi
gitsin, gözlerim üzerinde
gitsin, aşkımın himayesinde"

âh, yoksun şimdi ve günbatımı
    bırakıyor gölgesini yolun üzerine
kederin karanlık tanrısı usul usul
    bakışımın tapınağına ayak basıyor
yazıyor bütün duvarlara
    âyetlerin tamamını siyah siyah

rüzgâr bizi sürükleyecek

küçük gecemde benim, ne yazık ki
rüzgârın ağaçların yapraklarıyla bir miadı var
küçük gecemde benim bir yok oluşun ıstırabı var

kulak ver
karanlığın esintisini duyuyor musun?
ben garipçe bu saadete bakıyorum
ümitsizliğime alışkınım

kulak ver
karanlığın esintisini duyuyor musun?

gecede şimdi bir şey geçiyor
ay kızıl ve bulanık
her an düşme korkusu yaşadıkları bu çatıda
bulutlar yas tutan kalabalıklar gibi
sanki yağacakları anı bekliyorlar

bir an
ve ondan sonra, hiç
pencerenin ardında titremekte gece
ve yeryüzü geri kalmakta dönüşünden
bu pencerenin ardında bir bilinmeyen
bizi beklemekte

ey baştan aşağı yeşil olan
yakıcı bir hatıra olan ellerini
âşık ellerime bırak
ve varlığının sımsıcak hissi olan dudaklarını
âşık dudaklarımın okşayışına bırak

rüzgâr bizi sürükleyecek
rüzgâr bizi sürükleyecek

gazel

"Bir gece kalbimin masalını dinliyorsun
Ertesi gece beni bir masal gibi unutuyorsun"

H. E. Saye

taşlar gibi kulak veriyorsun sesime
bir taşsın ve duymamış gibi unutuyorsun

ilkbahar sağanağı gibisin ve pencerenin uykusunu
vesvese darbeleriyle bölüyorsun

okşayışların yeşil dalı olan ellerimi
ölü yaprakların kucağına bırakıyorsun

şarabın ruhundan daha da sapkınsın
gözlerinden alev saçıyor ve şaşkına çeviriyorsun

ey kanımın bataklığındaki altın balık
sarhoşluğun hoş olsun zira beni içiyorsun

günbatımının menekşe rengi vadisisin
gündüzü bağrına basıp söndürüyorsun

ışığın gölgelerde kalıyor, rengi soluyor
onu neden gölge ile karartıyorsun

yazın yeşil sularında

bir yapraktan daha yalnız
terk edilmiş mutlulukların ağırlığıyla
yazın yeşil sularında
usulca sürükleniyorum
ölüm ülkesine kadar
    sonbahar hüznünün kıyısına kadar
        kendimi bir gölgede bıraktım
aşkın itibarsız gölgesinde
    mutluluğun kaçan gölgesinde
        geçiciliklerin gölgesinde

şaşkın rüzgârların estiği geceler
kederli ve dar gökyüzünde
kanlı bir sisin kıvrıldığı geceler
mavi damarların sokaklarında
yalnız olduğumuz geceler
ruhumuzun titremesiyle, yalnız –
    – nabız atışlarında coşuyordu
varlık hissi
hasta varlığın

"bir sır gizli vadilerin bekleyişinde"
bunu dağların zirvelerine
korkunç kayaların üzerine kazıdılar
düştükleri yolda onlar
bir gece dağların sessizliğini
acı bir yakarışla bozdular

"dolu ellerin ıstırabında
boş ellerin huzuru bulunmaz
viranelerin sessizliği güzeldir"
bunu sularda söylüyordu bir kadın
yazın yeşil sularında
sanki viranelerde yaşıyordu

biz birbirimize nefeslerimizle bulaştırıyoruz
    mutluluğun takvasını
biz rüzgâr sesinden korkuyoruz
biz şüphe gölgelerinin etkisiyle
    öpüşlerimizin bahçelerinde soluyoruz
biz ışık kasrına misafir olduğumuzda
    yıkıntının dehşetiyle titriyoruz

şimdi buradasın
sabahın sokaklarına
akasyaların kokusu gibi yayılmış
göğsümde ağırlığınla
ellerimde ateşinle
saçlarımda kendinden geçmiş
yanmış
baygın
şimdi buradasın

geniş, karanlık ve yoğun bir şey
günün uzaklardan gelen sesleri gibi karışık bir şey
perişan gözbebeklerimde
dönüyordu
yayılıyordu
belki beni pınardan alıyorlar
belki beni daldan topluyorlar
belki beni bir kapı gibi gelecek anlara kapıyorlar
belki...
artık görmüyorum

biz beyhude yerlerde yeşerdik
biz beyhude yerlere yağdık
biz "hiç"i yollarda gördük
kanatlı, sarı bir atın üzerinde
bir padişah gibi yol alıyordu

yazık ki mutlu ve huzurluyuz
yazık ki kederli ve suskunuz
mutluyuz çünkü seviyoruz
kederliyiz çünkü
bedduadır aşk

karanlığın ortasında

karanlığın ortasında
sana seslendim
sessizlik
ve perdeleri havalandıran rüzgâr vardı
hüzünlü gökyüzünde
bir yıldız yanıyordu
bir yıldız kayıyordu
bir yıldız ölüyordu

sana seslendim
sana seslendim
tüm varlığım
bir bardak süt gibi
ellerimin arasındaydı
ayın mavi bakışı
camlara vuruyordu

hüzünlü bir ezgi
duman gibi yükseliyordu
cırcırböceklerinin şehrinden
duman gibi kayıyordu
pencerelerin üzerinden

tüm gece orada
göğsümün ortasında
ümitsizlikten biri
nefes nefese soluyordu
biri ayağa kalkıyordu
biri seni istiyordu
onun soğuk ellerini
tekrar geri itiyordu

tüm gece orada
simsiyah dallardan
    keder dökülüyordu
biri kendinden geçiyordu
biri seni çağırıyordu
hava bir enkaz gibi
    onun üzerine çöküyordu

küçük ağacım
rüzgâra âşıktı
    evsiz barksız rüzgâra

rüzgârın evi nerede?
rüzgârın evi nerede?

onu bağışlayın

onu bağışlayın
o ara sıra
vücudunun kederli bağını
durgun sularla
ve boş çukurlarla unutuyor
ve aptalca
yaşamaya hakkı olduğunu sanıyor

onu bağışlayın
hareket etme isteğinden uzak
bir resmin kayıtsız öfkesi
onun kâğıttan gözlerinde eriyor

onu bağışlayın
baştan başa tabutunda
ayın kızıl yansıması geçiyor
ve gecenin değişken kokuları
bedenini bin yıllık uykusundan uyandırıyor

onu bağışlayın
o içten yıkık
ama gözleri hâlâ ışık zerrelerinin hayâliyle yanıyor
ve beyhude saçları
ümitsizce aşk nefeslerinin etkisiyle titriyor

ey mutluluğun gösterişsiz ülkesinin sakinleri
ey yağmurda açılan pencerelerin yoldaşları
onu bağışlayın
onu bağışlayın
çünkü aldanmış
çünkü sizin ağır varlığınızın kökleri
onun gurbet topraklarını delip geçiyor
ve onun kolay inanan kalbi
hasretin acı darbeleriyle
göğsünün bir köşesinde şiştikçe şişiyor

anlayış

küçük bir kabarcıkta
sönüp gitti aydınlık
ansızın geceyle doluverdi pencere
gece boş seslerin kalabalığıyla dopdolu
gece zehirlenmiş nefeslerin zehrinden
gece...

kulak verdim
karanlığın korkunç caddesinde
biri kalbini
değersiz bir şeymiş gibi
ezdi ayağının altında
karanlığın korkunç caddesinde
bir yıldız patladı
kulak verdim...

kanımın başkaldırmasıyla şişti damarlarım
ve bedenim...
bedenim
dağılıp yok olmanın vesvesesinde

tavanın eğri büğrü çizgilerinde
iri bir örümcek gibi
kendi gözlerimi gördüm
kuruyordu köpüklerin
sarılıkların
sıkıntıların içinde

tüm çalkantılarıma rağmen
durgun bir sudaymışım gibi
dibe çöküyorum yavaş yavaş
kendi çukurumda tortulanıyorum

kulak verdim
kulak verdim tüm yaşamıma
menfur bir fare
deliğinde
anlamsız ve çirkin bir şarkıyı
söylüyordu utanmadan
arsız ve anlaşılmaz bir cırcırböceği
fani zamanları kat ediyordu döne döne
ve yol alıyordu unutulmuşluğun sathında

âh, şehvetle doluyum ben –
– ölüm şehvetiyle
sersemletici bir duyguyla ürperdi iki göğsüm
âh
hatırladım
ergenliğimin ilk gününü
tüm bedenim açıldı masum bir şaşkınlık içinde
tanışmam için o belirsizlikle
    o dilsizlikle
        o bilinmeyenle

küçük bir kabarcıkta
aydınlık
titreyen bir çizgide esnedi

kavuşma

o kara gözbebekleri, âh
onlar benim halvete çekilmiş saf sûfilerim
semahın coşkusuyla gözleri
kendinden geçmişti

tüm varlığımda dalgalandığını gördüm
ateşin kıpkızıl yalazı gibi
suyun aksi gibi
yağmurlarla sarsılan bir bulut gibi
sıcak mevsimlerin soluğundan bir gök gibi
sonsuzluğa kadar
hayatın ötesine kadar
uzanmıştı o

ellerinin rüzgârında
vücudumun eridiğini gördüm
kalbinin
o baş döndüren sihirli çınlamalarla
kalbimin her yerine dolandığını gördüm

saat uçtu
perde rüzgârla beraber gitti
onu sımsıkı kucaklamıştım
alevlerin hâlesinde
söylemek istiyordum
ama hayret ki
ipek perdelerin saçakları gibi
gür kirpiklerinin yayılmış gölgesi
aktı karanlığın dibinden
uzadıkça uzayan arzulamalarda
titremeler, o ölümcül titremeler
    unutulmuşluğuınun sonuna kadar

kurtulduğumu gördüm
kurtulduğunu gördüm

tenimin aşkın yayılmasıyla çatladığını gördüm
ateşler içindeki varlığımın
yavaş yavaş eridiğini gördüm
ve döküldüğünü
    döküldüğünü
        döküldüğünü
ayda
ay çukura düşmüş
    ay bulanık, dağınık

birbirimizde ağlamıştık
birbirimizde birleşmenin o sıradan ânında
delicesine yaşamıştık

âşıkane

ey geceye rüyasıyla renk veren
göğsüme kokusuyla ağırlık veren
ey gözlerime yayılıp serilen
kederden fazla mutluluk veren
yağmur gibi toprağı süpüren
varlığımı kirlerinden temizleyen

ey yanan bedenimin çırpınışları
kirpiklerimin gölgesindeki ateş
ey buğday tarlalarından daha çok olan
ey altın dallardan daha dolu olan
ey güneşe kapısını açan
karanlık belirsizliklerin baskınında
seninleyken korkum yok hiçbir dertten
varsa da eğer, başka bir şey değil mutluluğumun
derdinden

ey sıkışmış kalbim, bu ışık yükü
mezarın dibinde nedir bu hayatın gürültüsü?

senin gözlerin benim yeşil çayırlarım
gözlerinin alevi vurmuş gözlerime
daha önceden benim olsaydın
herkesi sen sanmazdım

istemek derdi karanlık derttir
gitmek ve boş yere kendini tüketmektir
baş yaslamak kapkara göğüslere
kinlerin pisliğine bulaşmış göğüslere
okşamalarda bulmak yılanların zehirli dişini
sevgilinin dudaklarında bulmak zehri
hırsızların eline altın koymak
geniş pazarlarda kaybolmak

âh, ey canımla karışan
ey beni mezarımdan çıkaran
yıldız gibi, altın yaldızlı kanatlarla
    göğün uzaklarından gelmiş olan
yalnızlığım seninle yok oldu
bedenim kucaklaşmanın kokusuyla doldu
göğsümün kuru ırmaklarını suyun
damarlarımın yatağını selin aldı
böylesine soğuk ve karanlık bir dünyada
adımlarınla adımlarım aynı yolda

ey tenimin altına gizlenen
kan gibi tenimde kaynayan
saçlarımı okşayışıyla yakan
yanaklarımı ateşli arzularıyla yakan
âh, ey gömleğimle yabancı olan
tenimin yeşilliklerine âşina olan
âh, ey gurubu olmayan parlak şafak
güney ülkelerinin güneşi
âh, âh ey seherden de mutlu olan
baharlardan daha taze, daha nemli olan
bu aşk değil artık, bu şaşkınlık
sessizlik ve karanlığın içinde büyük bir avize
aşk gönlümde uyandığında
arzularla saçıldı baştan aşağıya

bu ben değilim artık, ben değilim
yazık yalnız başına geçirdiğim şu ömre
ey öpüşlerinin yuvası dudaklarım
öpüşlerinin yolunu bekliyor gözlerim
ey bedenimdeki zevk titremeleri
ey vücudunun çizgileri gömleğim
âh, açılıp çıkmak istiyorum ki
mutluluğum bulansın bir an kedere
âh, yerimden kalkayım ki
bir bulut gibi ağlayayım hıçkırıklarla

bu daralmış gönlüm ve bu ödün dumanı
gece mescidinde arp tellerindeki mızrap vuruşları
bu boş feza ve uçuşmalar
bu sessiz gece ve bu sesler

ey bakışları sihir yüklü ninni olan
sabırsız çocukların beşiği
ey nefesleri uykulu esintiler olan
benden ıstırabın izlerini silen
yarınlarımın tebessümünde saklanmış olan
dünyamın derinliklerine inen

ey beni şiirin coşkusuyla harmanlayan
bunca ateşi şiirime savuran
aşkımın ateşi gibi böyle yaktın
çaresiz şiirime ateş saldın

çift

gece oluyor
ve geceden sonra, karanlık
gözler
eller
ve nefesler
    nefesler
        nefesler...

ve musluktan
damla
damla
damlayan suyun sesi

sonra
iki kırmızı noktası
yanan iki sigaranın

saatin tiktakları

ve
iki kalp
iki yalnızlık

soru

merhaba balıklar
merhaba balıklar
merhaba kırmızılar
yeşiller
altın sarılar
söylesenize bana
o billur odada
ölülerin gözbebekleri gibi donuk
    ve şehrin gecelerinin sonu gibi kapalı ve yalnızlık
        içinde
yalnızlık ve korku perilerinin diyarından
    yatak odalarının sert kiremitlerine
    ve saat seslerinin ninnilerine
    ve ışığın camdan özünün üzerine doğru gelen

bir ney sesi işittiniz mi?

o gümüş ve altın varaklı yıldızlar
    gökyüzünden toprağa düşerler
ve küçük, oyuncu kalpler
ağlama hissiyle yitip giderler

cuma

cuma suskun
cuma terk edilmiş
cuma eski sokaklar gibi kederli
cuma hasta, tembel düşüncelerin
cuma eziyet veren, esnek esnemelerin
cuma beklentisiz
cuma teslim olmuş

ev boş
ev gücenik
ev karanlık, güneşin tasavvuru
ev şüphelerin, falların ve yalnızlığın
ev perde, kitap, dolap ve resim

âh, nasıl da sakin ve gururla
akıp giderdi hayatım
    garip bir ırmak gibi
bu suskun ve terk edilmiş cumaların ortasında
bu boş ve gücenik evlerin ortasında
âh, ne sakin ve gururla akıp giderdi

oyuncak bebek

bunlardan daha da...
âh evet...
bunlardan daha da sessiz kalınabilir

saatler boyunca
ölülerinki gibi sabit bir bakışla
dalıp gidilebilir bir sigaranın dumanına
dalıp gidilebilir bir fincanın şekline
halının üzerindeki renksiz bir çiçeğe
duvardaki belli belirsiz bir çizgiye

kurumuş ellerle
perde bir kenara çekilebilir ve görülebilir
sokağın ortasına hızla yağan yağmur
rengarenk uçurtmasıyla
saçağın altında duran bir çocuk
boş meydanı gürültü patırtı içinde
aceleyle geçen eski bir at arabası

perdenin kenarında
aynı yerde kalınabilir
ama kör
ama sağır

bağırılabilir
gayet yalancı
gayet yabancı bir sesle:
"seviyorum"
bir erkeğin muzaffer kolları arasında
güzel ve kusursuz bir dişi olunabilir

deriden
masa örtüsü gibi bir tenle
iri ve dimdik memelerle
bir sarhoşun
bir delinin
bir serserinin yatağında
bir aşkın masumiyeti kirletilebilir

hayret verici tüm muammalar
kıvrak zekâyla küçümsenebilir
sadece bulmaca çözülebilir
sadece beyhude bir cevap bulunarak mutlu olunabilir
beyhude bir cevap
evet
beş ya da altı harflik

öne düşmüş bir başla
soğuk bir sandukanın ayakucunda
bir ömür diz çökülebilir

meçhul bir mezarda Tanrı görülebilir
birkaç kuruşa inanç bulunabilir
bir mescidin odasında
dua eden yaşlı gibi
çürüyüp gidilebilir

çıkarmadaki, toplamadaki ve çarpmadaki sıfır misali
sürekli aynı sonuç elde edilebilir

intikam kozasındaki gözlerin
eski bir ayakkabının renksiz tokası zannedilebilir
su gibi kendi çukuru içinde kuruyup yok olunabilir

bir ânın güzelliği
utanarak
alelacele çekilmiş
gülünç
siyah bir fotoğraf gibi
sandığın dibinde saklanabilir

bir günün boş kalmış çerçevesine
bir mahkûmun
bir mağlubun
ya da bir idamlığın resmi asılabilir
portrelerle duvarın çatlakları kapatılabilir
daha da anlamsız resimler asılabilir

kendi dünyalarını camdan bir çift gözle gören
oyuncak bebekler gibi olunabilir

çuhadan bir kutuda
samanla doldurulmuş bir bedenle
dantellerle ve pullarla iç içe
yıllarca uyunabilir
bir elin her anlamsız sıkışında
sebepsiz yere bağırılabilir:
"âh, çok mutluyum"

ay'ın yalnızlığı

karanlık boyunca
bağırdı cırcırböcekleri:
"ay, ey büyük ay..."

karanlık boyunca
uzun ellerinden
şehvetli bir âhın yükseldiği o dallar
ve gizemli ve yabancı bir tanrının emirlerine
boyun eğen rüzgâr
ve toprağın saklı yaşamındaki binlerce gizli nefes
ve ışık çemberinde dönüp duran o ateşböceği
tahta tavandaki tıkırtı
perdedeki gece
göldeki kurbağalar
hep birlikte
hep birlikte bir ağızdan
sabaha kadar bağırdılar:
"ay, ey büyük ay..."

karanlık boyunca ay
ay ışığında alevlenip durdu
ay
gecesinin yalnız kalbiydi
altın renkli öfkesinde patlıyordu

aşkım

aşkım
çıplak bedeniyle utanmadan
güçlü bacakları üzerinde
ölüm gibi durdu

titrek, eğri çizgiler
âsi endamını
güçlü yapısında izledi

aşkım
sanki soyu tükenen nesillerden kalma

bir Tatar sanki
gözlerinin çukurunda
daima bir atlıya pusuda
bir Berberî sanki
parlak dişlerinin ışıltısında
bir avın sıcak kanının arzusunda

aşkım
tabiat gibi
açık ve kaçınılmaz bir mefhum
benim yenilgimle
gücün hakkaniyetli kanununu
onaylıyor

o vahşice özgür
sağlıklı bir içgüdü gibi
ıssız bir adanın derinliklerinde
âşıklarının çadır parçalarıyla
temizliyor yolun tozunu ayakkabılarından

aşkım
Nepal tapınaklarındaki bir tanrı gibi
uzak kalmış sanki
varlığının başlangıcından
o
asırlar öncesinden bir adam
güzelliğin asaletini anımsatan

o kendi göğünde
çocukluk kokusu gibi
durmaksızın uyandırıyor
masum hatıraları

o güzel bir halk türküsü gibi
çıplaklık ve hırçınlıkla dolu

o içtenlikle seviyor
hayatın zerrelerini
toprağın zerrelerini
insanlığın kederlerini
temiz kederleri

o içtenlikle seviyor
köyde
bahçedeki bir patikayı
bir ağacı
bir külah dondurmayı
bir çamaşır ipini

aşkım
sade bir insan
sadeliklerin insanı
onu tuhaf
uğursuz bir yerde
olağanüstü bir mezhebin son nişânesi olarak
göğüslerimin çalıları arasında
saklamışım

sonsuz günbatımında

– gündüz mü yoksa gece mi?
– hayır, ey sevgili, sonsuz bir günbatımı
iki güvercinin rüzgârla birlikte geçmesi
iki beyaz tabut gibi
ve uzaklardan gelen sesler
    o tuhaf çölden
durmak bilmeyen
baş döndürücü hareketi gibi rüzgârın

– bir şey söylemeli
bir şey söylemeli
kalbim karanlıkla çiftleşmek istiyor
bir şey söylemeli

ne ağır bir unutulmuşluk
bir elma düştü dalından
ketentohumunun sarı taneleri
âşık kanaryalarımın gagalarında kırılıyor
baklaçiçekleri teslim ediyor mor damarlarını
rüzgârın sarhoşluğunda
değişimin belirsiz heyecanından kurtulmak için
ve burada, bende, kafamda

âh
yok kafamda başka bir şey
kırmızı, iri parçacıkların dönüşünden başka
ve bakışlarım
yalan bir söz gibi
utanmış ve yere düşmüş

– ayı düşünüyorum
– şiirde bir kelimeyi
– pınarı düşünüyorum
– toprakta bir kuruntuyu
– buğday tarlasındaki buram buram kokuyu
– ekmeğin hikâyesini
– oyunların masumiyetini
ve akasya ağaçlarının kokusuyla dolu
    o ince, dar sokakları
– oyundan sonraki acı uyanışı
ve sokaktan sonraki şaşkınlığı
ve akasya kokularından sonraki uzun boşluğu

– kahramanlıklar?
– âh, atlar yaşlandı
– aşk?
– yapayalnız
alçak pencereden
    Mecnun'suz çöllere
zarif bir sâkinin halhalıyla salınışının
    karmakarışık hatıralarla birlikte geçişine
bakıyor

– ya arzular?
– kendilerinden geçiyorlar
binlerce kapının bir olup acımasızca kapanışından
– kapalı mı?
– evet, daima kapalı, kapalı
– yorulacaksın

bir ev düşünüyorum
sarmaşıkların nefesleriyle, rehavet içinde
lambalarıyla aydınlık, gözbebekleri gibi
düşünceli geceleriyle, tembel, telaşsız
yeni doğmuş bir bebeği düşünüyorum
sınırsız gülümsemesiyle
su üzerindeki art arda halkalar gibi
ve kanlı bir beden, kara üzüm salkımı gibi

– enkazı düşünüyorum
ve siyah rüzgârların talanını
ve geceleri pencerede aranan
şüpheli bir ışığı
ve küçük bir mezarı
    yeni doğmuş bir bebeğin bedeni gibi

– iş... iş?
– evet, ama o büyük masada
gizli bir düşman oturuyor
seni çiğniyor yavaş yavaş
ağaç ve defter gibi
ve başka binlerce anlamsız şeyi
sonunda bir bardak çayda batacaksın
girdaptaki bir kayık gibi
ve ufkun derinliklerinde
yoğun bir sigara dumanından
ve belirsiz çizgilerden başka
hiçbir şey görmeyeceksin

– bir yıldız?
– evet, yüzlerce, yüzlerce ama
hepsi de mahsur kalmış gecelerin öte tarafında
– bir kuş?
– evet, yüzlerce, yüzlerce ama
uzak hatıralardalar
kanat çırpmalarının boş gururuyla
– sokaktaki bir çığlığı düşünüyorum
– ara sıra duvarda gezinen
zararsız bir fareyi düşünüyorum

– bir şey söylemeli
bir şey söylemeli
şafaklarda
yeniyetmelik duygularına benzeyen o titrek anlarda
ansızın belirsiz bir şeyle karışıyor gökyüzü
gönlüm
bir taşkınlığa teslim olmak istiyor
gönlüm
o büyük buluttan yağmak istiyor
gönlüm
hayır, hayır, hayır, hayır demek istiyor

– gidelim
– bir şey söylemeli
– kadeh mi yatak mı
    yalnızlık mı, uyku mu?
– gidelim

bataklık

karardı gece ve hastalandı
gözlerini uyanıklığın taşkınlığı kapladı

gözler geri durmuyor görmekten, yazık
gözler bilmiyor kapanmayı, yazık

gitti ve bende eski bir mezarlık bıraktı
varlığımı eski bir beklentiyle bıraktı

o çölü gördü ve yalnızlığımı
kartondan güneşi ve ayı

yaşlı bir cenin gibi rahimde çırpınan
rahmin duvarlarını tırnaklarıyla parçalayan

yaşıyor, ama doğma hasretinde
ölü, ama can verme isteğinde

kendini beğenmiş, istememek derdinde
uyumuş, ayağa kalkma hevesinde

gülmem anlamsızlığın acısından
utancım anlamsızlığın saflığından

ağır gurbetim gönül vermişliğimden
ölümün keskin heyecanı onunla sevişmemden

inmemiş hiç damından aşağıya
tepeden şahit kendi idamına

bir toprak kurdu ama toprağı kötü kokmakta
uçurtmaları tertemiz semalarda

bilinmeyen gizli yarısı
utangaç insanlığının çehresi

orada burada eşini arıyor
eşinin tanıdık kokusu tütüyor

arayışı bazı bazı ve ona inanmayışı
eşi ama ondan daha büyük yalnızlığı

korkuyor birbirinden ikisi de
nankör ve kinliler birbirlerine

aşkları mahkûm eden bir sevda
kavuşmaları kuşkulu bir rüya

âh, olsaydı bir yol denizlerime çıkan
korkum olmazdı suya batmaktan

bir bataklıkta hareketsiz kalırsa su
durgunluğunda bir eksiklik bulur su

canı yok oluşunun ülkesi olur
derinlikleri balıkların mezarı olur

âhular, ey çöl âhuları
gül bahçeleridir bazen güzergâhları

bir ırmak buldular şarkılar söyleyen
ona ihtiyaç duymayan denizlere dökülen

ipekten akıntılarında
uyumuş taşkınlığın arabasında

rüzgâr atının yelesi elinde
ayın kırmızı ruhu peşinde

sapların yeşil bacaklarını açıyordu
çalıların bâkir kokusunu çalıyordu

üzerinde, her bir kabarcığın bakışı
güneşin çekincesiz yansıması

o uykusuzun uykusunu hatırlayın
bataklıktaki ölümünü hatırlayın

yeryüzü âyetleri

o zaman
soğudu güneş
ve yeryüzünün bereketi kayboldu

yeşillikler ovalarda kurudu
balıklar denizlerde kurudu
ve toprak
ölülerini artık kabul etmez oldu

gece
rengi solmuş tüm pencerelerde
durmadan birikip taşan
şüpheli bir hayâldi sanki
ve yollar
karanlıkta
devam etmekten vazgeçti

artık kimse aşkı düşünmez oldu
artık kimse fethi düşünmez oldu
ve artık kimse
hiçbir şey düşünmez oldu

yalnızlığın mağaralarında
beyhudelik doğdu
yayılırken kandan esrar ve afyon kokusu
gebe kadınlar
başsız çocuklar doğurdu
ve beşikler utançlarından
mezarlara sığındı

ne acı ve karanlık bir zaman

ekmek
peygamberliğin mucizevi kudretini mağlup etti
aç ve yoksul peygamberler
Tanrı'nın vaat ettiği yerlerden kaçtı
ve kayıp kuzular
ovaların şaşkınlığı içinde
çobanın sesini işitmez oldu

gözlerde
hareketler, renkler, resimler
aynalardaki gibi tersten yansıyordu
ve alçak soytarıların başları üzerinde
ve fahişelerin arsız yüzlerinde
alevden bir şemsiye gibi
kutsal nuruyla bir hâle parlıyordu

alkol bataklıkları
zehirli, buruk buharlarıyla
miskin aydın kalabalığını
derinliklerine çekti
ve sinsi fareler
kitabın altın yaldızlı varaklarını
eski dolaplarda kemirdi

güneş ölmüştü
güneş ölmüştü ve yarın
çocukların zihninde
belirsiz
kayıp bir kavramdı

onlar bu eski kelimenin tuhaflığını
ödevlerinde
kocaman, siyah bir lekeyle resmediyorlardı

insanlar
düşmüş insanlar güruhu
ölü bedenlerinin uğursuz ağırlığı altında
içi geçmiş, bitkin, şaşkın
bir gurbetten başka bir gurbete gidiyordu
ve ellerinde
hazin bir cinayet isteği kabarıyordu

bazen bir kıvılcım
ufacık bir kıvılcım
bu cansız, bu suskun kalabalığı
içten dağıtıyordu ansızın
birbirlerine düşüyorlardı
erkekler birbirlerinin boğazına
bıçakla saldırıyorlardı
ve ortası kanlı bir yatakta
daha büyümemiş kızlarla
çiftleşiyorlardı

onlar kendi vahşetlerine gömülmüşlerdi
ve günahkârlık korkusu
ahmak ve kör ruhlarını
felç etmişti

idam törenlerinde
darağacının ipi
mahkûmun titrek gözlerini
yuvalarından dışarı fırlattığında
onlar daima kendi içlerine gömülürlerdi
yaşlı ve yorgun sinirleri
şehvetli bir hayâlle uyuşuyordu

ama meydanların her bir yanında
öylece dikilip
fıskiyelerden akan suya gözlerini diken
bu küçük canilere rastlanırdı
her zaman

belki de hâlâ
ezik gözlerinin ardında
donuk derinliklerde
son çırpınışında
suyun sesindeki saflığa inanmak isteyen
yarı canlı, karışık bir şey kalmıştır

belki de–
–fakat ne sonsuz bir boşluk
güneş ölmüştü
ve hiç kimse
kalplerden havalanan
o kederli güvercinin adının
inanç olduğunu bilmiyordu

âh, ey tutuklu ses
acaba bu umutsuzluk iniltileri hiçbir zaman
bu menfur gecenin hiçbir tarafından
ışığa doğru giden
bir tünel açamayacak mı?
âh, ey tutuklu ses
ey seslerin son sesi

hediye

gecenin sonundan söz ediyorum
karanlığın sonundan
ve gecenin sonundan söz ediyorum

eğer evime gelirsen ey sevgili
ışık getir bana
ve küçük bir pencere
ki oradan
mutlu sokağın kalabalığını seyredeyim

gece görüşmesi

ve şaşkın bir yüz
pencerenin öte tarafından bana
"görenler haklılar
yitip gitme hissi gibi korkuncum
ama Tanrım
nasıl korkulur ki benden
ben, ben hiçbir zaman
göğün sisli çatılarının üzerindeki
hafif ve başıboş bir uçurtmadan başka
bir şey olmadım
aşkımı, hevesimi, nefretimi ve derdimi
mezarlığın geceki yabancılığında
ölüm adında bir fare kemirdi" dedi

ve şaşkın yüzdeki
rasgele uzanan o ince çizgilerin
olduğu hâlini bozup
anbean değiştiriyordu rüzgâr
ve gecenin gizli kıpırdanışlarının çaldığı
ve tüm geceye saldığı
denizin dibindeki bitkilere benzeyen
yumuşak ve uzun saçları
pencerenin öte tarafında dalgalanıyordu
ve bağırıyordu:
"inanın bana
ben yaşamıyorum"

ben onun ardından biriken karanlığı
ve çam ağaçlarının gümüş meyvelerini görüyordum
hâlâ
âh, fakat o...

o tüm bunların üzerinden kayıp gidiyordu
sonsuz kalbi zirvelere ulaşıyordu
sanki ağaçların yeşil hissiyatıydı
gözleri sonsuza kadar var olacaktı

"haklısınız
ben öldükten sonra
cesaret edemedim hiçbir zaman aynaya bakmaya
ve o kadar ölüyüm ki
artık ölü olduğumu hiçbir şeyin
kanıtlaması gerekmiyor

âh
acaba siz
geceye sığınan
bahçenin bitiminden aya doğru koşan
bir cırcırböceğinin sesini işittiniz mi hiç?

sanıyorum yıldızların tamamı
yitik bir göğe göç etmişler
ve şehir
–ne sessizdi şehir
yolum boyunca
rengi uçmuş heykellerden
ve çerçöp
ve tütün kokan birkaç çöpçüden
ve uykulu, yorgun bir bekçiden başka
hiçbir şey karşıma çıkmadı

yazık
ben ölüyüm
ve gece hâlâ
o anlamsız gecenin devamı sanki"

sustu
ve gözlerinin enginliğini
acı ve kederli bir ağlama isteği doldurdu

yüzlerinizi yaşamın gamlı peçesinin
gölgesinde saklayan sizler
bugünün dirilerinin
bir dirinin posasından başka bir şey olmadığının
üzüntü veren gerçeğini
hiç düşündünüz mü?

bir çocuk
daha ilk gülümsemesinde yaşlanmıştı sanki
ve kalp
    –gerçekliğini kaybetmiş bu kitâbe
kendi taştan itibarına
güven duymayacak artık

belki de
var olmaya düşkünlük
ve sürekli sakinleştiriciler tüketmek
temiz, yalın ve insana dair istekleri
yok oluşun uçurumlarına sürükledi
belki de ruhu
ıssız bir adanın inzivasına sürdüler
belki de ben cırcırböceklerinin sesini rüyamda gördüm

öyleyse tahta mızraklarına yaslanmış bu piyadeler
o rüzgâr ayaklı atlılar mı?
ve bu iki büklüm, çelimsiz afyoncular
o yüce fikirli, tertemiz arifler mi?
öyleyse doğrudur, doğrudur
insanların artık bir zuhuru beklemedikleri
ve sevdalı kızların
nakış işledikleri uzun iğnelerle
çabuk aldanan gözlerini deldikleri

kargaların çığlıkları şimdi
seher vakti uykularının derinliklerinde hissediliyor
aynalar kendine geliyor
yapayalnız simalar kendilerini
uyanışın ilk gerinmesine
ve uğursuz kâbusların gizli hücumuna
teslim ediyor

yazık
ben kandan
kanlı destanlardan başka bir kelimesi olmayan kandan
ve gururdan
kendini hiçbir zaman böyle alçaltmamış olan gururdan
ibaret olan tüm hatıralarımla
nöbetimin bitiminde ayaktayım
ve kulak veriyorum: ses yok
gözümü dikip bakıyorum: yaprak kımıldamıyor
tüm bu saflığın nefesi olan adım
artık mezarların tozunu bile silemiyor

titredi
iki yanından yere döküldü
yalvaran elleri çatlaklardan
uzayıp giden âhlar gibi
bana uzandı

"soğuk ve rüzgâr
yollarımı kesiyor
yok olmuş yüzleriyle
tanışmaktan korkmayacak
biri var mı ki hâlâ bu diyarda?
zamanı gelmedi mi
şu küçük kapının ardına kadar açılmasının
gökyüzünün yağmasının
ve insanın
kendi cenazesinde ağlayarak
namaz kılmasının?"

belki ağlayan bir kuştu
ya da rüzgâr, ağaçların arasında
ya da ben, kendi kalbimin çıkmazında
    üzüntü, utanç ve keder dalgalarıyla
        yükseliyorum
ve pencerenin aralığından görüyordum
o iki el
o iki acı serzeniş
yalancı şafağın aydınlığında
öylece ellerime uzanan o iki el
eriyordu
ve soğuk ufukta bir ses
haykırdı:
"hoşça kal"

yeşil hayâl

bütün gün aynanın karşısında ağladım
bahar penceremi
teslim etmişti ağaçların yeşil hayâline
sığmıyordu bedenim yalnızlığımın kozasına
ve kâğıttan tacımın kokusu
kirletmişti güneşi olmayan ülkenin göğünü
yapamıyordum
artık yapamıyordum
sokağın sesi, kuşların sesi
bezden topların kayboluşlarının sesi
koşturan çocukların hayhuyu
ipten bir sapın ucunda
sabun köpüklerinin baloncukları gibi havalanan
balonların dansı
ve rüzgâr, rüzgâr sanki
bir sevişmenin karanlık anlarının
en derin yerinde nefes alıp veriyordu
zapt ediyorlardı güvenimin sessiz kalesini
ve eski yarıklardan
kalbimi adıyla çağırıyorlardı

bakışlarım tüm gün
dalıp gitmişti hayatımın gözlerine
o ıstırap dolu, ürkek gözler
sabit bakışlarımdan kaçıyordu
ve tıpkı yalancılar gibi
göz kapaklarının güvenli inzivasına gizleniyordu

hangi doruk, hangi zirve?
yoksa bu kıvrımlı yolların tümü
o soğuk emen ağızda
o buluşma noktasına ve sona ulaşmıyor mu?
ey düzenbaz, basit kelimeler
ey bedenlerin ve arzuların perhizi
      ne verdiniz bana?
saçlarıma bir çiçek taksaydım eğer
bu sahtekârlıktan
başımda kokuşan bu kâğıt taçtan
daha yanıltıcı değil miydi?

çölün ruhu nasıl da aldı beni
ve ayın sihri sürü inancından uzaklaştırdı beni
nasıl da büyüdü tamamlanmamış kalbim
ve hiçbir yarım tamamlamadı bu yarımı
nasıl da ayağa kalkıp gördüm
yerin ayaklarımın altından boşaldığını
ve eşimin bedeninin sıcaklığı
bedenimin boş bekleyişine ulaşmıyordu

hangi doruk, hangi zirve
alın beni sığınağınıza ey iç içe geçmiş ışıklar
ey şüphe aydınlığının evleri
hoş kokulu buharların kucağında yıkanmış çamaşırlar
güneşli damlarınızın üzerinde salınıyor

alın beni sığınağınıza ey olgunluğun sade kadınları
derinizin üzerinden zarif parmaklarınız
bir ceninin keyif veren kıpırtısını izliyor
ve yakalarınızın arasında daima
taze süt kokusu oluyor

hangi doruk, hangi zirve
alın beni sığınağınıza ey ateş dolu ocaklar
    – ey uğur nalları
ey mutfağın karanlığındaki bakır kapların tıkırtısı
ey dikiş makinelerinin kırgın şarkısı
ey halılarla süpürgelerin gece gündüz bitmeyen savaşı
alın beni sığınağınıza ey doymak bilmeyen aşklar

ölümsüzlüğe olan kederli meyliniz
elde ettiklerinizin yatağını
büyülü sularla
ve taze kan damlalarıyla süslüyor

bütün gün
bütün gün
bırakılmış
suyun üzerine bırakılmış bir leş gibi
sürükleniyordum
en korkunç kayalıklara
denizin en dibindeki mağaralara
    ve etobur balıklara doğru
ve sırtımın nazik omurları
ürperiyordu ölüm hissiyle

yapamıyordum
artık yapamıyordum
yolun inkârından yükseliyordu ayak seslerim
ve kederim daha büyüktü ruhumun sabrından
ve o bahar
pencerenin önünden geçen
o yeşil renkli hayâl
gönlüme
"bak
sen hiçbir yere varmadın
sen battın!"
diyordu

bahçenin fethi

başımızın üzerinden uçan
ve avâre bir bulutun darmadağınık düşüncelerine
dalan
ve sesi kısa bir mızrak gibi
    ufkun enginliğini aşan o karga
şehre bizden haber götürecek

herkes biliyor
herkes biliyor
sen ve ben
o tuhaf, soğuk pencereden
bahçeyi gördük
ve uzanma mesafesindeki o oyuncu daldan
elma topladık

herkes korkuyor
herkes korkuyor ama sen ve ben
ışıkla, suyla ve aynayla birleştik
ve korkmadık

iki ismin zayıf bağından
ve eski bir defterin sayfaları arasındaki
beraberliklerinden
söz etmiyorum
saadet dolu saçlarımdan söz ediyorum
öpüşünün yanık şakayıklarıyla
bedenlerimizin samimiyetinden
aldatmalarda
sudaki balıkların pulları gibi parlayan çıplaklığımızdan
seher vakti küçük bir fıskiyenin söylediği şarkının
gümüş rengi hayatından söz ediyorum

biz o yemyeşil akan ormanda
bir gece yaban tavşanlarına
ve o soğukkanlı, ıstıraplı denizde
inci dolu istiridyelere
ve o yalnız, fetheden dağda
genç kartallara sorduk

ne yapmak gerek?

herkes biliyor
herkes biliyor
Simurgların derin uykusuna giden yolu bulduğumuzu
hakikati bahçede
isimsiz bir çiçeğin utangaç bakışında
ve ölümsüzlüğü
iki güneşin birbirine bakıp kaldığı
sınırsız bir anda bulduğumuzu

karanlıktaki korkak fısıltılardan söz etmiyorum
güpegündüz ve açık pencerelerden
ve temiz havadan
ve gereksiz şeylerin yandığı bir sobadan
ekinlerinin bundan böyle verimli olduğu bir topraktan
doğumdan, olgunluktan ve gururdan söz ediyorum

gecenin üzerine
kokunun, ışığın ve rüzgârın iletisiyle bir köprü kuran
sevdalı ellerimizden söz ediyorum

kırlara gel
geniş kırlara
ipekten çiçeklerin arkasından çağır beni
eşini çağıran bir ceylan gibi

perdeler saklı nefretle dolu
ve masum güvercinler
beyaz kulelerinin tepelerinden
aşağıya bakıyorlar

kırmızı gül

kırmızı gül
kırmızı gül
kırmızı gül

o beni kırmızı gül bahçesine götürdü
ve karanlıkta ıstırap dolu saçlarıma kırmızı bir gül taktı
ve sonunda
kırmızı bir gül yaprağı üzerinde benimle uyudu
ey felçli güvercinler
ey tecrübesiz, ümitsiz ağaçlar
ey kör pencereler
kalbimin altında ve belimin derinliklerinde şimdi
ilerleyen kırmızı bir gül var
kırmızı bir gül
kırmızı
bir bayrak gibi
mahşerdeki

âh
ben hamileyim
    hamile
        hamile

gecenin soğuk caddelerinde

pişman değilim
bu teslimiyeti düşünüyorum ben
bu dertli boyun eğmeyi
ben yazgımın haçını
kendi ölüm mahallimin tepesinde öpüyorum

gecenin soğuk caddelerinde
çiftler mütereddit
ayrılıyorlar birbirlerinden art arda
gecenin soğuk caddelerinde
"hoşça kal" sesinden başka bir ses yok

pişman değilim
kalbim sanki zamanın öte tarafında atıyor
hayat kalbimi yeniden canlandıracak
ve rüzgârın göletleri üzerinde savrulan hindibalar
–onlar beni canlandıracak

âh, görüyor musun sızlayan tenim
nasıl da çatlamış
soğuk memelerimin mavi damarlarındaki süt
nasıl da mayalanmış
sabreden belimin kıkırdaklarını kan
nasıl da oymaya başlamış

ben senim, sen
gönül vermiş biri
kendi içinde ansızın
binlerce tuhaf muamma ile
belirsiz bir bağlılık buluveren biri

ben baştan aşağı şehvet yüklü yeryüzüyüm
tüm ovalara mahsul vermek için
tüm suyu içime çekiyorum

sabah ezanlarının yoğun sisi içinde
uzaklardan gelen sesime kulak ver
ve ellerimden arta kalanlara
aynaların sessizliğinde bak

tüm rüyaların
karanlık derinliklerine dokunuyorum
ve kalbimi
bir kan lekesi gibi
varlığımın masumane mutlulukları üzerine
damgalıyorum

pişman değilim

konuş benimle
onu gecenin soğuk caddelerinde
aynı âşık gözlerle bulacağın
mahcup
bir başka benle konuş
ve onun kederli öpücüklerinde
gözlerinin altındaki şefkatli çizgilerde
hatırla beni

sınırın duvarları

şimdi sessiz gecede bir kez daha
bitkiler gibi uzuyor boyları
ayıran duvarların, sınırın duvarlarının
aşkımın topraklarına muhafızlık yapmaları için

şimdi şehrin kirli uğultusu bir kez daha
telaşlı balık sürüleri gibi
karanlığımın yanı başından geçip gidiyor

şimdi pencereler kendilerini bir kez daha
dağılmış kokulara dokunmanın keyfiyle buluyor
şimdi uyuyan bahçedeki tüm ağaçlar kabuk
değiştiriyor
ve binlerce hava deliğiyle toprak
ayın uçuşan tozlarını içine çekiyor

şimdi yaklaş
ve Afrikalının tamtam davulu gibi beni saran
kabilemin hayhuyundan yükselen
ıstıraplı aşkımın nabzına kulak ver

hissediyorum
ibadet zamanının
ne zaman olduğunu biliyorum

şimdi yıldızlar
sevgili olmuşlar

gecenin sığınağında
ağırlaşmış saçlarımla
delicesine sürükleniyorum ellerinde
ve sana taptaze
tropikal
ekvator çiçekleri hediye ediyorum

gel benimle
benimle o yıldıza gel
o yıldız
betonlaşmış topraktan
ve yeryüzünün anlamsız paylaşımından
binlerce ve binlerce yıl uzakta
ve hiç kimse
aydınlıktan korkmuyor orada

suyun üzerinde yüzen adalarda nefes alıyorum ben
engin semadan bir parça arayışındayım ben
aşağılık düşünce yığınlarından kurtulmak adına

benimle ol
benimle ol
maddenin başlangıcında
bir spermin kokulu yuvasında
senden yaratıldığım o anda
benimle ol
ben senden eksik kaldım

şimdi memelerimin uçlarında
kırlangıçlar uçuyor
şimdi dudaklarımın kozasının içindeki
öpücük kelebekleri
dalmış uçup gitme düşüncesine
şimdi bedenimin mihrabı
hazır aşkın ibadetine

benimle ol
ben konuşmaktan acizim
çünkü seni seviyorum
çünkü seni seviyorum lafı
beyhudelikler dünyasından
eskilikten ve tekrardan ibarettir
benimle ol
ben konuşmaktan acizim

gecenin sığınağında
bırak ay ile dolayım
bırak dolayım
ufacık yağmur damlalarıyla
henüz büyümemiş kalplerle
henüz doğmamış bebeklerle

bırak dolayım
belki de aşkım
bir başka Mesih'in beşiği olacak

ali'ye bir gün annesi dedi ki...

küçük Ali
mızmız Ali
uyandı gece yarısı birdenbire
ovuşturdu uykulu gözlerini elleriyle
esnedi üç dört kere
sonra kalkıp oturdu

ne görmüştü?
ne görmüştü?
bir balık görmüştü rüyasında
bir balık, sanki bir kefedeki iki kuruş
sanki boncuk işlemeli
    bir parça ipek kumaş
sanki akşamsefalarının yaprağı üzerine
dikmişler ipeği
saklambaç oynuyordu gözlerinde
    saf elmastan
        iki yuvarlak yüzük taşı
öyle yavaş
öyle yavaş
bırakıyordu ki kendini suyun üzerine
yelkenleri suyun yüzünü okşuyordu

vücudunun kokusu, yeni defterin kokusu
iri bir sıfırın
    ve yanındaki ikinin kokusu
bayram gecelerinin
    mutfağın
        pişen kurbanlığın kokusu
saymak yıldızları
    yatağın içinde
        damın üzerinde
avlunun kiremitlerinin üzerine
    yağması yağmurun
pestil kokusu
çikolata kokusu

sanki suyun içinde bir ateşböceği
    bir inci gidiyordu
sanki periler şahının küçük kızıydı
billur bir tahtırevanda
bağı bahçeyi seyre gidiyordu
çiçekler saçılıyordu etrafına
nurdan yağmurlar yağıyordu başına
belki de cinler periler taifesindendi balık
belki de ortalıkta kendini pazarlıyordu balık
belki de sıradan
    bir anlık hayâldi balık
her neyse
her neyse

küçük Ali
görmüştü balığı
şaşırıp kalmıştı

ne zaman elini uzatsa
akan renklere
taptaze aydınlıklara
gümüş işlemelere
elini uzatsa
şimşek çaktı
yağmur yağdı
su karardı
balıkların altından
    karnı yarıldı yeryüzünün
dağıldı gül demetleri
duman oldu
yandı aydınlıklar
yok oldu
yine her geceki gibi Küçük Ali'nin başında
gül suyuyla dolu gökyüzü mendili vardı
ne bir pınar
ne bir balık
ne bir rüya

rüzgâr
pencerede nefes alıyordu
söğütlerin saçlarını savuruyordu
Gül Hanım'ın bacaklarından
    çarşafını havalandırıyordu
çamaşır iplerinde
atletler
fanilalar
birbirlerine çarpıyordu
    şekilden şekle giriyordu
sanki kötü düşüncelerle
bir boşalıp bir doluyordu

cırcırböcekleri
sazlarını ayarlamış çalıyorlardı
rüzgâr hafiflediğinde
kurbağalar bahçenin dibinden bağırıyordu
o gece de diğer geceler gibiydi
    bir önceki gece de öyleydi
ama Ali
başka bir dünyadaydı sanki

küçük Ali
büyülenmişti
saf gümüşünü istiyordu
rüyasındaki balığı istiyordu
sudan bir yol vardı ve suyun sesi
küçük Ali ve su dolu havuz

"küçük Ali
küçük Ali
çok yaramazlık yapma
ninen Kamer Hanım'ın sözlerini sakın unutma
hata edersin yoksa
rüyanda balık gördüysen eğer
kısmet demektir
rüya nerede
su dolu havuz nerede

hiçbir şey yapma ki
adını kitaplara yazmasınlar
kara çalmasınlar tılsımına
su rüyaya benzemiyor ki
    bir ucundan girip diğer ucundan çıksın insan
dörtyol ağızlarında
tehlikeli zamanlarda
duy polisin düdük sesini
çok şükür ayağın sağlam basıyor
ne kel ne körsün Ali
    sapasağlamsın
        neyin eksik?
Şabdullazim'e gidebilirsin
buharlı trene binebilirsin
boy atabilir
    Paminar sokaklarında kabadayı olabilirsin
yazık insanın bu güzellikleri görmemesi
tahtırevana binememesi

.../...

Frenk şehirlerini görememesi
mevsim şimdi
domates, salatalık, elma ve dondurma mevsimi
birkaç gün sonra tekkede göğüslerini döverler
ey Ali
ey divâne Ali
yaylı yatak mı daha iyi
    yoksa musalla taşı mı?

diyelim ki kendini attın coşkun suya
gittin de o sürtüğü tavladın
nedir ki balık?
    balık iman değil, ekmek değil
bir karışlık boyuyla ne olabilir ki zaten
bir dokunsan balığa
tepeden tırnağa kokarsın
kokun burunların direğini kırar
dünya yüz çevirir sana
uyu haydi uyu
boş işlerle uğraşma
beş para etmez fikirlerle
meseleleri çözemezsin
koy başını yumuşacık yastığına
bırak kapansın gözlerin
eyeri sıkı kavra ki at binmek hediyen olsun"

artık suyun sabrı kalmamıştı
taşa taşa akıyordu
sanki karanlığın içinden feryat etmek istiyordu:
"haydi be sende!
bu sözler kimin biliyor musun?
ömürleri boyunca bir kere konuşan
ve bir kere rüya görenlerin sözleri
soğan, turşu, ayran ve kebap rüyası görenlerin sözleri
balığın ne işi var bu koca çanağın içinde
balık şöyle dursun utanır bu çanaktan köpek bile
balık dönüp duruyor
    yakamozları topluyor suyun içinde
işte o zaman kimin rüyasına girse
rüyasını yakamozlarla ağırlaştırıyor
çekip alıyor dört duvar arasındaki içi geçmiş bu
    dünyadan
saatlerin uğursuz tıkırtısından, yorgunluktan,
    aylaklıktan
erişte çorbasının, gevezeliğin ve pasaklılığın dünyası
sırt ağrısının, oburluğun ve hadım edilmenin acısı

cilvenin ve yaltaklanmanın
evcilik oyununun
namusluyu oynamanın dünyası
caddeleri boş boş arşınlamanın
Arapça bir şeyler söyleyen
kafası örtülü kadınlardan
haz duymanın dünyası
büyülü sabahların dünyası
Tophane'de
bir idamı seyretmek
gece yarısı
Aga Balahan'ın hikâyesiyle ağlamak
bir tarafta
kadınların her daim efendilerin arkasından yürüdüğü
diğer tarafta
eli bıçaklıların yol kestiği
bir dünya
her nereye gitsen
radyo sesinin geldiği bir dünya
götürüyor
bu solucan yuvasından
bu pislikten ve hastalıktan
temiz ve duru suların göğüne
samanyolunun sadeliğine götürüyor"

* * *

su geçmişti küçük kelebeğin boyunu
şimdi ise aşağı çekiyordu
küçük Ali
havuzun kenarına oturmuş
suyun söylediklerine kulak kabartıyordu
sanki diplerin en dibinden
ışık çiçeklerinin ardından biri sesleniyordu
âh çekiyordu
terli ve soğuk elleriyle yüzünü sıvazlıyordu
sanki şöyle diyordu:
"bir, iki, üç
uçamadın mı? ha ha ha!
vallahi ben suyun dibindeki o karanlığın içindeyim
sözlerime inan, Ali
rüyanda gördüğün balık vallahi de benim
holü baştan başa sulayıp süpürsünler
perdeleri inci gibi yapsınlar
şunu bunu yapmaları için
bunun gibi işleri uşaklara bıraktım
billurdan tahtırevanlar getirdim
buradan biraz uzaklaştığımızda
yeşil denizin daimi yeşilliğine ulaşacağız
çobanı olmayan köpük yığınlarına
sonu olmayan ışık denizlerine
ucu bucağı olmayan sedef kasrına
yolun başından yedi sekiz tane inci toplamayı unutma ki
işimiz olmadığında oyun oynayalım onlarla

ey Ali ben denizin çocuğuyum
nefesim tertemizdir Ali
deniz hemen orada
toprağın bittiği yerdedir Ali
ömründe hiç deniz görmemiş biri
hayattan ne anlasın ki
yoruldum
tükendim bu balçığın kokusundan
o kadar direnme bak ikimiz de
gırtlağımıza kadar çamura balçığa battık
haydi gel ey küçük Ali
yoksa mecbur kalacağım
ne sen ne ben, demeye"

* * *

su bir anda yükseldi
    alçaldı
        çekildi
sanki su eşini buldu ve içine çekti
gümüş çemberler
iç içe döndüler
    döndüler ve yoruldular
dalgalar tekrar uzandı
suyun dibine zincirledi onları

gluk gluk gluk
şap şap şap

dönüyordu suyun üzerinde
karanlıklar içinde
birkaç kabarcık

"Ali nerede?"
"bahçede"
"ne topluyor?"
"erik"

yukarıdaki bahçenin eriğine var mı cesaretin?
haydi bismillah

kuş sadece bir kuştu

“ne güzel koku, ne güzel güneş
âh, bahar gelmiş
ve ben kendime bir eş bulmaya gideceğim”
dedi kuş

uçtu sundurmanın kenarından
bir haber gibi uçtu ve gitti

küçüktü kuş
düşünmüyordu kuş
gazete okumuyordu kuş
borcu yoktu kuşun
insanları tanımıyordu kuş

kuş havada
tehlike ışıklarının üzerinde
yükseklerde habersizce uçuyordu
ve masmavi anları tecrübe ediyordu

kuş, âh, sadece bir kuştu

ey taşı toprağı altın memleket

fethettim
kendimi tescil ettirdim
kendimi bir kimlikte bir isimle süsledim
ve varlığım bir numarayla somutlaştı
o hâlde yaşasın Tahran'ın 5 numaralı bölgesinin 678
sayılı sakini!

artık her yönden içim rahat
vatan ananın şefkatli kucağı
iftiharla dolu geçmişin memesi
medeniyetin ve kültürün ninnisi
kanun çıngırağının şıngırtısı
âh
artık her yönden içim rahat

içimden taşan bir sevinçle
pencerenin kenarına gittim
ve altı yüz yetmiş sekiz kere
hayvan dışkılarının
çöp ve idrar kokularının birbirine karıştığı havayı
şevkle içime çektim
ve altı yüz yetmiş sekiz borç senedinin altına
ve altı yüz yetmiş sekiz iş dilekçesinin üzerine yazdım:
–Furûğ Ferruhzâd

şiir, çiçek ve bülbül ülkesinde
bir lûtuftur yaşamak
hele bir de
varlığının gerçekliği yıllar yıllar sonra kabul
edildiğinde

öyle bir yer ki
perdenin aralığından ilk resmî bakışımla
altı yüz yetmiş sekiz şairi görüyorum

bu tuhaf, dilenci kılıklı hokkabazlar
ölçü ve uyak peşinde koşuyorlar pisliğin arasında
ve ilk resmî ayak sesimle birlikte
kara bataklıklardan birdenbire havalanan
ve sırf iş olsun diye yaşlı, kara karga kılığına girmiş
olan
altı yüz yetmiş sekiz rumuzlu bülbül
tembel tembel uçuyor günün kıyısına doğru

ve ilk resmî nefesimle
altı yüz yetmiş sekiz kırmızı gülün kokusu
büyük Plasko fabrikalarının mahsulüne karışıyor

bir lûtuftur yaşamak, evet
hızlı kemancı Şeyh Ebu Soytarı'nın
ve "ey gönül ey dümbelek gönül" yorumcusu Şeyh
    Tamburacıgil'in
doğduğu topraklarda
ağırtop yıldızların ve
baldırlı, basenli, memeli, kıvrak popolu ve hünerli
    kadınların şehri
"aman babam bana ne" diyen felsefecilerin dünyası
Akıl olimpiyatlarının beşiği
–vay vay!
öyle bir yer ki
görüntülü sesli hangi cihaza el atsan
ileri zekâlı yeniyetme bir şairin borusu ötüyor
ve milletin seçkin düşünürleri
ileri gelenlerin meclisine girdiklerinde
her birinin göğsünde altı yüz yetmiş sekiz elektrikli
    ızgara
ve kollarında altı yüz yetmiş sekiz Navzer marka saat
    dizilmişken
biliyorlar ki zayıflık cebin boş olmasından kaynaklanır
cahillikten değil
fethettim

... /

evet fethettim
şimdi bu fethin sevinciyle
aynanın önünde
iftiharla
altı yüz yetmiş sekiz veresiye mum yakıyorum
ve eyvanların üzerine uçup, izninizle
hayatın yasal faydaları üzerine
birkaç söz söylemek istiyorum huzurunuzda
hayatımın yüce inşaatının ilk kazmasını
coşkulu alkışlarla birlikte
kendi kafama vuruyorum
ben yaşıyorum
evet
tıpkı bir zamanlar yaşayan Zinderûd gibi
yaşayan insanların tekelinde her ne varsa
hepsinden yararlanacağım

yarından itibaren
millî lûtuflarla dolu şehrin sokaklarında
ve telgraf tellerinin umarsız gölgeleri arasında
gezinebilirim
ve umumi tuvaletlerin duvarlarına
gururla
altı yüz yetmiş sekiz defa
"yazıyı ben yazdım eşek olan gülsün"
diye yazabilirim

yarından itibaren
gayretli bir vatansever gibi
halkın her çarşamba öğleden sonraları
şevk ve heyecanla peşinden koştuğu yüce idealden
kalben ve fikren ben de nasiplenebilirim
buzdolabı, mobilya ve perde için harcanabilecek
bin kez arzulanan o bin riyali
ya da karşılığında altı yüz yetmiş sekiz doğal fikri
bir gece altı yüz yetmiş sekiz vatan evladına
bağışlayabilirim

yarından itibaren
Haçik'in dükkânının deposunda
birkaç gram birinci kalite halis maldan birkaç nefes çektikten
ve birkaç tas halis olmayan Pepsi kola içtikten
ve birkaç ya hak, ya hu, vak vak ve hu hu sarf ettikten sonra
erdemli düşünürlerin
ve aydın görüşlü fazilet sahiplerinin toplantılarına
ve goygoyculuk mektebinin ileri gelenleri arasına
resmen katılabilirim
ve
Şems-i Tebrîzî bin altı yüz yetmiş sekiz senesi dolaylarında
yoksulluk tezgâhlarında resmen basılacak olan
ilk büyük romanımın taslağını
altı yüz yetmiş sekiz Oşnu marka sigara paketinin
her iki yüzüne yazabilirim

yarından itibaren
toplanma ve geleceği garantileme meclisinde
–ya da hamdüsena meclisinde
kadife kaplı bir makâmda
altı yüz yetmiş sekiz dönem için
kendimi eksiksiz bir güvenle konuk edebilirim
zira ben yazılmış tüm bilim ve sanat mecmualarını
–ve yalakalıkla hürmet edenleri
okuyorum
ve "doğru yazmanın" yöntemini biliyorum

ben öyle yapıcı bir halk içinde geldim ki dünyaya
yiyecek ekmekleri yoktu belki ama ufukları genişti
coğrafi sınırları fiiliyatta
kuzeyden yemyeşil Tîr Meydanı'na
güneyden eski İdam Meydanı'na
ve hınca hınç dolu yerlerde, Tophane Meydanı'na
erişiyordu

parlak gökyüzünün sığınağında
altı yüz yetmiş sekiz güçlü kuvvetli alçıdan heykel
altı yüz yetmiş sekiz melekle birlikte
–hem de toprak ve kille yoğrulmuş melekle
sabahtan akşama, asayişlerinden emin şekilde
sükûn ve sükût propagandasının etkileriyle meşguller

fethettim
evet fethettim
o hâlde yaşasın Tahran'ın 5 numaralı bölgesinin 678
sayılı sakini!
azmi ve iradesiyle
öyle refah içinde bir mevkiye ulaştı ki
pencerenin çerçevesinde
yerden altı yüz yetmiş sekiz metre yükseklikte yerini aldı

buna sahip olmanın onuruyla
işte bu pencereden
    –merdivenden değil–
kendini delicesine vatan ananın şefkatli kollarına
    bırakabilir

ve son vasiyeti de
altı yüz yetmiş sekiz sikke karşılığında
saygıdeğer üstat İbrahim Sahba
"geçti sayılı günleri" ile kafiyeli bir ağıt yaksın

yeniden selam vereceğim güneşe

yeniden selam vereceğim güneşe
içimde akan ırmaklara
uzayıp giden düşüncelerimin bulutlarına
benimle birlikte kurak mevsimlerden geçen bahçenin
dertli, olgun kavaklarına
gece bahçelerinin kokusunu
bana hediye getiren karga sürüsüne
yaşlanmış hâlim olan
aynada yaşayan anneme
yinelenen şehvetimin alev alev yanan içini
    yemyeşil tohumlarla dolduran yeryüzüne
yeniden selam vereceğim

geliyorum
geliyorum
geliyorum
yeraltı kokularının uzantısı olan saçlarımla
karanlığın yoğun tecrübesine sahip gözlerimle
duvarın öte tarafındaki ağaçlıktan topladığım çalılarla
geliyorum
geliyorum
geliyorum
eşik aşkla doluyor
ben eşikte o sevenlere
ve şimdi orada
    eşikte aşkla duran kıza
yeniden selam vereceğim

ben senden ölüyordum

ben senden ölüyordum
ama sen hayatımdın benim

sen benimle gidiyordun
sen içimde terennüm ediyordun
ben caddelerde amaçsızca dolanırken
sen benimle gidiyordun
sen içimde terennüm ediyordun

sen nar ağaçları arasından sevdalı serçeleri
sabahın penceresine davet ediyordun
gecenin tekrarlandığı zamanlarda
gecenin nihayete ermediği zamanlarda
sen nar ağaçları arasından sevdalı serçeleri
sabahın penceresine davet ediyordun

sokağımıza kandillerinle geliyordun sen
kandillerinle geliyordun
çocuklar gittiğinde
ve akasya salkımları uykuya daldığında
ve ben aynada yalnız başıma kaldığımda
sen kandillerinle geliyordun

ellerini bağışlıyordun
gözlerini bağışlıyordun
şefkatini bağışlıyordun
ben açken sen hayatını bağışlıyordun
ışık gibi cömerttin
lâleleri topluyordun sen
ve saçlarımı donatıyordun

saçlarım çıplaklıktan titrediğinde
sen lâleleri topluyordun
sen yanaklarını yaslıyordun
memelerimin ıstırabına
söyleyecek başka sözüm kalmadığında
sen yanaklarını yaslıyordun
memelerimin ıstırabına

ve dinliyordun
inleye inleye akan kanımı
ve gözyaşlarıyla ölüp giden aşkımı

sen dinliyordun
ama beni görmüyordun

yeniden doğuş

İbrahim Gülistan'a

benim tüm varlığım
seni kendinde tekrarlayarak
çiçeklenmenin ve yeşermenin sonsuz seherine
götürecek
karanlık bir âyettir

ben bu âyette sana âh çektim, âh
ben bu âyette seni
ağaçla, suyla ve ateşle bütünleştirdim

hayat belki
bir kadının her gün filesiyle geçtiği uzun bir caddedir
hayat belki
bir adamın kendini dala astığı bir iptir
hayat belki
okuldan dönen bir çocuktur
hayat belki
iki sevişme arası rehavette yakılan bir sigaradır

ya da yoldan geçen bir başkasına
şapkasını kaldırarak
anlamsız bir tebessümle "günaydın" diyen adamın
dalgınca yolun karşısına geçmesidir

hayat belki de
bakışlarımın senin gözbebeklerinde kendini yok ettiği
o örtülü andır
ve bunda
ayın özünü ve karanlığın anlamını harmanlayacağım
bir his vardır

bir yalnızlık büyüklüğünde odada
bir aşk büyüklüğünde kalbim
kendi mutluluğunun yalın bahanelerine
vazodaki çiçeklerin güzelliğinin yok oluşuna
evimizin bahçesine diktiğin fidana
ve kanaryaların
bir pencere büyüklüğündeki
şarkısına bakıyor

âh
bana düşen budur
bana düşen budur
bana düşen
asılan bir perdenin benden aldığı gökyüzüdür
bana düşen
terk edilmiş bir merdivenden aşağı inmek
ve yalnızlık içinde çürüyen bir şeye ulaşmaktır
bana düşen
hatıralar bahçesinde hüzne dalıp dolaşmak
ve "ellerini seviyorum" diyen sesin
kederinde can vermektir

ellerimi ekiyorum bahçeye
biliyorum yeşereceğim
biliyorum
biliyorum
ve kırlangıçlar
mürekkepli parmaklarımın arasına bırakacaklar
yumurtalarını

iki çift kırmızı kirazdan
küpe takıyorum kulaklarıma
ve tırnaklarıma yıldızçiçeği yaprakları yapıştırıyorum

bir sokak var orada
çocuklarının bir zamanlar bana âşık olduğu
ki hâlâ dağınık saçları
ince boyunları
ve sıska bacaklarıyla
bir gece vakti rüzgârın yanına alıp götürdüğü küçücük
kızın
masum gülücüklerini düşünürler

bir sokak var
kalbimin
çocukluğumun mahallelerinden çaldığı

zaman çizgisinde bir oylumun yolculuğu
ve gebe bırakması bir oyluma zamanın kısır çizgisini
bir aynanın misafirliğinden dönen
bilinçli bir imgenin oylumuyla...

ve işte böyledir
biri ölür
biri kalır

hiçbir avcı
çukura dökülen küçücük bir derede
inci aramaz

hüzünlü
küçük bir peri tanıyorum ben
okyanusta yaşayan
yüreğini ahşap neyde
usul usul üfleyen
hüzünlü
küçük bir peri

gece bir öpücükle ölen
ve seher vakti bir öpücükle doğacak olan

İnanalım Soğuk Mevsimin Başlangıcına

İman Beyaverîm be Âgaz-ı Fasl-ı Serd

(1974)

inanalım soğuk mevsimin başlangıcına

ve bu benim
yalnız bir kadın
soğuk bir mevsimin eşiğinde
yeryüzünün kirlenmiş varlığını
gökyüzünün kederli ve yalın umutsuzluğunu
ve bu betondan ellerin güçsüzlüğünü
anlamanın
başlangıcında

zaman geçti
zaman geçti ve saat dört kez vurdu
dört kez vurdu
bugün Dey ayının yirmi ikisi
mevsimlerin sırrını biliyorum ben
ve anlıyorum zamanın dilinden
kurtarıcı uyumuş mezarında
ve toprak
    kabul edici toprak
huzura işarettir

zaman geçti ve saat dört kez vurdu

sokakta rüzgâr esiyor
sokakta rüzgâr esiyor
ve ben çiçeklerin çiftleşmelerini düşünüyorum
kansız, cılız saplarıyla goncaları
ve bu veremli
yorgun zamanı
ve bir adam ıslak ağaçların yanından geçiyor
ölü yılanlara benzeyen iplik iplik mavi damarları
boynunun iki yanından yukarıya uzanıyor
ve atan şakakları o kanlı kelimeyi tekrarlıyor:
– merhaba
– merhaba
ve ben çiçeklerin çiftleşmelerini düşünüyorum

soğuk bir mevsimin eşiğinde
aynaların matem meclisinde
    ve renksiz deneyimlerin yaslı birlikteliğinde
ve sükûtun bilgeliğiyle yüklü şu gurup vaktinde
yola koyulmuş
sabırlı
vâkur
derbeder bir insana
nasıl dur denilir?
o adama yaşamıyor olduğu
    hiç yaşamamış olduğu
nasıl söylenir?

sokakta rüzgâr esiyor
ıssızlığın yalnız kargaları
dönüp duruyorlar miskinliğin ihtiyar bahçelerinde
ve merdiven
ne kadar da alçak!

onlar bir kalbin tüm saflığını
masalların kasrına götürdüler beraberlerinde
ve şimdi artık
nasıl dansa kalkar biri?
ve çocukluğunun saçlarını
nasıl bırakır akan sulara?
ve koparıp kokladığı elmayı
nasıl ezer ayaklarıyla?

ey sevgili
ey biricik sevgili
nasıl da beklemekte kara bulutlar
güneşin misafir geleceği günü

bir gün ortaya çıkan o kuş
sanki uçmanın somut güzergâhındaydı
rüzgârın şehvetiyle soluyan o taze yapraklar
    sanki bir hayâlin yeşil çizgileriydi
pencerelerin tertemiz zihninde yanan o menekşe alevi
    sanki lambanın masum bir tasvirinden başka bir
        şey değildi

sokakta rüzgâr esiyor
yok oluşun başlangıcıdır bu
ellerin yok olurken de rüzgâr vardı
sevgili yıldızlar
sevgili kartondan yıldızlar
gökyüzünde yalan esmeye başladığında
nasıl sığınılır artık mahcup peygamberlerin surelerine?
kavuşunca birbirimize yüz yıllık yüzlerce ölü gibi
işte o zaman verecek hükmünü güneş
çürümüş cesetlerimiz hakkında

üşüyorum
üşüyorum ve sanki hiçbir zaman ısınmayacağım
ey sevgili
ey biricik sevgili
"o şarap acaba kaç yıllıktı?"
bak burada
zaman ne kadar da ağır
ve balıklar nasıl da saldırıyorlar etime
beni niçin hep denizin dibinde tutuyorsun?

üşüyorum ve sedef küpelerden nefret ediyorum
üşüyorum ve biliyorum ki
yabanî bir gelinciğin kızıl hayâllerinden geriye
birkaç damla kandan başka
hiçbir şey kalmayacak

çizgileri bırakacağım
sayı saymayı da bırakacağım
ve sınırı olan geometrik şekillerin arasından
enginliğin duygu yüklü boşluğuna sığınacağım
ben çıplağım
çıplağım
çıplağım
sevgi sözcüklerinin arasındaki sessizlik kadar çıplak
ve tüm yaralarım aşktandır
aşktan, aşk, aşk...

ben bu derbeder adayı
okyanusun çalkantısından
ve yanardağ patlamalarından geçirdim
paramparça olmak bu bütünün bir sırrıydı
ki en küçük zerrelerinden güneş oldu

merhaba ey masum gece
merhaba ey çöl kurtlarının gözlerini
inancın ve güvenin kemikten çukurlarına döndüren
gece
nehirlerinin kenarında servi ağaçlarının ruhları
baltaların şefkatli ruhlarını kokluyor
seslerin, sözlerin ve düşüncelerin
birbirinden farksız dünyasından geliyorum ben
ve bu dünya yılanların yuvası sanki
bu dünya seni öperken
zihninde seni asacak olan ilmeği atan insanların
ayak sesleriyle dolu

merhaba ey masum gece
pencere ile görmek arasında
her zaman mesafe vardır
    –niçin bakmadım?
bir adamın ıslak ağaçların yanından geçtiği zamanki
    gibi...

niçin bakmadım?
sanki annem ağlamıştı o gece
benim sancılandığım ve dölün vücut bulduğu o gece
akasya salkımlarının gelini olduğum o gece
İsfahan'ın mavi çinilerinin yankılandığı o gece
benim diğer yarım olan o kişi
    rahmimin içine geri dönmüştü

onu aynada görüyordum
ayna gibi tertemiz ve pırıl pırıldı
ve çağırdı beni ansızın
ve ben akasya salkımlarının gelini oldum

sanki annem ağlamıştı o gece
ne beyhude bir aydınlıktı kapalı pencerelere uğrayan
niçin bakmadım?
biliyordu bütün mutluluk anları
ellerinin yok olacağını
saatin penceresi açılıp da
o gamlı kanarya dört kez ötene kadar
ben bakmadım
dört kez öttü

... /

ve ben
o küçük kadına rastladım
gözleri Zümrüdüankaların boş yuvaları gibiydi
ve kalçalarını öyle sallaya sallaya giderken
rüyalarımın yüce bekâretini sanki
beraberinde gecenin yatağına götürüyordu

yine rüzgârda saçlarımı tarayabilecek miyim?
yine bahçelere menekşe ekebilecek miyim?
ve sardunyaları pencerenin ardındaki göğe
    bırakabilecek miyim?

yine kadehler üzerinde dans edebilecek miyim?
kapının zili beni yine o sesin beklentisine götürecek mi?

anneme dedim ki:
"artık bitti
hep düşündüğünden önce olur olacak olan
gazeteye bir başsağlığı ilanı vermeli"

içi boş insan
güvenle dolu içi boş insan
bak dişleri
nasıl da şarkı söylüyor bir şeyler gevelerken
ve gözleri nasıl da delip geçiyor bakarken
ve o
nasıl da geçiyor ıslak ağaçların yanından
sabırlı
    vâkur
        derbeder

saat dörtte
işte o an
ölü yılanlara benzeyen iplik iplik mavi damarları
boynunun iki yanından yukarıya uzanıyor
ve atan şakakları o kanlı kelimeyi tekrarlıyor:
– merhaba
– merhaba

sen
o dört mavi lâleyi
hiç kokladın mı?

zaman geçti
zaman geçti ve gece
çıplak akasya dallarının üzerine düştü
gece camların ardından kayıp gidiyor
ve soğuk diliyle
geçip giden günden arta kalanları içine çekiyor

nereden geliyorum?
nereden geliyorum ki
bu denli bulanmışım gecenin kokusuna?
henüz taze mezarının toprağı
o gencecik iki yeşil elin mezarından söz ediyorum...
ne şefkatliydin ey sevgili
    ey biricik sevgili
ne şefkatliydin yalan söylerken
ne şefkatliydin aynaların gözlerini kapatırken

... /

ve avizeleri
gümüş saplarından koparıp
beni acımasız karanlıkta aşk bahçelerine götürürken sen
kuraklık yangınlarının o baş döndüren buharı
uyku çayırlarına çöküyordu

o kartondan yıldızlar
sonsuzluğun etrafında dönüyorlardı
niçin sözü sesle söylediler?
niçin bakışı buluşma evine misafir ettiler?
niçin okşamayı
bâkirelik saçlarının iffetine götürdüler
bak burada
sözlerle konuşan
bakışlarla okşayan
ve okşayışlarıyla korkusunu dindiren biri
vesvese ağacında
nasıl da idam edilmiş!
parmaklarının beş dalı
"doğru"nun beş harfi gibi
nasıl da onun yanaklarında iz bıraktı

sessizlik nedir, nedir ey biricik sevgili?
sessizlik nedir söylenmemiş harflerden başka
ben bırakıyorum konuşmayı ama serçelerin dili
tabiatın şölenine akıp giden cümlelerin yaşam dilidir
serçelerin dili
    yani bahar, yaprak, bahar
serçelerin dili
    yani meltem, koku, meltem
serçelerin dili ölüyor fabrikalarda

kimdir bu
sonsuzluk yolunda
birleşme anına doğru giden
ve sonsuzluk saatini
ayırma ve ayrılmaların matematiksel mantığıyla
    ayarlayan kişi?
kimdir bu
horozların sesini
günün değişiminin başlangıcına değil
kahvaltı kokusunun başlayacağına yoran kişi?
kimdir bu
aşk tacını başında taşıyan
ve gelinlikler içinde çürüyen kişi?

neticede güneş
iki umutsuz kutup üzerinde
aynı anda parlamadı
sen mavi çinilerin yankılarından boşaldın

ve ben öylesine doluyum ki
    namaz kılıyorlar sesimin üzerinde

mutlu ölüler
üzgün ölüler
düşünceli, sessiz ölüler
iyi olan, iyi giyinen, iyi yiyen ölüler
belirli zamanların duraklarında
ve geçici aydınlıkların kuşkulu zemininde
ve beyhudeliğin çürük meyvelerini satın almanın
    şehvetinde...

... /

âh
dörtyol ağzında merakla olay bekleyen onca insan
ve bu dur düdükleri
gerektiği, gerektiği, gerektiği bir anda
bir adamın zamanın çarkları arasında ezilmesi
ıslak ağaçların yanından geçip giden adamın...

nereden geliyorum?

anneme dedim ki:
"artık bitti
hep düşündüğünden önce olur olacak olan
gazeteye bir başsağlığı ilanı vermeli"

merhaba ey yalnızlığın tuhaflığı
odayı sana bırakıyorum
çünkü kara bulutlar her zaman
arınmanın yeni âyetlerinin habercileridir
ve bir mumun şahitliğinde
aydınlık bir sır vardır ki o sırrı
o en sonuncu ve o en uzun alev iyi bilir

inanalım
inanalım soğuk mevsimin başlangıcına
inanalım düş bahçelerinin yıkıntılarına
boş boş duran tepetaklak olmuş oraklara
ve zindan tohumlarına

bak
nasıl bir kar yağıyor

gerçek belki o iki genç eldi
durmaksızın yağan karın altında gömülü o iki el
ve gelecek yıl
bahar pencerenin ardındaki gökyüzü ile seviştiğinde
bedeninden fışkıracak ince saplı yeşil fıskiyeler
tomurcuk verecek ey sevgili
ey biricik sevgili

inanalım soğuk mevsimin başlangıcına

senden sonra

ey yedi yaş
ey yola çıkmanın muhteşem anı
senden sonra her ne varsa
    cinnet ve cehalet içinde
        yok olup gitti
senden sonra
güçlü bir aydınlıkla ve yaşamla ilişik pencere
ay ile kuş
biz ile rüzgâr arasında
kırıldı
    kırıldı
        kırıldı
senden sonra
su, su, sudan başka hiçbir şey söylemeyen
o toprak bebek
suda boğuldu

senden sonra
cırcırböceklerinin sesini
ve alfabenin harflerinden yükselen sesleri öldürdük biz
ve silah fabrikalarının siren seslerine gönül verdik

senden sonra
    –ki masaların altıydı bizim oyun yerimiz–
masaların altından
    masaların ardına
masaların ardından
    masaların üzerine vardık
ve masaların üzerinde oynadık
kaybettik kumarda
    kaybettik rengini ey yedi yaş

senden sonra
biz birbirimize ihanet ettik
senden sonra
sokağın alçıya alınmış şakaklarından
tüm hatıralarımızı
kurşun parçalarıyla ve sıçramış kan damlalarıyla sildik

senden sonra
meydanlara çıkıp haykırdık:
"yaşasın...
kahrolsun..."
ve meydanın hayhuyunda
şehri ziyaret eden uyanık şarkıcıya
birkaç kuruş için alkış tuttuk
senden sonra
birbirimizin katili olan bizler
aşkı yargıladık
ve öyle ki kalplerimiz
ceplerimizde güvencedeyken
aşkın payını yargıladık

senden sonra biz
mezarlıklara yüz sürdük
ve ölüm
büyükannemin çarşafının altında nefes alıyordu
ve ölüm
öyle güçlü bir ağaçtı ki
başlangıcın diğer tarafındaki diriler
kederli dallarına adak çaputu bağlıyordu
ve sonun diğer tarafındaki ölüler
fosforlu köklerini tırmalıyordu
ve ölüm o kutsal mezarın üzerine oturmuştu ki
ansızın dört kenarında dört mavi lâle parladı

rüzgârın sesi geliyor
rüzgârın sesi geliyor ey yedi yaş

kalkıp su içtim
ve aklıma geldi birden
yeni bitmiş ekinlerinin
    çekirgelerin istilasından nasıl korktukları
ne kadar ödemeli
ne kadar
şu dört köşe betonun tamamlanması için?

biz kaybedebilecek neyimiz varsa kaybettik
yola ışıksız düştük
ve ay
ay
o şefkatli kadın oradaydı hep
kâgir bir damın altındaki çocukluk hatıralarında
ve çekirgelerin istilasından korkan yeni bitmiş
ekinlerin üzerinde

ne kadar ödemeli?

pencere

görmek için bir pencere
duymak için bir pencere
bir kuyuya benzeyen
sonu yeryüzünün kalbine ulaşan
ve pekişen bu sıcaklığın mavi enginliğine açılan bir pencere
yalnızlığın küçücük ellerini
gecenin hediyesi olarak
cömert yıldızların kokularıyla dolduran
ve gurbetçi sardunyalara
güneşin davet edilebileceği bir pencere
bir pencere yeter bana

ben oyuncak bebeklerin diyarından geliyorum
resimli kitaptaki bir bahçedeki
kâğıttan ağaçların gölgelerinin altından
masumiyetin tozlu sokaklarındaki
aşkın ve sevginin kısır tecrübelerinin kurak
    zamanlarından
veremli okul sıraları ardındaki
    alfabenin rengi solmuş harflerinin olgunluk
        çağlarından
çocukların tahtaya "taş" kelimesini yazabildiği
ve telaşlı sığırcık kuşlarının yaşlı ağaçtan uçtukları bir
    andan

ben etobur bitkilerin kökleri arasından geliyorum
ve beynimde hâlâ
bir deftere iğneyle asılmış kelebeğin
korku dolu sesi var

inancım adaletin gevşek ipiyle asıldığında
ve şehrin dört bir yanında
yüreğimin aydınlığı parçalandığında
aşkımın çocuksu gözleri
kanunun kara eşarbıyla bağlandığında
arzularımın ıstıraplı şakaklarından
fıskiye gibi kanlar fışkırdığında
hayatım artık
bir şey–
–duvar saatinin tiktaklarından başka bir şey
olmadığında
anladım
sevmem
    sevmem
        sevmem
            delicesine sevmem gerektiğini

bir pencere yeter bana
anlık bir kavrayış
bakış
ve sessizlik için bir pencere
şimdi ceviz fidanları
duvarın anlamını
körpe yapraklarına anlatacak kadar büyüdü
aynaya sor kurtarıcının adını
ayaklarının altında titreyen yer
acaba
senden daha yalnız değil mi?
peygamberler
yıkımın kitaplarını
çağımıza kendileri mi getirdi?
bu art arda patlamalar
ve zehirli bulutlar
acaba
kutsal âyetlerin yankıları mı?
ey dost
ey kardeş
ey kandaş
aya ulaştığında
çiçek katliamlarının tarihini yaz

rüyalar her zaman
saflıklarının uçurumlarından düşerek ölürler
ben eski anlamların mezarı üzerinde yeşeren
dört yapraklı yoncayı kokluyorum
beklentilerinin ve iffetinin kefeni içinde toprak olan o kadın
acaba benim gençliğim mi?
acaba merak merdivenlerinden
yine tırmanabilecek miyim yukarıya
evimin damının ardında gezinen yüce Tanrı'ya
selam vermek için

zamanın geçtiğini hissediyorum
tarih yapraklarından payıma düşenin
bir ân olduğunu hissediyorum
bu dertli yabancının elleri ile saçlarım arasındaki masanın
yalancı bir boşluk olduğunu hissediyorum

söyle bana
sana yaşayan bir varlığın şefkatini veren biri acaba
yaşadığının farkına varmandan başka ne ister senden

söyle bana
ben pencerenin sığınağında
güneşle ilgiliyim

yüreğim bahçe için yanıyor

kimse çiçekleri düşünmüyor
kimse balıkları düşünmüyor
kimse
yüreği güneşin altında kabarmış bahçenin
zihni yeşil hatıralardan usul usul boşalan bahçenin
ölmekte olduğuna inanmak istemiyor

ve bahçenin hissiyatı
kendi yalnızlığı içinde çürüyen soyut bir şey sanki

evimizin avlusu boş
evimizin avlusu
yabancı bir buluttan yağmur bekleyerek esniyor
ve evimizin havuzu boş
küçük acemi yıldızlar
ağaçların tepesinden toprağa düşüyorlar
ve balıkların yuvalarının rengi soluk pencerelerinden
öksürük sesleri geliyor geceleri
evimizin avlusu boş

babam
“geçti benden” diyor
“geçti benden
unumu eledim
eleğimi astım ben”
ve odasında
sabahtan akşama
ya Şâhnâme okuyor
ya Nâsihü’t-Tevârih
babam anneme
“lânet olsun balığa da kuşa da
ben öldükten sonra ne fark eder
bahçe olmuş olmamış
emekli maaşım bana yeter” diyor

annemin bütün hayatı
cehennem korkusu eşiğinde serili bir seccade
annem her şeyin altında sürekli
bir günahın ayak izini arıyor
ve bahçeye
bir bitkinin imansızlığının bulaştığını düşünüyor
annem bütün gün dua ediyor
doğal bir günahkârdır annem
üflüyor tüm çiçeklere
üflüyor tüm balıklara
üflüyor kendine
annem zuhuru
ve gökten inecek bir lûtfu bekliyor

erkek kardeşim bahçeye mezarlık diyor
erkek kardeşim otların keşmekeşine gülüyor
ve suyun hastalıklı derisi altında
çürümüş parçalara dönüşen
balık ölülerini sayıyor

erkek kardeşim felsefeye düşkündür
erkek kardeşim bahçenin kurtuluşunu
yıkılmasında görüyor
sarhoş olduğunda
kapıya duvara vuruyor yumruğunu
ve anlatmaya çalışıyor
çok dertli
çok yorgun
çok umutsuz olduğunu

o ümitsizliğini de
kimliği
takvimi
mendili
çakmağı
tükenmez kalemi gibi
çarşı pazar yanında taşıyor
ve o kadar küçüktür ki ümitsizliği
her gece meyhanenin kalabalığında kayboluyor

ve çiçekleri severdi kız kardeşim
yüreğinin sade sözcüklerini
–dayak yiyince annemden–
çiçeklerin şefkatli ve suskun topluluğuna taşırdı
ve kimi zaman balık ailelerini
güneşe ve tatlıya davet ederdi

şehrin öteki ucunda onun evi
yapay evler arasında
yapay kırmızı balıklarla
sığınarak eşinin yapay aşkına
ve yapay elma ağaçlarının dalları arasında
yapay şarkılar söylüyor
ve doğal çocuklar yapıyor

bizi her görmeye geldiğinde
ve eteklerinin uçlarına bahçenin fakirliği bulaştığında
kolonya banyosu yapıyor

bizi her görmeye geldiğinde
hamile

evimizin avlusu boş
evimizin avlusu boş
bütün gün
kapının ardından parçalanma sesleri geliyor
ve patlama sesleri
komşularımız bahçelerinin her köşesine
çiçek yerine top tüfek ekiyorlar
komşularımız çinili havuzlarının üzerlerini örtüyorlar
ve çinili havuzlar
–istemese de kendileri–
gizli barut depoları
ve bizim mahallenin çocukları
küçük bombalarla dolduruyorlar okul çantalarını

evimizin avlusu şaşkın

ben yüreğini yitirmiş zamandan korkuyorum
ben bunca elin gereksizliğini düşünmekten
ve bunca yüzün yabancılaşmasından korkuyorum

ben geometri dersini
delicesine seven bir öğrenci gibi yalnızım

ve düşünüyorum da
bahçe hastaneye kaldırılabilir
düşünüyorum
düşünüyorum
düşünüyorum
bahçenin yüreği güneşin altında kabarmış
ve bahçenin zihni
yeşil hatıralardan
boşalıyor usul usul

hiç kimseye benzemeyen kimse

ben düşümde birinin geldiğini gördüm
ben kırmızı bir yıldızın düşünü gördüm
gözüm durmaksızın seğiriyor
ayaklarım birbirine dolaşıyor
ve kör olayım yalanım varsa
ben o kırmızı yıldızın düşünü
uykuda değilken gördüm
biri geliyor
biri geliyor
başka biri
daha iyi biri
hiç kimseye benzemeyen biri
baba gibi değil
Ensi gibi değil
Yahya gibi değil
anne gibi değil
olması gereken biri gibi

.../

mimarın evinin ağaçlarından daha uzun
ve yüzü
İmam Zaman'ın yüzünden daha aydınlık
ve Seyyid Cevâd'ın
gidip polis kıyafeti giymiş kardeşinden de korkmayan
evimizin tüm odalarının sahibi
Seyyid Cevâd'dan da korkmayan
ve annemin
namazdan önce ve namazdan sonra
adını söylediği gibi
    ya Kadi'l-Kudat
    ya Hacetü'l-Hacat olan
ve üçüncü sınıf kitaplarındaki zor kelimeleri
gözü kapalı okuyabilen
ve hatta bini
eksiksiz olarak yirmi milyondan çıkarabilen
ve Seyyid Cevâd'ın dükkânından
    ne gerekiyorsa veresiye alabilen
seher vaktinin yeşili gibi yeşil "Allah" lambasını
Meftahiyan Camii'nin üzerinde
tekrar yakmaya çalışan biri...

âh...
aydınlık ne kadar güzel
aydınlık ne kadar güzel
ve ben ne kadar istiyorum
Yahya'nın bir at arabası olsun
ve bir de lüküs lambası
ve ben ne çok istiyorum
Yahya'nın arabasında
kavunların karpuzların arasında oturmayı
ve Muhammediye Meydanı'nda dönüp durmayı
âh...
meydanın etrafında dönmek ne kadar güzel
damda uyumak ne kadar güzel
millî parka gitmek ne kadar güzel
Pepsi'nin tadı ne kadar güzel
Ferdîn Sineması ne kadar güzel
ve ben ne kadar seviyorum
güzel şeyler yapmayı
mesela–
–Seyyid Cevâd'ın kızının saçını çekmeyi

niçin caddelerde kaybolacak kadar küçüğüm ben
caddelerde kaybolacak kadar küçük olmayan babam
niçin bir şey yapmıyor
rüyalarıma gelen kişinin geleceği günü hızlandırmak
için...

bahçelerinin toprağı kanlı
havuzlarının suyu kanlı
ayakkabılarının altı kanlı
mezbaha mahallesi sakinleri
niçin bir şey yapmıyor
niçin bir şey yapmıyor

kış güneşi ne kadar tembel

dama çıkan merdivenleri süpürdüm
pencerenin camlarını sildim
uyurlarken niçin sadece babalar düş görmeli?

dama çıkan merdivenleri süpürdüm
pencerenin camlarını sildim

biri geliyor
biri geliyor
kalbi bizimle olan
nefesi bizimle olan
sesi bizimle olan biri

biri ki
gelişi önlenemez
elleri kelepçelenip zindana atılamaz
biri ki
Yahya'nın köhne ağaçları altında çocuk yapmıştır
ve günden güne
büyüyor
    büyüyor
yağmurla
    şarıl şarıl yağmur sesiyle
        şebboyların fısıldaşmalarıyla

biri ki
ateş oyunlarının akşamında
Tophane'nin göğünden geliyor
ve sofrayı kuruyor
ekmeği bölüştürüyor
Pepsi'yi bölüştürüyor
millî parkı bölüştürüyor
öksürük şurubunu bölüştürüyor
kayıt gününü bölüştürüyor
hastane numarasını bölüştürüyor
lastik çizmeleri bölüştürüyor
Ferdîn'in filmlerini bölüştürüyor
Seyyid Cevâd'ın kızının ağaçlarını bölüştürüyor
ve elde kalan ne varsa bölüştürüyor
    ve payımıza düşeni veriyor
ben rüya görmüşüm...

yalnızca sestir kalan

neden durayım, neden?
mavilikleri aramaya gitti kuşlar
ufuk dikey
ufuk dikey ve hareket bir fıskiye sanki
ve görüş mesafesinde
parlak yıldızlar dönüyor
yeryüzü tekrar tekrar yükseliyor
ve hava boşlukları
birleşen tünellere dönüşüyor
ve gün
gazete kurdunun daracık hayâl dünyasına
sığmayacak kadar geniş

neden durayım?
hayatın kılcal damarları arasından geçiyor yol
ay rahmininin verimli toprakları
çürük hücreleri öldürecek
ve gündoğumundan sonraki kimyevi boşlukta
yalnızca ses kalacak
zaman kırıntılarını kendine çeken bir ses
neden durayım?

bataklık ne olabilir?
bataklık ne olabilir
kokuşmuş böceklerin yumurtalarını bıraktıkları
bir yerden başka?
şişmiş cesetler kaleme alır
morgun düşüncelerini
namert
karanlıkta gizler eksik mertliğini
ve bir hamamböceği, âh
bir hamamböceği konuşurken
ben neden durayım?

beyhudedir kurşun harflerin işbirliği
kurşun harflerin işbirliği
alçak fikri kurtarmayacak
ben ağaçların soyundanım
üzüyor beni bu kirli havayı solumak

ölmüş bir kuş bana öğüt verdi:
uçmayı hatırla!

bütün güçlerin sonu birleşmektir
birleşmek güneşin aydınlık aslıyla
ve dökülmek ışığın bilincine...
doğaldır yel değirmenlerinin bozulması
neden durayım?
ben olgunlaşmamış buğday başaklarını
memelerime dayayıp emziriyorum

ses, ses, yalnız ses
duru suyun akma isteğinin sesi
yıldız ışığının
yeryüzünün kızlık zarı üzerine
dökülmesinin sesi
anlam dölünün tutmasının
ve aşkın ortak bilincinin yayılmasının sesi
ses
ses
ses
yalnızca sestir kalan

cüceler diyarında
değer ölçüleri hep sıfır ekseninde dolanır
neden durayım?
ben dört unsura inanırım

kalbimin derlediği anayasa
körlerin yerel hükümetinin işi değil

bana ne
hayvanın cinsel organındaki uzun vahşi iniltiden
bana ne
etin oyuğundaki kurdun hâkir hareketinden
beni hayata bağlayan
çiçeklerin kanlı sonlarıdır

çiçeklerin kanlı sonlarını bilir misiniz?

hangi elle?

uyku
uyku
uyku
o uyumuş
sıcak kumların üzerinde
kızgın güneşin altında

yarı açık gözkapakları arasından
bakıyor şu yorgun gönül:
nehirler gibi ıslak saçlarım
akıyor göğsünün üzerinde
teninin kendine has kokusu
esiyor bedenimde

bakıyorum şu yorgun gönlümle:
gökyüzü, yüzüne eğilmiş
kızgın kumların arasından
kırık sedef taneleriyle ellerine
belli belirsiz
beyaz bir çizgi çekmiş

onu seviyorum...
tohumun ışığı sevdiği gibi
tarlanın rüzgârı sevdiği gibi
sandalın dalgayı sevdiği gibi
bir kuşun dorukları sevdiği gibi
onu seviyorum...

yarı açık gözkapakları arasından
bakıyorum şu yorgun gönlümle:
bu dinginlik ve bu sefa ile
kollarımın arasında
toprak olsaydın keşke
bu dinginlik ve sefa ile...

kollarımın arasında
saçlarımın gölgeliği altında
tene susamış genç bedenimin ülkesi
ince bir yağmur gibi
ya da ayın okşaması gibi
seni emdiği o anda
keşke toprak olsaydın...
keşke toprak olsaydın...

artık başka bir ten
uzak günlerimizin saldırısıyla
senin teninden renk ve koku almasın
senin tenine alışmasın
artık başka kadın
göğsüne yerleşmesin
evine doğru koşmasın
gönlünün nağmelerine kulak vermesin

yarı açık gözkapakları arasından
bakıyorum şu yorgun gönlümle
aynı dalgalar gibi
yanı başımdan uzaklaşıyorsun...
yeniden uzaklaşıyorsun...
ufkun kurşuni çizgisinde
bir ışık huzmesi oluyorsun

aşkı sonsuza kadar nasıl alıkoyarsın?
hangi öpücükle, hangi dudakla?
hangi anda, hangi gecede?

yok olan ben gibi
günler gibi
mevsimler gibi
yuvalar gibi
evlerin çatısındaki karlar gibi
o da sonunda
toz oluyor gölgelerin arasında
paramparça oluyor
eski bir fotoğraf gibi

hangi kanatla kaçılabilir
günlerin ve yangınların ıstırabından?
hangi gözyaşı çekebilir perde
zamanın şaşkın bakışlarına
aşkı sonsuza kadar nasıl alıkoyarsın?
hangi elle?

uyku
uyku
uyku
o uyumuş
sıcak kumların üzerinde
kızgın güneşin altında

kuş ölümlüdür

içim sıkılıyor
içim sıkılıyor

avluya çıkıyorum ve parmaklarımı
gecenin gergin teninde gezdiriyorum

ışıklar sönük
ışıklar sönük

kimse beni güneşle tanıştırmayacak
kimse beni serçelerin davetine götürmeyecek

kuş ölümlüdür
sen uçmayı hatırla

Notlar

bir gece

Zühre: Venüs.

keder

Kârûn: İran'da bir nehir.

cevap

Gönlü aşk ile dirilen ölmez asla / Âlem defterine yazılıdır bizim sonramız: Bkz. Hâfız-ı Şirâzî, *Hâfız Dîvânı*, Çev. Mehmet Kanar, Ayrıntı Yayınları, 2011, Cilt I, s. 66-67.

kahır

Hâfız falı: Ünlü şair Hâfız-ı Şirâzî'nin şiirlerinden açılan fal. Gazellerinin bulunduğu fal kitabının rasgele bir sayfası açılır ve çıkan gazelin geleceğin habercisi olduğu varsayılır.

kulluğa isyan

Tûr: Sîna Dağı. Musa Peygamber'in 10 Emir'i aldığı (Tevrat'ın indirildiği) yer.

Çeng: Arp.

Çengî: Arp çalan kimse.

Semûd kavmi: Kökenleri Hz. İsmail'den önceki döneme dayanan ve Arabü'l-âribe (saf Arap) diye isimlendirilen nesli kesilmiş eski Arap kabilelerinden biridir. Semûd kavmi mensupları, tek bir Allah'a kulluk etmelerini ve aşırılıkta bulunmamalarını isteyen peygamberlerini yalanlamaları, büyüklük taslamaları, bir mucize ve imtihan olmak üzere kayadan çıkarılan ve kendilerinin sorumluluğuna verilen dişi deveyi bütün uyarılara rağmen öldürmeleri, peygamberlerini de öldürmeye kastetmeleri yüzünden helak edilmiştir.
Lût kavmi: Bugünkü Kızıldeniz'in kuzeyinde, Ürdün-İsrail sınırındaki Lût Gölü yakınlarında, MÖ 1900 yıllarına kadar varlığını sürdürmüş olan topluluk. Tevrat'a göre Sodom halkı Rabb'e karşı günahkârdır; orada her türlü ahlaksızlık yaygındır. Bunları cezalandırmakla görevli melekler insan suretine girip misafir olarak İbrahim'e gelirler. Tanrı, Sodom ve Gomore'nin günahının çok ağır olduğunu ve helak edileceklerini bildirir. İbrahim ise oradaki iyi insanların hatırına bu kararın gerçekleşmemesi için yalvarınca kendisine eğer on iyi kişi varsa oranın helak edilmeyeceği vaat edilir, ancak on kişi bile bulunamaz. Bunun üzerine Sodom ve Gomore'ye göklerden kükürt ve ateş yağdırılır. Şehirler, bütün havza ve oralarda yaşayanların hepsi bitkilere varıncaya kadar helak edilir.
Zâhitlik hırkasını giymek: Hırka dervişliğe nispet edilir. Dünya işlerinden elini eteğini çekmek, kendini Tanrı yoluna adamak anlamına gelir.
Tûba: Cennet tasvirlerinde, orada bulunduğu söylenen ağaç.

tanrılığa isyan

Murassâ: Değerli taşlarla, mücevherle süslenmiş olan.

İrem bağı: Cennet bahçesi. Yemyeşil ağaçların, gürül gürül akan ırmakların mekânı.

ses

Kevser havuzu: Ahirette Hz. Muhammed'in ümmetiyle yanında buluşacağı bildirilen havuz ve nehir.

geri dönüş

Kâmi: Kâmyar. Furûğ'un oğlu.

gazel

H. E. Saye: Hûşeng-i İbtihâc (d. 1927). Genellikle gölge anlamına gelen Saye takma adını kullanan modern dönem İran şairi. 1979'daki devrimden sonra yazdıkları yüzünden bir süre hapishanede yatmış ve sonrasında yurtdışına çıkmak zorunda kalmıştır.

cuma

Cuma: İran'da resmî tatil günü.

oyuncak bebek

Dişi: *Mâde*: Pehlevice kökten gelen "mâde" kelimesi dişi, dişil anlamındadır. Arapça kökenli "mâdde" kelimesi ise madde, nesne, cisim anlamındadır. Farsçada bu iki kelimenin yazılışları aynı, ancak telaffuzları farklıdır. Furûğ burada kelimenin iki anlamını da kullanmıştır.

yeryüzü âyetleri

Çobanın sesini işitmez oldu: İncil'deki kayıp koyun hikâyesine gönderme yapılıyor: "Siz ne dersiniz? Bir adamın yüz koyunu olsa ve bunlardan biri yolunu şaşırsa, doksan dokuzunu dağlarda bırakıp yolunu şaşıranı aramaya gitmez mi? Size doğrusunu söyleyeyim, eğer onu bulursa, yolunu şaşırmamış doksan dokuz koyun için sevindiğinden daha çok onun için sevinir. Bunun gibi, göklerdeki Babanız da bu küçüklerden hiçbirinin kaybolmasını istemez." *Matta 18:12-13*.

bahçenin fethi

Simurg: Zümrüdüanka kuşu.

ali'ye bir gün annesi dedi ki...

Şabdullazim: Şah Abdülazîm'in Rey şehrindeki türbesi.

Paminar: Tahran'ın pek de güvenli olmayan, serserileri ve çeteleriyle kötü üne sahip bölgesi.

Muhammed Ali Serdar-ı Efhem (1869-1909): Reşt Savaşı sırasında meşrutiyetçiler tarafından öldürülen, meşrutiyet karşıtı devlet adamı.

ey taşı toprağı altın memleket

Furûğ: Farsçada ışık.

Plasko: Bir sigara markası.

Zinderûd: Zayenderûd. İsfahan şehrinden geçen, orta İran platosunun en uzun nehri. "Hayat veren" anlamındadır. Zamanla ismi Zinderûd olmuştur ve "yaşayan nehir" anlamındadır. Günümüzde kurumak üzeredir.

Hamdüsena: Şükür ve övme. Tanrı'ya olan şükran duygularını bildirme.

Tîr Meydanı: Tebriz'de ünlü bir meydan.

İdam Meydanı: Kaçarlar döneminde idamların yapıldığı meydan.

Şemsî takvim: İran'da kullanılan, güneş yılını esas alan takvim. Hicret yılı olan 622 milat kabul edilir.

İbrahim Sahba (1909 - 2009): Horasan'da doğan yazar, klasik tarzda şiirler yazmıştır.

inanalım soğuk mevsimin başlangıcına

Dey: İran takviminin 10. ayı (21 Aralık-21 Ocak).

yüreğim bahçe için yanıyor

Şâhnâme: Tûs'lu Firdevsî'nin eski İran efsaneleri üzerine kurulu, ünlü kahramanlık destanı.

Nâsihüt-Tevârih: Kaçar padişahı Nâsırüddin Şah (salt. 1848-1896) zamanında, sarayın en gözde şairlerinden biri olan Mirza Takî Sipihr (1801-1880) tarafından yazılmış İran tarihi.

hiç kimseye benzemeyen kimse

İmam Zaman: İmam Mehdî. Dünyanın son zamanlarında ortaya çıkıp doğru inancı ve adaleti yeryüzüne hâkim kılacağına inanılan kurtarıcı.

Kadi'l-Kudat: Kadıların kadısı. Başkadı.

Hacetü'l hacat: İstekler, yalvarmalar, yakarmalar.

Ensi: Sümerlerde şehir devletinin yöneticisi veya prensi.

Yahya: İsâ zamanında yaşamış, Yahudi vaiz ve peygamber. Annesi Meryem'in kardeşidir.

Ferdîn: Muhammed Ali Ferdîn (4 Şubat 1931 - 6 Nisan 2000). İranlı aktör, film yönetmeni ve serbest güreşçi.

hangi elle?

Bu şiir, Furûğ'un sağlığında yayımlanan mecmualarında yer almamakla birlikte, Bihruz Celâlî'nin derlediği ve elinizdeki kitabın oluşumunda birincil kaynak olan *Divân Eş'ar-ı Furûğ-i Ferruhzâd* (İntişârât-ı Morvârid, Tahran, 1374) adlı yapıtta "Furûğ'un son şiiri" notuyla yayımlanmıştır. Biz de bu şiiri, bu kaynağa uyumla, *İnanalım Soğuk Mevsimin Başlangıcına* kitabına dahil etmeyi uygun gördük.

İçindekiler

duvar
dîvar
(1956)

isyan
isyân
(1958)

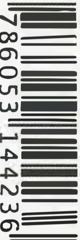
yeniden doğuş
tevellud-i diger
(1964)

inanalım soğuk mevsimin başlangıcına
iman beyaverîm be âgaz-ı fasl-ı serd
(1974)

Furûğ Ferruhzâd (1935-1967) Aşkın bütün güzelliği ve yıkıcılığıyla var ve yaşanabilir olduğunu cesaretle, özgürce ortaya koyan Furûğ'un şiiri, İranlı genç bir kadının baskıcı ataerkil cendereden benliğini ve iradesini kurtarmak için verdiği "ölümüne" mücadelenin de hikâyesidir. Farsçanın ünlü şairlerinden Ahmed Şamlu onu "rüzgârın akışını ve aşk'ı yani ölümün kardeşi'ni kabul etmiş" şair olarak selamladığı şiirinde, bu genç isyancıdan kalanı aramak isteyenlerin "dağın dergâhına, denizin ve otların eşiğine" gitmeleri gerektiğini belirtir. Çağdaşı Sohrâb Sepehrî'ye göreyse Furûğ, en âşıkane coşkuları hayatın aynasında "tefsir eden", sevginin "ağaç üslûbuyla" konuşan, "hiç"in sınırlarına kadar giderek "ışık havsalası"nın ardına çekilen, yokluğuyla "biz"i yalnız bırakmış büyük bir şairdir. Kadın yaşamını her düzeyde baskılayan sistemin ideolojik, kültürel ve siyasal kaynaklarına yönelik şiddetli bir direnci simgeleyen bu şiir sadece İranlı kadınları ve toplum kesimlerini etkilemekle kalmamış, içerdiği eşitlikçi ve özgürlükçü evrensel bildiri tüm dünyada geniş yankılar yaratmıştır.

ISBN: 978-605-314-423-6
9 786053 144236

KDV'den muaftır. 40 ₺